

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEKÖĞRETİMDE ACİL UZAKTAN ÖĞRETİM SÜRECİ
DENEYİMLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI ÖRNEĞİ

Esra TANRIBUYURDU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Programı

Danışman
Prof. Dr. Serhat Bahadır KERT

Temmuz, 2022

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEKÖĞRETİMDE ACIL UZAKTAN ÖĞRETİM SÜRECİ
DENEYİMLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI ÖRNEĞİ

Esra TANRIBUYURDU tarafından hazırlanan tez çalışması 01.07.2022 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Programı **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Serhat Bahadır KERT
Yıldız Teknik Üniversitesi
Danışman

Jüri Üyeleri

Prof. Dr. Serhat Bahadır KERT, Danışman
Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi M. Fatih ERKOÇ, Üye
Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Feyzi SATICI, Üye
Marmara Üniversitesi

Danışmanım Prof. Dr. Serhat Bahadır KERT sorumluluğunda tarafımca hazırlanan Yükseköğretimde Acil Uzaktan Öğretim Süreci Deneyimleri: Bir Durum Çalışması Örneği başlıklı çalışmada veri toplama ve veri kullanımında gerekli yasal izinleri aldığımı, diğer kaynaklardan aldığım bilgileri ana metin ve referanslarda eksiksiz gösterdiğimi, araştırma verilerine ve sonuçlarına ilişkin çarpıtma ve/veya sahtecilik yapmadığımı, çalışmam süresince bilimsel araştırma ve etik ilkelerine uygun davrandığımı beyan ederim. Beyanımın aksinin ispatı halinde her türlü yasal sonucu kabul ederim.

Esra TANRIBUYURDU

İmza

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca engin bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren çok değerli danışmanım Prof. Dr. Serhat Bahadır KERT'e, çalışmama katkılarını sunan Yıldız Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi yöneticileri ve akademik personellerine ve bu süreçte desteğini esirgemeyen çok kıymetli aileme ve yeğenlerime sonsuz teşekkür ederim.

Esra TANRIBUYURDU

İÇİNDEKİLER

SİMGE LİSTESİ	vii
KISALTMA LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ	ix
TABLO LİSTESİ	x
ÖZET	xiii
ABSTRACT	xv
1 GİRİŞ	1
1.1 Literatür Özeti	1
1.1.1 Uzaktan Eğitim	1
1.1.2 Acil Uzaktan Eğitim	8
1.2 Tezin Amacı	13
1.3 Orijinal Katkı	14
1.4 Araştırma Soruları	14
1.5 Sayıtlar	15
1.6 Sınırlılıklar	16
1.7 Tanımlar	16
2 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	17
2.1 Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	17
2.2 Dünya Geneline Yapılan Araştırmalar	24
3 YÖNTEM	28
3.1 Araştırma Deseni	28
3.2 Çalışma Grubu	30
3.3 Veri Toplama Araçları	35
3.3.1 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Eğitim Deneyimleri Değerlendirme Anketi	36
3.3.2 COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği	37
3.3.3 Yarı Yapılandırılmış Görüşme	39
3.4 Verilerin Toplanması	40
3.5 Verilerin Analizi	41
3.6 Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği	42
4 BULGULAR	44

4.1	Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	44
4.1.1	Nicel Bulgular	44
4.1.2	Nitel Bulgular	61
4.2	İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	72
4.2.1	Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları	72
4.2.2	Derslerin Tasarımı ve İçeriği	73
4.2.3	Öğretim Materyalleri	74
4.2.4	Ölçme ve Değerlendirme	75
4.2.5	Uzaktan Eğitim Ortamı	76
4.3	Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	77
4.3.1	COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Sunulan Hizmetler.....	77
4.3.2	COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Teknik Altyapı	84
4.3.3	COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Karşılaşılan Problemler	85
4.4	Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	87
4.4.1	Öğrenciler	87
4.4.2	Akademisyenler	91
5	SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	94
5.1	Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma	94
5.1.1	Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları	94
5.1.2	Derslerin Tasarımı ve İçeriği	96
5.1.3	Öğretim Materyalleri	97
5.1.4	Ölçme ve Değerlendirme	98
5.1.5	Uzaktan Eğitim Ortamı	99
5.2	İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma	100
5.2.1	Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları	101
5.2.2	Derslerin Tasarımı ve İçeriği	101
5.2.3	Öğretim Materyalleri	102
5.2.4	Ölçme ve Değerlendirme	102
5.2.5	Uzaktan Eğitim Ortamı	103
5.3	Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma	103
5.3.1	Sunulan Hizmetler	103
5.3.2	Teknik Altyapı	104

5.3.3 Karşılaşılan Problemler	105
5.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma	105
5.5 Öneriler	106
KAYNAKÇA	108
A COVID-19 KAYNAKLI UZAKTAN EĞİTİM DENEYİMLERİ DEĞERLENDİRME ANKETİ (ÖĞRENCİLER)	122
B COVID-19 KAYNAKLI UZAKTAN EĞİTİM DENEYİMLERİ DEĞERLENDİRME ANKETİ (AKADEMİSYENLER)	125
C GÖRÜŞME FORMU (ÖĞRENCİLER)	129
Ç GÖRÜŞME FORMU (UZEM AKADEMİK PERSONELLERİ)	130
D YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ETİK İZİN FORMU	131
E YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ İZİN BELGESİ	132
F ÖLÇEK KULLANIM İZİNİ	133
G BİLGİLENDİRİLMİŞ OLUR FORMU	134
TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR	137

SİMGELİSTESİ

p	Anlamlılık Düzeyi
f	Frekans
U	Mann-Whitney U Testi
X^2	Ortalamaların Karesi
N	Örneklem Sayısı
df	Serbestlik Derecesi
%	Yüzde

KISALTMA LİSTESİ

AUE	Acil Uzaktan Eğitim
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü
LMS	Öğretim Yönetim Sistemi
UZEM	Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
COVID-19	Yeni Koronavirüs Hastalığı
YTÜ	Yıldız Teknik Üniversitesi
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 3.1 Araştırma Deseni.....	29
Şekil 3.2 COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi Bağlantı Diyagramı	38
Şekil 4.1 Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları Tema Haritası	63
Şekil 4.2 Derslerin Tasarımı ve İçeriği Tema Haritası.....	65
Şekil 4.3 Öğretim Materyalleri Tema Haritası.....	67
Şekil 4.4 Ölçme ve Değerlendirme Tema Haritası.....	69
Şekil 4.5 Uzaktan Eğitim Ortamı Tema Haritası.....	71
Şekil 4.6 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Sunulan Hizmetler Tema Haritası	83
Şekil 4.7 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Teknik Altyapı Tema Haritası.....	85
Şekil 4.8 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Karşılaşılan Problemler Tema Haritası	87

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.1	Anket ve ölçek formunu dolduran öğrencilerin demografik bilgileri ..	30
Tablo 3.2	Anket ve ölçek formunu dolduran akademisyenlerin demografik bilgileri	32
Tablo 3.3	Görüşmeye katılan UZEM akademik personellerinin demografik bilgileri	34
Tablo 3.4	Görüşmeye katılan öğrencilerin demografik bilgileri.....	34
Tablo 4.1	Öğretme ve öğrenme uygulamaları	44
Tablo 4.2	Öğrencilerin öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkındaki görüşlerinin akademik birim ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları	46
Tablo 4.3	Öğrencilerin öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkındaki görüşlerinin akademik birim ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları	47
Tablo 4.4	Öğrencilerin öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları.....	48
Tablo 4.5	Öğrencilerin öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları	48
Tablo 4.6	Derslerin tasarımı ve içeriği	50
Tablo 4.7	Öğretim materyalleri.....	51
Tablo 4.8	Ölçme ve değerlendirme	52
Tablo 4.9	Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerinin akademik birim ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları	53
Tablo 4.10	Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerinin akademik birim ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları	54
Tablo 4.11	Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları	55
Tablo 4.12	Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları.....	56
Tablo 4.13	Uzaktan eğitim ortamı	57
Tablo 4.14	Öğrencilerin uzaktan eğitim ortamı hakkındaki görüşlerinin akademik birim ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları	59
Tablo 4.15	Öğrencilerin uzaktan eğitim ortamı hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları	59
Tablo 4.16	Öğrencilerin uzaktan eğitim ortamı hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları.....	60

Tablo 4.17 Öğretme ve öğrenme uygulamaları	61
Tablo 4.18 Derslerin tasarımı ve içeriği	64
Tablo 4.19 Öğretim materyalleri.....	65
Tablo 4.20 Ölçme ve değerlendirme	67
Tablo 4.21 Uzaktan eğitim ortamı	70
Tablo 4.22 Öğretme ve öğrenme uygulamaları	72
Tablo 4.23 Derslerin tasarımı ve içeriği	73
Tablo 4.24 Öğretim materyalleri.....	74
Tablo 4.25 Ölçme ve değerlendirme	75
Tablo 4.26 Uzaktan eğitim ortamı	76
Tablo 4.27 COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde sunulan hizmetler...	78
Tablo 4.28 COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde teknik altyapı.....	84
Tablo 4.29 COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde karşılaşılan problemler	85
Tablo 4.30 Öğrencilere uygulanan COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeği betimsel istatistikleri	88
Tablo 4.31 Cinsiyet değişkenine ilişkin normallik dağılımı testi sonuçları.....	88
Tablo 4.32 Öğrencilere uygulanan COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeği puanları cinsiyet değişkeni için yapılan Mann-Whitney U Testi.....	89
Tablo 4.33 Akademik birim değişkenine ilişkin normallik dağılımı testi sonuçları	89
Tablo 4.34 Öğrencilerin öğrenim gördükleri program türüne göre COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeğinin toplam puanlarının Kruskal-Wallis sonuçları	90
Tablo 4.35 Program türü değişkenine ilişkin normallik dağılımı testi sonuçları.	90
Tablo 4.36 Öğrencilerin öğrenim gördükleri program türüne göre COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeğinin toplam puanlarının Kruskal-Wallis sonuçları	91
Tablo 4.37 Akademisyenlere uygulanan COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeği betimsel istatistikleri.....	92
Tablo 4.38 Cinsiyet değişkenine ilişkin Shapiro-Wilk normallik testi ve çarpıklık – basıklık değerleri	92
Tablo 4.39 Akademisyenlere uygulanan COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeği puanları cinsiyet değişkeni için yapılan bağımsız örneklem t-testi	93

Yükseköğretimde Acil Uzaktan Öğretim Süreci Deneyimleri: Bir Durum Çalışması Örneği

Esra TANRIBUYURDU

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Serhat Bahadır KERT

Bu araştırmanın amacı, COVID-19 pandemisi nedeniyle yükseköğretimde uygulanan acil uzaktan öğretim süreci deneyimlerini incelemektir. Bu amaç kapsamında Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) öğrencileri, akademisyenleri ve Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde (UZEM) çalışan akademik personellerin deneyimleri incelenmiştir. Bu çalışmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmaya 871 öğrenci, 38 akademisyen ve 3 UZEM akademik personeli katılmıştır. Araştırmanın nicel verileri araştırmacı tarafından geliştirilen "COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Eğitim Deneyimleri Değerlendirme Anketi" ve Ay, Oruç ve Özdoğru (2021) tarafından uyarlanan "COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Nitel veriler ise araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formları kullanılarak toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğrenciler ve akademisyenlerin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki öğretme ve öğrenme uygulamaları, derslerin tasarımı ve içeriği, öğretim materyalleri, ölçme ve değerlendirme ve uzaktan eğitim ortamı hakkında görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu görülmüştür. Ancak öğrenciler, öğrenci-

öğrenci ve öğrenci-akademisyen arasındaki etkileşimin zayıf olduğunu düşünmektedir. UZEM akademik personeli ile yapılan görüşmeler sonucunda da YTÜ’de acil uzaktan öğretim sürecinin başından itibaren canlı dersler yapıldığı ve güçlü teknik altyapıya sahip olunduğu ancak sınav dönemlerinde bazı ufak teknik sorunların yaşandığı anlaşılmıştır. Elde edilen bir diğer sonuç ise, YTÜ’nün mevcut LMS sisteminin yeterli olduğu ancak geliştirilebileceğidir. Bunun için de UZEM’de çalışan personel sayısı arttırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, acil uzaktan öğretim, uzaktan eğitim

Experiences of Emergency Remote Teaching Process in Higher Education: A Case Study

Esra TANRIBUYURDU

Department of Computer Education and Instructional Technology

Master of Science Thesis

Supervisor: Prof. Dr. Serhat Bahadır KERT

The purpose of this research is to examine the experiences of the emergency remote teaching process applied in higher education due to the COVID-19 pandemic. In frame of this purpose, the experiences of Yıldız Technical University (YTU) students, academicians and academic staff working at the Distance Education Application and Research Center (UZEM) were examined. A case study design was used in this research. The study group of the research was selected by convenience sampling method. 871 students, 38 academicians and 3 UZEM academic staff participated the research. The quantitative data of the research were collected by using the “COVID-19 Source Distance Education Experience Evaluation Survey” developed by the researcher and the “COVID-19 Related Psychological Distress Scale” adapted by Ay, Oruç and Özdoğru (2021). Qualitative data were collected by using interview forms developed by the researcher. According to the research findings, it has been seen that the opinions of students and academicians about the teaching and learning practices, the design and content of the courses, the teaching materials, measurement and evaluation and the distance education environment in the COVID-19 source distance education process are generally positive. However, students consider that

the interaction between student-student and student-academic is weak. As a result of the interviews with UZEM academic staff, it was understood that live courses were held from the beginning of the emergency remote teaching process at YTU and it had a strong technical infrastructure, but some minor technical problems were experienced during the exam periods. Another result obtained is that the existing LMS system of YTU is sufficient, but it can be improved. For this too, the number of personnel in UZEM should be increased.

Keywords: Emergency remote teaching, distance education, higher education

Bu bölümde sırasıyla; literatür özeti, tezin amacı, tezin literatüre orijinal katkısı, araştırma soruları, sayıtlar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1 Literatür Özeti

İnsanoğlu tarih boyunca çeşitli felaketlerle mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bunlardan biri de şüphesiz salgın hastalıklar olmuştur. 2019 yılının Aralık ayında Çin’de ortaya çıkan Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) da bu salgın hastalıklardan biridir. Koronavirüsler, insan veya hayvanlarda hastalığa yol açabilen büyük bir virüs ailesidir (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020a). SARS-CoV-2 olarak da adlandırılan bu yeni tip koronavirüs nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü (WHO) 11 Mart 2020 tarihinde pandemi ilan etmiştir (WHO, 2020). Türkiye’de de ilk vaka bu tarihte görülmüştür (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020b).

Daniel’e (2020) göre, COVID-19 pandemisi son 50 yılda büyük gelişmeler kaydeden eğitim sistemlerinin karşılaştığı en büyük zorluktur. Öyle ki fiziksel mesafenin korunamayacağı düşüncesiyle dünyanın her yerinde okullar kapatılmıştır. Pandemi nedeniyle uygulanan bu kısıtlama tüm dünyada yaklaşık 1.5 milyar öğrenciyi etkilemiştir (UNESCO, 2020a). Türkiye’de ise K12 düzeyinde yaklaşık 18 milyon ve yükseköğretim düzeyinde yaklaşık 7.5 milyon öğrenci etkilenmiştir (UNESCO, 2020b). Okulların kapatılması sonucu eğitim-öğretim faaliyetleri sekteye uğramış, bu faaliyetlerin devamı için tek çarenin uzaktan eğitim olduğu fikrine varılmıştır (Telli & Altun, 2020).

1.1.1 Uzaktan Eğitim

1.1.1.1 Uzaktan Eğitimin Kısa Tarihçesi

Uzaktan eğitimin başlangıcı hakkında literatürde farklı bilgilere rastlanmıştır. Örneğin bunlardan biri, 1728 yılında Boston Gazetesi’nde yayımlanan “mektup ile steno dersleri” verileceği ilanıdır (Holmberg, 1995). Her ne kadar uzaktan eğitimin ilk olarak ne zaman ortaya çıktığı hakkında literatürde farklı bilgiler olsa

da uzaktan eğitim terimi ilk kez Wisconsin Üniversitesi'nin 1892 yılı kataloğunda geçmiştir (Rumble, 1986) ve ilk kez bu üniversitenin direktörü William Lighty tarafından 1906 yılında bir yazıda kullanılmıştır (Verduin & Clark, 1991).

Türkiye'de ise uzaktan eğitim ile ilgili ilk çalışmalar 1924 yılında John Dewey'in "öğretmen eğitimi raporu" sayesinde gündeme gelmiş ve 1927 yılında uzaktan eğitim kavramı ülkemizde oluşmaya başlamıştır. 1950 yılında başlayan mektupla öğretim uygulaması ülkemiz eğitim sisteminin ilk uzaktan eğitim faaliyetidir (İşman, 2022).

Yükseköğretimde uzaktan eğitimin ilk uygulaması ise 1956 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde kurulan Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü'nün kurulmasıyla başlamıştır. Üniversitelerin uzaktan eğitim programları açması ve uzaktan eğitim faaliyetleri yürütmesi amacıyla 1999 yılında "Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Yükseköğretim Yönetmeliği" çıkarılmıştır. 2005 yılında ise YÖK "Uzaktan Eğitim Komisyonu" nu kurmuştur. 2013 yılında da YÖK "Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Eğitime İlişkin Usul ve Esaslar" ı yayımlamıştır (Demirtaş, 2021).

1.1.1.2 Uzaktan Eğitimin Tanımları

Uzaktan eğitim; kırsal kesimler gibi mesafenin eğitime engel teşkil edebileceği durumlar, hastalık ya da fiziksel engel durumları, gençlerin herhangi bir sebeple örgün eğitime devam edememesi ve kendilerini geliştirmek isteyen yetişkinler gibi nedenlerden doğan eğitim gereksinimlerini karşılamak adına ortaya çıkan bir eğitim modelidir (Newby vd., 2006).

Türk Dil Kurumu Sözlükleri uzaktan eğitimi; "Öğrenci ile öğretmenin yüz yüze olmadan çeşitli iletişim araçları kullanılarak belli bir merkezden yapılan eğitim biçimi" olarak tanımlamaktadır (Türk Dil Kurumu Sözlükleri, 2022). Uzaktan eğitim kavramının literatürde birçok tanımı bulunmaktadır. Bunlardan bazılarını aşağıdaki gibidir.

- Uzaktan eğitim; öğretmen ve öğrencinin aynı kapalı mekânda bulunmasına gerek kalmadan düzenlenen ve yürütülen öğrenme-öğretme etkinlikleridir (Kaya, 2002).

- Uzaktan eğitim; öğrenciler ve öğretmenlerin yüz yüze ve aynı fiziksel ortamda bulunmalarına gerek olmadan, istenilen zaman dilimlerinde gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetlerinin tamamına denir (Bates, 2005).
- Uzaktan eğitim; öğrenci ve öğretim elemanının farklı mekanlarda olduğu ve iletişimin çeşitli teknolojiler kullanılarak gerçekleştiği, özel öğretim tasarımları düzenlenerek yapılan planlı öğrenme ve öğretme türüdür (Moore & Kearsley, 2012).

Uzaktan eğitim önceleri mektupla eğitim şeklinde yazışmalı olarak yapılırken zaman içinde teknolojinin de gelişmesiyle radyo, televizyon, telefon, bilgisayar, tablet ve İnternet gibi farklı bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanılarak yapılmaktadır. Bu durum uzaktan eğitim tanımlarının kapsamını genişletmiştir. Söz konusu tanımların bazıları aşağıdaki gibidir.

- Uzaktan eğitim; farklı ortamlarda bulunan öğrenci ve öğretmenlerin düzenli ve anlamlı etkileşim gerçekleştirmek üzere senkron veya asenkron eğitimi bir veya daha fazla teknoloji kullanarak gerçekleştirmesidir (Allen & Seaman, 2017).
- Uzaktan eğitim; güncel teknolojileri pragmatik bir yaklaşım ile kullanarak öğrenci, öğretmen ve öğretim materyalleri arasındaki sınırlılıkları kaldırmaya çalışan disiplinler arası bir alandır (Bozkurt, 2017).
- Uzaktan eğitim; farklı ortamlardaki kişilerin teknolojik araçlar yardımıyla bilgilerini zaman ve mekân sınırlaması olmadan sunduğu ve etkileşim kurduğu eğitim-öğretim sistemidir (Aydemir, 2018).

1.1.1.3 Uzaktan Eğitimde Bazı Kavramlar

Uzaktan öğretim ve uzaktan öğrenme kavramları uzaktan eğitim kavramının içerisinde yer alır ve uzaktan öğretim sürecinin her iki yarısını açıklar. Uzaktan öğretim, uzaktaki bir kurumun öğrencilerin öğrenim gereçlerini hazırladığı ders geliştirme süreciyken uzaktan öğrenme öğrencinin bakış açısı ile bu sürecin değerlendirilmesidir (Kaya, 2002).

Uzaktan eğitim ile ilgili kavramlar uzaktan öğrenmenin gerçekleştiği ortamlara göre oluşmuştur. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler ve İnternet'in kullanımı ile yeni bir boyut kazanan uzaktan eğitim kavramı zaman içinde çevrimiçi öğrenme, e-öğrenme, m-öğrenme gibi farklı ifadelerle isimlendirilmiştir. Literatürde bu kavramlar şu şekilde tanımlanmıştır:

- Çevrimiçi öğrenme; öğretim materyallerine erişmek, içerik, eğitmen ve diğer öğrencilerle etkileşime girmek, öğrenme süreci boyunca destek hizmetlerinden yararlanmak, bilgi edinmek ve kişisel bilgiyi yapılandırmak ve de öğrenme deneyimleri kazanmak amacıyla İnternet'in kullanılmasıdır (Ally, 2008; Clark, 2008 akt. Karataş & Kılıç Çakmak, 2020).
- E-öğrenme (elektronik öğrenme); öğretim faaliyetlerinin elektronik ortamlarda gerçekleştirilmesi veya bilgi ve becerilerin elektronik teknolojiler vasıtasıyla aktarılmasıdır (Gülbahar, 2020).
- M-öğrenme (mobil öğrenme); istenilen zaman ulaşılabilen ve istenilen yere taşınabilen cep telefonu ve tablet gibi dijital mobil cihazların, öğrenmeyi iyileştirmek ve kolaylaştırmak için bir ağa bağlı ve hareket halinde etkileşimli olarak eğitim süreçlerinde kullanılmasıdır (Çağıltay & Göktaş, 2013).

1.1.1.4 Uzaktan Eğitimin Türleri

Uzaktan eğitimde eğitmenden öğrencilere ve öğrencilerden eğitmenlere doğru farklı biçimlerde iletişim sağlanır. Bu iletişim süreci için seçilen araca bağlı olarak farklı uzaktan eğitim türlerinden söz etmek mümkündür. Burns (2011) uzaktan eğitimi altı gruba ayırmıştır (akt. Demirtaş, 2021).

1. Basılı kaynak tabanlı uzaktan eğitim: Baskı, yazma
2. Ses tabanlı uzaktan eğitim: Radyo yayını, telefon ve konferans yayını
3. Televizyon tabanlı uzaktan eğitim: Televizyon, video, video-konferans
4. Bilgisayar tabanlı multimedya ile uzaktan eğitim: CD-ROM, DVD, VCD, grup öğrenme ve öğretme yazılımları, dijital öğrenme oyunları
5. Web tabanlı uzaktan eğitim: Web kaynaklarına İnternet tabanlı erişim, çevrim içi kurslar, çevrim içi konferanslar, sanal sınıflar

6. Mobil tabanlı uzaktan eğitim: Taşınabilir medya oynatıcıları, cep telefonları ve akıllı telefonlar, tablet bilgisayarlar, e-okuyucular

1.1.1.5 Uzaktan Eğitim Modelleri

Uzaktan eğitim modelleri senkron (eş zamanlı) ve asenkron (eş zamanlı olmayan) olarak iki gruba ayrılır (Romiszowski, 2004 akt. Demir, 2014):

- Senkron uzaktan eğitim modelinde; öğrenciler ve öğretmenler eş zamanlı olarak bir arada olur. Sesli, görüntülü, yazılı ve çeşitli iletişim araçları ile etkileşim halinde eğitim-öğretim faaliyetleri yürütülür.
- Asenkron uzaktan eğitim modelinde; öğrenciler ve öğretmenler arasındaki iletişim ve eğitim-öğretim faaliyetleri farklı zamanlarda gerçekleşir. Öğrenci istediği zaman derse katılır ve kendi hızına göre öğrenme sürecini bireyselleştirebilir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler yeni bir öğrenme modelini ortaya çıkarmıştır. Literatürde “karma”, “hibrit” ve “harmanlanmış” olarak isimlendirilen bu modelde eğitimin bir kısmı yüz yüze bir kısmı uzaktan yapılır (Uysal & Kuzu, 2011). Yüz yüze yapılması gereken uygulama dersleri ve ders içi aktiviteler sınıf ortamında gerçekleştirilirken diğer tüm eğitim bileşenleri İnternet ortamında sunulur (Balaban, 2012).

İşman (2022) uzaktan eğitimde kullanılan teknolojilere göre farklılaşan uygulama modellerini iletişim türlerine göre tek yönlü ve çift yönlü olarak iki gruba ayırmıştır.

- Tek yönlü model, öğretmen-öğrenci arasındaki iletişimin tek yönlü olduğu dolayısıyla eş zamanlı iletişimin olmadığı eğitim modelidir.
- Çift yönlü modelde ise öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında çift yönlü iletişimin olduğu dolayısıyla eş zamanlı iletişimin kurulabildiği eğitim modelidir. Bu modelde öğrenciler ve öğretmenler hem sesli hem de görüntülü iletişim kurabilirler.

1.1.1.6 Uzaktan Eğitimin Özellikleri

Simonson vd. (2015) uzaktan eğitimin özelliklerini şu dört madde ile açıklar:

1. Uzaktan eğitim kurumsal bir yapıya sahiptir. Bu özelliği ile kendi kendine öğrenmeden ayrılır.
2. Öğrenen ve eğitmen farklı fiziksel mekânlardadır.
3. Etkileşimli iletişimi senkron veya asenkron şekilde sağlar.
4. Uzaktan iletişim sistemleri aracılığıyla öğretim materyalleri öğrenenlere gönderilir. Uzaktan iletişim sistemleri yalnızca elektronik değil aynı zamanda posta gibi haberleşme sistemlerini de kapsar.

Grigoriadou ve Papanikolaou (2000) uzaktan eğitimde eğitmen, öğrenci ve öğrenme ortamının özelliklerini şu şekilde açıklar:

- Eğitmen bir konu uzmanı olarak öğrenme çıktılarını belirleyip alan bilgisini sıralar ve onu yapılandırır. Uygun etkinlikleri ve ölçme-değerlendirme testlerini seçer. Eğitmen bir öğrenme koçu olarak öğrencilerin her türlü çalışma ve sorularına kısa sürede dönüt verir. Öğrencileri etkili çalışma alışkanlığı kazandırmaya zorlar.
- Öğrenciler öğretim materyallerini inceler. Yeni öğrenmeleri gerçekleştirmek için sorumluluk alır. Yeni öğrenme ve iletişim yöntemlerine ve teknoloji odaklı öğrenme ortamına uyum sağlar.
- Öğrenme ortamı teknolojiktir. Bu sayede öğrenciler ve eğitmenler sanal sınıf ortamında bir araya gelerek etkileşime girerler. Öğrenme ortamının kullanıcı arayüzü öğrenciler ve eğitmenlerin bilgilerini paylaşmasını ve onların bilgilerini değerlendirmesini sağlar. Senkron veya asenkron iletişim gerçekleştirilir. Sunulan bilgi kaynağı ise öğretim materyalleridir.

1.1.1.7 Uzaktan Eğitimin Unsurları

Uzaktan eğitimi oluşturan birçok unsur vardır. Literatürde en sık karşılaşılan uzaktan eğitim unsurları; öğretmen, öğrenci, öğretim materyali, içerik, uzaktan eğitim ortamı ve ölçme-değerlendirmedir.

- Öğretmen, yüz yüze eğitimden farklı olarak öğrenciye rehber olan ve ona yol gösteren kişidir (Anderson & Dron, 2011). Öğretmenin öğretim

ortamının tasarımından öğrencinin güdülenmesine kadar birçok sorumlulukları vardır. Öğretmen, öğrenme hedeflerini gerçekleştirebilmek için öğretimi tasarlamalı ve tüm süreci kontrol edip yönetmelidir. Öğretmenin ürettiği öğretim materyallerini etkin bir şekilde kullanması ve öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında sağlıklı bir iletişim süreci yürütmesi beklenir. Aynı zamanda bir alan uzmanı olarak öğretmen, uzaktan eğitimin sunduğu imkanları kullanarak öğrencilerin alan bilgisini öğrenmesine yardım etmelidir (Tekinarslan & Gürer, 2021).

- Öğrenci, Öğrenme Yönetim Sistemi (ÖYS) üzerinden dersleri takip eden ve içerikle etkileşim halinde olan kişidir. Geleneksel eğitime göre daha bağımsızdır. Öğrencinin başarılı olabilmesi için işbirlikli öğrenme ve zaman yönetimi becerisine sahip olması gerekir (Karataş & Kılıç Çakmak, 2020).
- Öğretim materyali en genel tanımıyla, öğretme-öğrenme sürecinin gerçekleştiği ortamlarda kullanılan bazen dijital bazen de basit malzeme ve kaynaklardır (Selvi, 2012). Uzaktan eğitimde öğretim materyalleri dijitaldir.
- İçerik, öğretim materyali olarak da adlandırılır. Öğretim materyalinin öğrencilere sunulmasını sağlar. Öğrenciler ders içeriklerini ve içeriği oluşturan öğretim materyallerini Öğrenme Yönetim Sistemi (ÖYS) üzerinden takip eder (Demir, 2014). Uzaktan eğitimin en önemli unsurlarından biri olan içerik Allen (2006) tarafından bilgi tabanlı, hedef tabanlı, medya tabanlı ve deneyim tabanlı olarak dört gruba ayrılmıştır. Bilgi tabanlı içerik; gerçekler ve kavramlar gibi bütün bilgileri kapsar. Hedef tabanlı içerik; davranışsal kazanımlarını belirleyen öğrenme hedeflerinin toplamıdır. Medya tabanlı içerik; yazı, resim, video gibi çoklu ortam bileşenlerinin toplamıdır. Deneyim tabanlı içerik ise; öğrenme hedefleri, medya, ilişkiler ve değerlendirme faaliyetlerini içeren tüm öğretim bileşenlerinin toplamıdır (akt. Demir, 2014).
- Uzaktan eğitim ortamı zaman içinde teknolojinin de gelişmesiyle basılı materyal, radyo, televizyon, telefon, bilgisayar ve İnternet gibi ortamlara karşılık gelmektedir (Adıyaman, 2002). Formal bir uzaktan eğitim

ortamının bileşenleri; öğretmen, öğrenci, teknoloji ve kurumun pedagoji ekseninde yer almasıyla oluşmaktadır (Altunçekiç, 2021).

- Ölçme-değerlendirme, öğrenme sürecinin son basamağıdır ve öğrenme düzeyini tespit eder. Örgün eğitimde ölçme araçları kalem ve kâğıt iken uzaktan eğitimde performans değerlendirme, portfolyo ve proje gibi alternatifler mevcuttur (Demir, 2014).

1.1.2 Acil Uzaktan Eğitim

COVID-19 pandemisinin ilanından itibaren tüm ülkeler koronavirüsün yayılımını yavaşlatmak amacıyla bazen kısmi bazen de tam zamanlı sokağa çıkma yasakları uygulamış ve karantina gibi bir dizi önlemler almışlardır. Tüm bu önlemlerin alınmasının nedeni koronavirüsün insandan insana çok hızlı bulaşması ve yayılmasıdır. Bu yüzden insanlar arasındaki fiziksel temas azaltılarak salgın kontrol edilmeye çalışılmıştır. Eğitim kurumlarının kalabalıklığı nedeniyle sosyal mesafe kuralının uygulanamayacağı düşünülerek tüm dünyada okullar kapatılmıştır. Eğitimin kesintiye uğramaması için tek çözüm yolu olarak akıllara uzaktan eğitim gelmiştir.

COVID-19 pandemisi sürecinde yürütülen uzaktan eğitim faaliyetleri “emergency remote teaching” yani Türkçe çeviri ile “acil uzaktan öğretim” olarak adlandırılmıştır. “Acil” denmesinin sebebi, sürecin daha öncesinde planlanmadan aceleyle yapılandırılmış olmasıdır (Odabaşı vd., 2020). Hodges vd. (2020) eğitim yerine “öğretim” kavramının kullanılmasını, plansız ve acil bir şekilde gerçekleşen bu acil uzaktan öğretim sürecinin çoğunlukla öğretmenlerin sorumluluğunda olmasıyla açıklamaktadır.

Acil uzaktan eğitim (AUE); salgın, savaş ve doğal afet gibi kriz zamanlarında geleneksel eğitim-öğretimin aksamasıyla oluşacak boşlukların ivedilikle doldurulmasıdır. Bu yönüyle “uzaktan eğitim” ve “acil uzaktan eğitim” amaç, anlayış ve işleyiş bakımından farklılık gösterir (Odabaşı vd., 2020).

Bozkurt vd. (2020c) AUE ve uzaktan eğitim arasındaki farkları şu şekilde açıklamıştır:

- Uzaktan eğitim bir seçenek iken AUE zorunluluktan ortaya çıkmıştır
- Uzaktan eğitim kalıcı çözümler üretirken AUE geçici çözümler üretir.

- Uzaktan eğitim planlı ve amaçlı uygulamalar bütünüyken AUE krizli süreçleri var olan kaynaklarla sürdürür.

1.1.2.1 Yükseköğretimde Acil Uzaktan Öğretim Süreci

COVID-19 pandemisinin ilanından sonra dünyanın her yerinde olduğu gibi ülkemizde de hem K12 düzeyinde hem de yükseköğretimde AUE faaliyetleri hızla başlamıştır. K12 düzeyi için T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) gerekli çalışmaları yaparken yükseköğretim düzeyi için Yükseköğretim Kurulu (YÖK) gerekli çalışmaları yapmıştır. Üniversitelerde AUE faaliyetleri üniversitelerin Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezleri (UZEM) ile yürütülürken, bu merkezlere sahip olmayan üniversitelerde ise Bilgi İşlem Daire Başkanlıkları tarafından yürütülmektedir. UZEM'ler üniversitelerde uzaktan eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi için kurulmuş olan birimlerdir. UZEM'lerde uzaktan eğitim ile sürdürülen önlisans, lisans, tezsiz yüksek lisans ve çeşitli sertifika programlarına teknik destek ve eğitim içeriği hazırlamak gibi çalışmalar yapılır (Durak vd., 2020). Türkiye'de UZEM birimine sahip 123 üniversite vardır (YÖK, 2020a) ve ilk kez 1996 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'nde (İTÜ) Uzaktan Öğretim Merkezi (UZEM) kurulmuştur. YÖK'ün 2013 yılında belirlemiş olduğu "Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar" ile UZEM'lerin sayısı hızla artmıştır (Demirtaş, 2021; Kocatürk Kapucu & Uşun, 2020).

YÖK'ün COVID-19 pandemisi nedeniyle üniversitelerde uygulanacak olan acil uzaktan öğretim süreci ile ilgili aldığı bazı kararlar kronolojik olarak aşağıdaki gibidir.

- YÖK 6 Mart 2020 tarihinde üniversitelerin pandemi sürecinde almaları gereken tedbirleri bildirmiştir (YÖK, 2020b).
- YÖK 13 Mart 2020 tarihinde 16 Mart 2020 tarihinden itibaren üniversitelerin eğitim-öğretime 3 hafta ara vereceğini bildirmiştir (YÖK, 2020c).
- YÖK 18 Mart 2020 tarihinde "Pandemi Dönemi Uzaktan Öğretim Uygulamaları Yol Haritası"nı açıklamıştır. Bu yol haritasında uzaktan eğitim kapasitesine sahip olan üniversitelerin 23 Mart 2020 tarihinde

uzaktan eğitime başlayacağı, sahip olmayan üniversiteler için de YÖK'ün oluşturduğu açık ders materyallerinin yine 23 Mart 2020 tarihinde tüm üniversitelerin kullanımına açılacağı bildirilmiştir (YÖK, 2020a).

- YÖK 11 Mayıs 2020 tarihinde sınavların yüz yüze yapılamayacağını bildirmiştir (YÖK, 2020d).
- YÖK 27 Mayıs 2020 tarihinde dijital ortamda yapılacak ölçme-değerlendirme uygulamalarının temel ilkelerini açıklamıştır (YÖK, 2020e).
- YÖK 30 Temmuz 2020 tarihinde COVID-19 pandemisinde yeni normalleşme sürecini anlatan bir kılavuz yayımlamıştır (YÖK, 2020f).
- YÖK 13 Ağustos 2020 tarihinde üniversitelerden akademik takvimlerini 1 Ekim 2020 tarihi sonrası başlayacak şekilde düzenlemelerini istemiştir (YÖK, 2020g).
- YÖK 21 Ekim 2020 tarihinde laboratuvar uygulamaları gerektiren dersler için çözüm olarak TÜBİTAK iş birliğiyle gerçekleştirdikleri “YÖK Sanal Laboratuvar Projesi”nin tanıtımını yapmıştır (YÖK, 2020h).

YÖK, Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) COVID-19 pandemisini ilan etmesinden bir hafta sonra “Pandemi Dönemi Uzaktan Öğretim Uygulamaları Yol Haritası”nı açıklamıştır. Bu yol haritası farklı üniversitelerin alanında uzman akademisyenlerinden oluşan “Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Komisyonu” tarafından hazırlanmış ve YÖK'ün Yürütme Kurulu tarafından son haline getirilmiştir. Bu yol haritasında AUE faaliyetlerine bir çerçeve sunmak amacıyla beş temel alanda çalışma yapılmıştır. Bunlar; mevzuat, alt yapı, insan kaynakları, içerik ve uygulama konularıdır (YÖK, 2020a).

- Mevzuat bakımından; Uzaktan Öğretim Usul ve Esaslarında önemli mevzuat değişikliğine gidilerek, AUE için altyapısı hazır olan üniversitelerin pandemi dönemiyle sınırlı kalmak şartıyla tüm alanlarda uzaktan eğitim yapmalarına imkân sağlanmıştır.
- Altyapı ile ilgili olarak eksiklikleri olan üniversitelere ihtiyaçları doğrultusunda YÖK koordinesinde diğer üniversiteler ile iş birliği içerisinde çalışılacağı bildirilmiştir.
- İnsan kaynakları bakımından; öğretim elemanlarının pandemi dönemindeki uzaktan öğretim sürecini yürütebilmeleri için gerekli

yeterliliği kazanmalarını sağlayacak “Dijital ağda Yükseköğretimde ğrenme ve öğretme” dersinin dijital ortamda verileceği bildirilmiştir.

- İçerik konusunda YK bünyesinde oluşturulan “YK Dersleri Platformu” ile üniversitelerin dijital ders materyallerinin erişime açılacağı ve TRT’nin YK için tahsis ettiği kanal üzerinden ortak dersler yayını yapılacağı bildirilmiştir.
- Uygulama konusunda üniversitelerin senkron veya asenkron uzaktan eğitim yöntemlerini kullanabilecekleri bildirilmiş ancak daha çok etkileşim içeren senkron uygulamalarını kullanmaları tavsiye edilmiştir.

YK dijital ortamda yapılacak lme-değerlendirme uygulamalarının temel ilkelerini açıkladığı duyurusunda, alınan kararların yalnızca COVID-19 pandemisi dönemiyle sınırlı kalacağını bildirmiştir. Bu temel ilkelerden bazıları aşağıdaki gibidir.

- Öğrencilerin dönem sonu notları hesaplanırken çevrim içi sınavların yanı sıra dev ve proje gibi değerlendirilmelerin olması gerektiğinin teşviki sağlanacaktır.
- Dijital ortamlarda yapılacak sınavların sınav güvenliği için soruların rastgele seçilmesi, tam ekran ve tarayıcı kilidi gibi tedbirler uygulanacaktır.
- Makul sebeplerden ötürü sınavı giremeyen öğrencilere çevrim içi mazeret sınavı yapılacaktır.
- dev, proje ve araştırma raporları değerlendirilirken intihal tespit programları kullanılacaktır.

COVID-19 pandemisinin 2020-2021 eğitim-ğretim yılında da devam edeceği ihtimalini göz önünde bulunduran YK yayımladığı “Küresel Salgında Yeni Normalleşme Süreci” rehberinde; yeni normalleşme sürecinde uzaktan ğretim uygulamaları, uygulamalı eğitimler, lme ve değerlendirme uygulamaları, yabancı uyruklu öğrenciler, toplantılar, kongreler ve değişim programları konuları ile ilgili ereve kararlar ve öneriler sunulmuştur. Acil uzaktan ğretim süreci ile ilgili olan karar ve önerilerden bazıları şunlardır (YK, 2020f):

- Pandeminin seyri fark etmeksizin yüz yüze programlarda derslerin %40’a olan kadarının uzaktan ğretim ile verilmesine yönelik karar alınmıştır.

- COVID-19 pandemisi nedeniyle yapılan AUE uygulamaları ile uzaktan eğitim uygulamaları önemli farklılıklar taşımaktadır.
- Öğretim materyalleri tasarlanırken zengin görsel kapasite ve yüksek etkileşim unsurları barındırmalıdır.
- Üniversiteler uzaktan eğitim altyapılarını geliştirmeye devam etmelidir.
- Ders saatleri dışında da çevrim içi etkinlikler planlanmalı ve tasarlanmalıdır.

YÖK, COVID-19 pandemisi nedeniyle üniversitelerde yürütülen acil uzaktan öğretim sürecinin mevcut durumunu tespit etmek ve iyileştirme faaliyetlerine katkı sağlamak amacıyla üniversitelerdeki uzaktan eğitimin bir aylık durumunu incelemiştir. Bu amaçla 127'si devlet ve 62'si vakıf olmak üzere toplamda 189 üniversitenin rektörlüklerinden talep ettiği verileri kullanarak yaptığı veri analiz çalışmasını 3 Mayıs 2020 tarihinde yayımlamıştır. Yapılan bu çalışma sonucunda elde edilen bazı bulgular şöyledir (YÖK, 2020i);

- 189 Üniversiteden 121'i (%64) 23 Mart 2020, 41'i (%21,6) 30 Mart 2020 ve 25'i (%13,2) 6 Nisan 2020 tarihinde AUE'e başlamıştır.
- AUE ile gerçekleşen derslerin %22'si canlı sınıf uygulamasıyla yapılmıştır. Canlı sınıf uygulamasıyla gerçekleşen derslerin %25,9'u yüksek lisans, %24,2'si doktora, %22,1'i lisans ve %17,8'i önlisans programındadır.
- AUE en yüksek Sosyal Bilimlerde (%91) uygulanırken, Fen Bilimlerinde %78, Mühendislik alanında %77 ve en düşük Sağlık Bilimlerinde (%54) uygulanmıştır.
- Üniversitelerin ara sınavları %90,5 ödev ve %83,1 proje olarak gerçekleştirilmiştir.
- Üniversitelerin %97'si akademisyenlerine AUE ile ilgili teknik destek sağlarken %79'u çevrim için eğitimler vermiştir.
- Üniversitelerin %91'i öğrencilerine teknik destek hizmeti sağlamıştır.

1.1.2.2 Yükseköğretimde COVID-19 ile İlişkili Psikolojik Kaygı Durumları

COVID-19 pandemisi ile yalnızca uzaktan eğitim veya acil uzaktan eğitim değil, aynı zamanda öğrencilerin ve akademisyenlerin COVID-19 kaynaklı psikolojik kaygı durumları da gündeme gelmiştir. COVID-19'un tüm dünyada büyük can kayıplarına yol açması yalnızca viral enfeksiyon sonucu ölüm riskini değil, beraberinde dünyanın her yerindeki insanlara katlanılması zor bir psikolojik baskı yaratmıştır (Xiao, 2020). Yapılan bir çalışmada pandemi dönemlerinde bireylerin kaygı düzeylerinin arttığı raporlanmıştır (Taylor, Agho, Stevens & Raphael, 2008). Öyle ki Cao vd. (2020) yaptıkları çalışmada, COVID-19'a yakalanmış akraba veya tanıdığı olan üniversiteli öğrencilerin kaygılarının ve korkularının arttığını tespit etmişlerdir. Ayrıca yine yapılan bir çalışmada, COVID-19 nedeniyle akademisyenlerin işleri gereği toplu ortamlara girmek zorunda olmaktan endişe duyduğu hatta bir kısmının ölüm kaygısı yaşadığı tespit edilmiştir (Ceyhan & Uzuntarla, 2020).

1.2 Tezin Amacı

COVID-19 pandemisi sebebiyle tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim-öğretim faaliyetleri sekteye uğramış ve ardından uzaktan öğretim süreci başlamıştır. Bu sürece geçiş oldukça hızlı bir şekilde gerçekleştiğinden uzun vadeli planlar yapılamamış, deyim yerindeyse tüm dünya bu duruma hazırlıksız yakalanmıştır. Öyle ki plansız ve acele bir şekilde gerçekleşen bu uzaktan öğretim süreci literatüre “acil uzaktan öğretim” olarak geçmiştir.

COVID-19 pandemisi son yirmi yılda ortaya çıkan uluslararası boyuttaki yedi sağlık krizinden (Deng Humması, Sars, Kabakulak, Grip, Mers ve Zika) yalnızca biridir (Ak vd., 2020). Bu da gelecekte yeni sağlık krizlerinin meydana gelebileceğine işaretler. Acil uzaktan öğretim sürecinde elde edilen deneyimlerin incelenmesi, gelecekte benzer durumlarla karşılaşıldığında hazırlıklı olmak ve acil uzaktan öğretim sisteminin geliştirilip iyileştirilerek pandemi sonrası sürdürülebilir ve planlı bir uzaktan öğretim sistemi haline getirmek adına üniversitelere rehber olabilir. Ayrıca bu araştırma, COVID-19 pandemisi sonrasında yapılacak olan çalışmalara ışık tutabilir. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı, yükseköğretimde acil uzaktan öğretim süreci deneyimlerini incelemektir.

Bu araştırma kapsamında Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencileri, akademisyenleri ve UZEM akademik personellerinin deneyimleri incelenmiştir.

1.3 Orijinal Katkı

Türkiye’de yükseköğretimde acil uzaktan öğretim süreci ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde büyük çoğunluğunun sadece bir akademik birimi ele aldığı ve çoğunlukla nitel verilerle çalıştığı görülmektedir. Yükseköğretimde acil uzaktan öğretim sürecinin tüm üniversite kapsamında ve bu sürecin en önemli paydaşları olan öğrenci, akademisyen ve UZEM akademik personelinin birlikte dahil olduğu ve sadece acil uzaktan eğitim uygulamaları değil aynı zamanda bu süreçteki akademisyen ve öğrencilerin COVID-19’a ilişkin psikolojik sıkıntı düzeylerini de inceleyen öte yandan hem nicel hem de nitel verilere bir arada sahip olan araştırmalara pek rastlanılmaması, bu araştırmanın literatüre önemli bir katkı sağlayacağını düşündürmektedir.

1.4 Araştırma Soruları

Bu araştırmada, COVID-19 pandemisi döneminde Yıldız Teknik Üniversitesinde uygulanan uzaktan öğretim sürecinin iç paydaşlarından olan öğrenciler, akademisyenler ve UZEM akademik personellerinin deneyimleri incelenmiştir. Bu kapsamda çalışmanın araştırma sorusu; “Yıldız Teknik Üniversitesinde COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerin, akademisyenlerin ve UZEM akademik personellerinin deneyimleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Araştırma boyunca bu araştırma problemine ve aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmaya çalışılmıştır:

1. Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki
 - a) Öğretme ve öğrenme uygulamaları
 - b) Derslerin tasarımı ve içeriği
 - c) Öğretim materyalleri
 - d) Ölçme ve değerlendirme
 - e) Uzaktan öğretim ortamı

hakkında görüşleri nelerdir?

2. Yıldız Teknik Üniversitesi akademisyenlerinin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki
 - a) Öğretme ve öğrenme uygulamaları
 - b) Derslerin tasarımı ve içeriği
 - c) Öğretim materyalleri
 - d) Ölçme ve değerlendirme
 - e) Uzaktan öğretim ortamı

hakkında görüşleri nelerdir?

3. Yıldız Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinde (UZEM) görev alan akademik personellerin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki
 - a) Sunulan hizmetler
 - b) Teknik altyapı
 - c) Karşılaşılan problemler

hakkında görüşleri nelerdir?

4. YTÜ öğrencileri ve akademisyenlerinin COVID-19 kaynaklı psikolojik kaygıları ne düzeydedir?

1.5 Sayıtlar

- Araştırmaya katılan öğrencilerin “COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Eğitim Deneyimleri Değerlendirme Anketi”, “COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği” ve yarı-yapılandırılmış görüşme sorularına içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.
- Araştırmaya katılan akademisyenlerin “COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Eğitim Deneyimleri Değerlendirme Anketi” ve “COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği” sorularına içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.
- Araştırmaya katılan UZEM akademik personellerinin yarı-yapılandırılmış görüşme sorularına içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.6 Sınırlılıklar

- Bu araştırma COVID-19 kaynaklı acil uzaktan öğretim sürecindeki deneyimlerle sınırlıdır.
- Bu araştırmanın verileri 2021 yılının Mart, Nisan, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında Yıldız Teknik Üniversitesinin iç paydaşlarından 871 öğrenciye uygulanan anket, ölçek ve bu öğrencilerin 8'i ile yapılan yarı-yapılandırılmış görüşmeler; 38 akademisyene uygulanan anket ve ölçek; 3 UZEM akademik personeli ile yapılan yarı-yapılandırılmış görüşmeler ile sınırlıdır.
- COVID-19 pandemisi sebebiyle öğrenciler ile yapılan görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilememiş, bir video konferans platformu aracılığıyla sağlanmıştır.

1.7 Tanımlar

- **Uzaktan Eğitim:** Öğrencileri ve öğretmenleri zaman ve mekân kısıtlamalarından kurtaran, geleneksel olmayan yollardan çift yönlü iletişim sağlayan bir eğitim biçimidir (UNESCO, 2016).
- **Acil Uzaktan Eğitim:** Kriz zamanlarında ortaya çıkan, plansız ve elde olan imkanlar ile gerçekleştirilen uzaktan eğitim uygulamalarıdır (Bozkurt vd., 2020c).

Bu bölümde yükseköğretimde acil uzaktan öğretim süreci ile ilgili Türkiye’de ve dünya genelinde yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

2.1 Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Albayrak, Berber ve Uludağ (2022), COVID-19 pandemisi sürecinde verilen hemşirelik esasları uygulama dersinin uzaktan eğitim ile yürütülmesine ilişkin akademisyenlerin deneyimlerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı ve kesitsel tipte bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu farklı devlet ve vakıf üniversitelerinde görev alan ve hemşirelik esasları dersini yürüten 107 akademisyen oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerin beceri gelişiminin yetersiz düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun sebebi, uzaktan öğretim sürecinde öğrenci ile etkileşim sağlanamadığı ve pratik eksikliği ile açıklanmıştır. Ayrıca, hemşirelik müfredatının uzaktan eğitime göre yapılandırılması gerektiği önerilmiştir.

Araç ve Akçadağ (2022), COVID-19 pandemisi nedeniyle önem kazanan uzaktan eğitimin mevcut sürecinin nasıl ele alındığı ve nasıl daha etkili hale dönüştürülebileceği konusunda saptamalar yapmak amacıyla UZEM yöneticilerinin uzaktan eğitim süreçlerine ilişkin görüşlerini alarak toplu durum çalışması yapmıştır. Çalışma grubunu ikisi devlet üniversitesinde ve altısı vakıf üniversitesinde görev alan 8 UZEM birimi yöneticisi oluşturmaktadır. Yapılan araştırmada; UZEM biriminin uzaktan eğitim süreçlerinin tüm aşamalarında aktif rol aldığı, eğitim ve sınav gibi süreçleri planlayıp organize ettikleri, sistemler ile ilgili veri çekme, veri arşivi, veri güvenliği, entegrasyon, kontrol ve test işlemleri ve çeşitli raporlamalar gibi çalışmalar yaptıkları belirlenmiştir. Ayrıca, COVID-19 pandemisi nedeniyle aniden uzaktan öğretim sürecine geçilmesi adaptasyon sorunu yaratabileceğinden yaygın kullanılan ve maliyet bakımından uygun olan etkileşimli platformlar seçildiği hem senkron hem de asenkron eğitim modelleri

kullanıldığı, uygulama derslerindeki başarının teorik derslere göre daha düşük olduğu ve sistemlerin kurulumunda firmalardan destek alındığı için İnternet altyapısı gibi problemlerde yetkilerinin aşıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları doğrultusunda araştırmacılar, Türkiye'deki üniversitelerin kullanımına sunulacak yerli ve yeterli bir öğrenme yönetim sistemi (ÖYS) ile sanal sınıf uygulaması oluşturulup tek bir çatı altında geliştirilmesini önermişlerdir.

Nakiboğlu ve Işık (2022), COVID-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitime geçilmesine ilişkin üniversite öğrencilerinin görüşlerini belirlemek amacıyla genel tarama modelinde bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nde farklı bölümlerde öğrenim gören 662 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda uzaktan eğitimin etkinliğine ilişkin öğrencilerin yüksek düzeyde olumsuz görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırmacılar bu sonucun; üniversitenin bu sürece hazırlıksız yakalandığı, üniversitenin bir uzaktan eğitim merkezinin olmayışı, akademisyenlerin uzaktan eğitim konusunda deneyimsiz oluşu ve ders planları ve öğretim materyallerinin uzaktan eğitime uygun olarak yapılandırılmamış olması gibi nedenlerden kaynaklandığını düşünmektedir. Öte yandan araştırmacılar, öğrencilerin uzaktan eğitim ve bireysel öğrenme konularında deneyimsiz ya da yetersiz oluşunun da bu olumsuz görüşlere neden olabileceğini belirtmiştir.

Şahin vd. (2022), lisansüstü öğrencilerin COVID-19 pandemisi sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini olgu bilim yöntemi kullanarak incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'deki çeşitli üniversitelerinin farklı bölümlerinde öğrenim gören dokuzu yüksek lisans ve yedisi doktora öğrencisi olmak üzere toplam 16 lisansüstü öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algılarında farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin uzaktan eğitimle alakalı olumlu görüşlerinin yanı sıra olumsuz görüşlere de sahip olduğu ancak olumsuz görüşlerin daha fazla olduğu görülmüştür. Araştırmada bu olumsuz görüşlerin; konsantrasyonda yaşanan zorluk, ödevlerin fazla miktarda olması ve derslerle ilgili yapılan bilgilendirmelerin yetersizliği gibi konular olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrenciler hem sınıf arkadaşlarıyla hem de akademisyenlerle yeterli etkileşimin olmayışı ve

teknik problemler gibi yaşadıkları diğer sıkıntılardan bahsetmişlerdir. Öte yandan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik kavramsal algılarında da olumlu, olumsuz ve yansız olarak farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Öyle ki verilen cevaplarda; uzaktan eğitimi sadece yüz yüze eğitime destek olarak gören hem olumlu hem olumsuz yönlerinden dolayı uzaktan eğitimi "gri" olarak tanımlayan ve zaman ve mekan esnekliğinden ötürü uzaktan eğitimi bir şans ve kolaylık olarak gören öğrenciler bulunmaktadır. Ancak yine de öğrencilerin uzaktan eğitim ile ilgili kavramsal algılarının büyük çoğunluğunun olumsuz olduğu görülmüştür. Araştırmada öğrenciler uzaktan eğitim ile ilgili birtakım önerilerde bulunmuşlardır. Bunlar; iletişim ve etkileşimin artırılması, teknik altyapı ile ilgili çalışmalar yapılması, akademisyenlere hizmet içi eğitimler verilmesi ve öğretim materyallerinin uzaktan eğitime göre yapılandırılması ya da yeniden oluşturulmasıdır.

Aksu Dünya, Şahin ve Ayberk (2021), üniversite öğrencilerinin AUE sürecinde yürütülen Ölçme ve Değerlendirme dersindeki ölçme-değerlendirme süreçlerine dair deneyimlerini kesitsel tarama yöntemi incelemiştir. Araştırmaya üç farklı devlet üniversitesinin eğitim fakültelerinde öğrenim gören 144 öğrenci katılmıştır. Araştırmada; öğrencilerin bazı aksaklıklar ve adaptasyon sorunu yaşadıkları ancak ölçme-değerlendirme süreçlerini objektif buldukları, akademisyenlerin notlandırma sürecinde ve sonrasında öğrencilerle olan iletişiminin güçlü olduğu, farklı ölçme-değerlendirme yöntemleri kullanıldığı, kullanılan ölçme-değerlendirme yöntemlerinin uzaktan eğitime uygun olduğu, çok fazla ödev verildiği, kopya girişimlerine karşı sınav sürelerinin kısaltıldığı ve teknolojik sınav güvenliği önlemleri alındığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Altınpulluk (2021), Türkiye'deki akademisyenlerin AUE'e ilişkin görüşlerini farklı üniversitelerde görev alan 77 akademisyen ile gerçekleştirdiği durum çalışması ile belirlemiştir. Araştırma sonucuna göre, akademisyenler AUE sürecinde eğitimin devamlılığının sağlanması açısından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Öte yandan akademisyenler; hem akademisyenlerin hem öğrencilerin düşük teknolojik okuryazarlığa sahip olduklarını, teknik altyapıyı eksik bulduklarını, ders içeriklerinin uzaktan eğitim ortamına uygun olmadığını ve verilerin güvenliğinin sağlanamadığını düşünmektedirler. Akademisyenler; teknik altyapının

güçlendirilmesi, teknolojik okuryazarlığın artırılması, müfredatların uzaktan eğitime uygun şekilde yapılandırılması ve acil durumlarda yürürlüğe konulacak bir eylem planının hazırlanması gibi önerilerde bulunmuşlardır. Ayrıca uzaktan eğitimin geleceği hakkında öngörülerde bulunan akademisyenler, Türk toplumunun kolay adaptasyon sağlayacağını ve kurumların ortak uzaktan eğitim platformları kuracağını düşünmektedirler.

Akıncan ve Çakır (2021), COVID-19 krizinden sonra da uzaktan eğitimin yükseköğretimdeki yerinin hızla artacağı öngörüsüyle akademisyenlerin performanslarını arttıracak görüş ve önerilerin neler olduğunu öğrenmek amacıyla akademisyenlerin deneyimlerini inceledikleri bir durum çalışması yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu farklı devlet üniversitelerinde çalışan ve farklı bölümlerde ders veren 7 akademisyen oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda; akademisyenlere uzaktan eğitim yönetim sistemleri, pedagoji, androgoji ve dijital yeterlilikler ile ilgili hizmet içi eğitim verilmesi önerilmiştir. Ayrıca, akademisyenlerin profesyonel öğretim materyalleri hazırlayabilmeleri için bir tasarım ekibi oluşturulması, üniversitelerin teknolojik araç-gereç ihtiyaçlarının karşılanması ya da donanımsal olarak iyileştirilmesi önerilerinde bulunulmuştur.

Karadağ vd. (2021), COVID-19 pandemisi sürecinde Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitim kapasitelerini belirlemek ve değerlendirmek amacıyla bir vaka çalışması yapmıştır. Çalışmada 20 devlet ve 10 vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 30 üniversitenin uzaktan eğitim kapasiteleri incelenmiştir. Araştırmada Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitim kapasitelerinin insan kaynakları, teknik altyapıları, içerik üretimi, sınav alt yapıları ve bütçeleri bakımından düşük ve yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca üniversitelerin uzaktan eğitim merkezlerinin yeterliliği konusunda üniversite türü, üniversitenin büyüklüğü ve üniversitenin yaşı açısından anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür.

Sezgin (2021), COVID-19 pandemisi sürecinde dünya genelinde yapılan AUE araştırmalarını inceleyerek sistematik tarama/haritalama çalışması yapmıştır. Bu çalışma ile AUE sürecinde ortaya çıkan eğitsel kavramları, sorunları ve çözüm önerilerini incelemiştir. Araştırmada, COVID-19 pandemisi döneminde AUE ile ilgili yapılan çalışmaların çoğunlukla yükseköğretim alanında ve daha çok

Amerika, Kanada, İngiltere ve Almanya gibi gelişmiş ülkelerde yapıldığı tespit edilmiştir. AUE sürecinde en çok öne çıkan kavramların "hibrit öğrenme" ve "hibrit esnek (Hyflex) öğrenme" olduğu görülmüştür. Dijital uçurum kavramının ise öne çıkan kavram ve sorunlar başlığının ilk sırasında yer aldığı görülmüştür. Dijital uçurum sorununu engellemek için az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere ve kırsal kesimlerde İnternet altyapısının geliştirilmesi ve güçlendirilmesi önerisinde bulunulmuştur.

Sekreter, İpekçi Çetin ve Kaya Samut (2021), COVID-19 pandemisi nedeniyle başlayan acil uzaktan öğretim sürecine ilişkin akademisyenlerin değerlendirmelerini derlemek amacıyla Türkiye'de bulunan 84 üniversiteden farklı bölümlerde görev yapan 744 akademisyen ile çalışma yapmıştır. Araştırmada üniversitelerin büyük çoğunluğunun hızla uzaktan eğitime geçtiği ve eğitimin kesintiye uğramadığı, genel manada bir uyum sorunu yaşandığı, pandemi sonrasında akademisyenlerin büyük çoğunluğunun uzaktan eğitimi kullanmayacağı ve yüz yüze eğitimi daha verimli buldukları, ölçme-değerlendirme işlemlerinin uzaktan sağlıklı bir şekilde yapılamadığı, uygulama ağırlıklı müfredata sahip disiplinlerde uzaktan eğitime olumsuz bakıldığı ancak, uzaktan eğitimin sunduğu zaman esnekliği sayesinde öğrencilerin farklı alanlarda çalışmalar yapabilme imkanlarının doğduğu ve gelecekte olası uzaktan çalışma durumları için pratik kazandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Hotar vd. (2021), üniversite öğrencileri ve akademisyenlerin COVID-19 pandemisi nedeniyle uygulanan acil uzaktan öğretim sürecinde öğretim modeli (çevrim içi, yüz yüze, hibrit) tercihleri, canlı ders katılım tercihleri ve bu sürece ilişkin memnuniyet durumlarını karşılaştırmalı olarak incelemek amacıyla tarama araştırması yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu farklı bölümlerde öğrenim gören 5504 üniversite öğrencisi ve farklı bölümlerde görev yapan 453 akademisyen oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, pandeminin devam etmesi durumunda hem öğrencilerin hem akademisyenlerin öğretim modeli olarak çevrim içi eğitimi tercih ettikleri tespit edilmiştir. Ancak akademisyenlerin çevrim içi ve hibrit eğitimi, öğrencilerin ise yüz yüze eğitimi daha çok tercih ettikleri görülmüştür. Öte yandan akademisyenlerin öğrencilerin aksine canlı derslere katılımın notlandırılması gerektiğini düşündükleri tespit edilmiştir. Uzaktan

eğitim memnuniyeti konusunda ise akademisyenlerin öğrencilere göre daha memnun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Akdemir ve Kılıç (2020), Ankara’da bulunan vakıf ve devlet üniversitelerinin farklı bölümlerinde öğrenim gören 54 öğrencinin zorunlu uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini yaptıkları durum çalışması ile belirlemiştir. Yapılan araştırmada; öğrencilerin bu süreçte olumsuz deneyimler yaşadığı, motivasyon eksikliği hissettiği ve akademik beklentilerinin karşılanmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Eken, Tosun ve Tuzcu Eken (2020) genel tarama yöntemi kullanarak yaptıkları betimsel çalışmada, COVID-19 pandemisinin Türkiye ve dünyadaki eğitim süreçlerine etkisi ve ülkelerin uzaktan eğitim yaklaşımlarını pandeminin başlangıcından okulların kapanma tarihine kadar olan süreyi dikkate alarak incelemiştir. Araştırma sonucunda; tüm ülkelerin pandeminin ilanından sonra imkanları doğrultusunda uzaktan eğitime geçtiği, ülkelerin uygulamalarının farklılaştığı, genel olarak İnternet, televizyon ve radyo yayınlarının yapıldığı tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim uygulamalarının yeterli imkânı veya ekonomik gücü olmayan ülkelerde büyük sorun teşkil ettiği görülmüştür. Gelişmiş ülkelerde de düşük gelir düzeyine sahip dezavantajlı kişilerin mevcut olduğu ve bu kişilerin teknolojik donanım ve İnternet erişimine sahip olamadıklarından uzaktan eğitim uygulamalarına katılamadıkları belirlenmiştir. Bazı ülkelerde bu tür kişilere bilgisayar veya tablet temin edilirken birçok ülkede bu konuda hiçbir şey yapılmadığı görülmüştür. UNESCO bu acil ve zorunlu uzaktan öğretim sürecinde tüm dünya ülkelerinin eğitim konusunda fırsat eşitliğine sahip olabilmeleri adına hem neler yapabilecekleri konusunda önerilerde bulunmuş hem de ücretsiz dijital eğitim kaynaklarını ve ulusal öğrenme platformlarını kullanıma açmıştır. Ayrıca UNESCO tarafından "Capacity Development for Education (CapED)" programı ile de Moritanya, Mozambik, Myanmar, Sudan, Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve Senegal’in de içinde bulunduğu 17 ülkeye öğretmen, öğrenci ve velilere eğitim desteği verilmiştir. Öte yandan UNICEF, Microsoft ve Cambridge Üniversitesi iş birliği ile gerçekleşen "Eğitim Pasaportu" projesi ile de COVID-19 pandemisi nedeniyle okula gidemeyen öğrencilere ve öğretmenlere dijital eğitim kaynakları, mülteci çocuklara uzaktan eğitim verilmesi ve öğrenme güçlüğü çeken çocukların ailelerine ilave destekler sağlamak amaçlanmıştır. Kosova, Doğu Timor ve

Ukrayna "Eğitim Pasaportu" ile çevrimiçi müfredatlarını uygulayan ilk ülkeler olmuşlardır. COVID-19 pandemisi nedeniyle gerçekleşen uzaktan eğitimde yaşanan önemli sorunlardan biri kendi öğrenme planını yapamayan ve zaman yönetimini sağlayamayan öğrencilerin olduğu görülmüştür. Ayrıca okuryazarlık, dijital okuryazarlık veya İnternet okuryazarlığı yetersiz ailelerde uzaktan öğretim sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi de güç bir sorun olduğu görülmüştür. Uzaktan eğitim deneyimi olmayan öğretmenler ve akademisyenler de bir başka sorun olarak belirlenmiştir. Araştırmacılar bu sorunun hizmet içi uygulamalı eğitimlerle giderilebileceğini düşünmektedir. Bu sorunların yanı sıra COVID-19 pandemisi eğitimde önemli bir farkındalığı yarattığı görülmüştür. Bu farkındalık, salgın veya afet durumlarında ülkelerin ve eğitim kurumlarının önceden hazırlıklı olması gerektiğidir. Son olarak, COVID-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim sistemi bakımından hazırlıklı olan ülkelerin eğitimi daha kolay sürdürdüğü, hazırlıksız ya da ekonomisi zayıf ülkelerde bu sürecin zorluklarla sürdüğü anlaşılmıştır. Ayrıca uzaktan eğitim bazı kademelerde daha iyi yürütülürken, özellikle küçük yaş gruplarında veya daha önce uzaktan eğitim deneyimi hiç olmamış gruplarda zorluklar yaşandığı görülmüştür.

Yavuz vd. (2020), yükseköğretimde COVID-19 pandemisi nedeniyle gerçekleşen uzaktan öğretim faaliyetlerini ve pandemi sonrasına yönelik planlamaları incelemek amacıyla bir içerik analizi yapmıştır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye'de bulunan 189 üniversitenin faaliyet raporları incelenmiştir. Araştırma sonucunda; üniversitelerin pandemi döneminde uzaktan öğretim uygulamalarına üç hafta içinde başladığı, uygulamalarda çeşitlilik olduğu, bazı üniversitelerin ders notu gibi kaynaklar paylaşırken bazılarının asenkron uygulamaların yanı sıra senkron uygulamalar gerçekleştirdiği, üniversitelerin öğrencilere ve akademisyenlere farklı seviyelerde destek hizmetleri yürüttüğü, uzaktan eğitim altyapısına sahip üniversitelerin mevcut sistemlerini güçlendirmek için çalışmalar gerçekleştirdiği ancak bu altyapıya sahip olmayan üniversitelerin büyük çaplı altyapı yatırımları yaptıkları görülmüştür.

Atılğan vd. (2020), COVID-19 pandemisi sürecinde yürütülen acil uzaktan öğretim uygulamalarına ve sınavlara ilişkin ülkemizdeki tıp fakültesi öğrencilerinin deneyimlerini incelemek amacıyla 84 tıp fakültesinden 2611 öğrenci ile

tanımlayıcı nitelikte bir çalışma yapılmıştır. Araştırma sonucunda birçok tıp fakültesinin senkron ve asenkron eğitimi bir arada yürüttüğü ancak vakıf üniversitelerinde daha fazla senkron öğretim etkinliklerinin gerçekleştiği tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin pratik eğitimden ve klinik ortamdan uzak kalmaları sebebiyle eğitimlerinin aksadığını düşündüğü, akademisyenlerle etkileşimlerini az buldukları, öz disiplin sağlamada zorluk yaşadıkları, öğretim materyallerinin kullanışlı olmadığı, öğretim yöntemlerinin ilgi çekici olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin ölçme-değerlendirme sürecinde sınav güvenliği, teknik aksaklıklar, sürenin yetersiz olması, geçmiş soruya dönememe ve pratik becerilerin ölçülmemesi gibi sorunlar yaşadığı belirlenmiştir. Araştırmacılar öğrenci-akademisyen etkileşimini arttırmak için akademisyenlerin sosyal ve iş birliğine dayalı bir öğrenme yaklaşımını benimsemelerini önermiştir.

Saltürk ve Güngör (2020), yükseköğretimde COVID-19 pandemisi nedeniyle uygulanan uzaktan öğretim sürecine ilişkin öğrenci deneyimlerini betimsel tarama modeliyle incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim göre 325 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler; uzaktan eğitimin kendi öğrenme süreçlerini yönetmelerine imkan verdiğini, ölçme-değerlendirme uygulamalarının objektif bir şekilde yapıldığını, ders içeriklerinin uzaktan eğitime uygun olduğunu, ders sürelerinin yeterli olduğunu, akademisyenlerin uzaktan öğretim sürecini başarıyla yönettiklerini ve ihtiyaç duydukları konularda geribildirim alabildiklerini ancak uzaktan eğitimin akademik gelişime katkı sağlamadığını, teorik derslerin uzaktan eğitim için daha uygun olduğunu, canlı derslerin sosyalleşmek için yeterli olmadığını ve uzaktan eğitimin öğrenciler arasındaki sosyoekonomik eşitsizlikleri belirginleştirdiğini düşünmektedir. Ayrıca bu çalışmada öğrencilerin duygusal ve fiziksel yoksunluklarının akademik motivasyonlarını etkilediği tespit edilmiştir.

2.2 Dünya Geneline Yapılan Araştırmalar

Zagkos vd. (2022), COVID-19 pandemisi nedeniyle uygulanan AUE'e karşı Yunan üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin tutumlarını incelemek için nicel bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Yunanistan'da bulunan farklı

üniversitelerde ve farklı bölümlerde öğrenim gören 807 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, özellikle laboratuvar dersleri söz konusu olduğunda yüz yüze öğrenmenin uzaktan eğitim ile değiştirilemeyeceği ve aslında pandemi öncesinde de var olan eğitimde fırsat eşitsizliğinin pandemi ile daha çok ortaya çıktığı ve öğrencilerin dijital donanım eksikliği ve gelişmemiş teknolojik altyapı ile mücadele etmek durumunda kaldığı ortaya çıkmıştır.

Chaves (2021), COVID-19 nedeniyle uzaktan eğitime geçiş yapan üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin hazırbulunuşluk ve yeterlilik algıları üzerine kesitsel bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Amerika'da bulunan bir devlet üniversitesinin işletme bölümünde öğrenim gören 53 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin uzaktan eğitime hazır olmanın önemi konusunda bilgili oldukları ancak uzaktan eğitim yeterliliklerine olan güvenleri açısından kendilerini zayıf buldukları, öğrenme hedeflerine ulaşmış olduklarını düşündüklerini ve uzaktan eğitim için temel teknik becerilere yeterince sahip olduklarına inandıkları tespit edilmiştir.

Cahyadi vd. (2021), Endonezya'da yükseköğretimde AUE uygulamalarını incelemek ve değerlendirmek üzere bir çoklu durum çalışması yapmıştır. Endonezya'da farklı üniversitelerde ve farklı bölümlerde görev yapan 45 akademisyen ve 82 öğrenci araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda; AUE uygulamasında çok ciddi bir sorunla karşılaşmadığına, AUE'e geçiş sürecinin müfredat, personel eğitimi, teknoloji, maliyet, hızlı ve güvenli bir İnternet bağlantısı ve katılımcıların sosyoekonomik sorunları gibi birçok yöne bağlı olduğu belirlenmiştir. Araştırmada öğrencilerin çoğu üniversitelerinin bir Öğretim Yönetim Sistemi'ne (LMS) sahip olduğu ancak ödevlerin ve sınavların bu sisteme entegre edilmediğini belirtmiştir. Araştırmada akademisyenlerin ve öğrencilerin basitlik, esneklik ve empati açısından AUE'e ilişkin algıları incelenmiş ve akademisyenlerin de öğrencilerin de AUE'i en çok esnek bulduğu tespit edilmiştir.

Chierichetti ve Backer (2021), COVID-19 pandemisi nedeniyle geçiş yapılan AUE'in mühendislik fakültesinde görev alan akademisyenlerin deneyimlerini incelemek amacıyla karma bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu

Amerika'da bulunan bir üniversitenin mühendislik fakültesinde görev alan 98 akademisyen oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda akademisyenlerin çoğu zaman baskı ve stres altında hissettikleri ancak uzaktan eğitime geçişte olumlu deneyimler yaşadıkları tespit edilmiştir. Öte yandan akademisyenler; çalışma alışkanlıklarını değiştirmek ve yeni teknolojiler öğrenmek zorunda kaldıklarını, koronavirüsten dolayı aileleri için endişelendiklerini ve iş yüklerinin arttığını belirtmişlerdir. Ayrıca akademisyenler, öğrencilerin üst bilişsel becerilerini ölçebilecek uzaktan ölçme-değerlendirme yöntemleri bulma konusunda endişelendiklerini ve klasik sınavlar yerine çoktan seçmeli ve ödev gibi farklı değerlendirme yöntemlerini kullandıklarını belirtmiştir.

Moorhouse ve Kohnke (2021), akademisyenlerin COVID-19 pandemisi nedeniyle uygulanan AUE'ye ilişkin motivasyonları üzerine nitel bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Hong Kong'da bir üniversitede görev yapan 9 akademisyen oluşturmaktadır. Araştırmada sonucunda örgün eğitime motive olan akademisyenlerin koşullar yüzünden uzaktan eğitime geçiş yapmaya zorlandıklarında motivasyonlarının sürmediği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmada akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin yeni beceriler kazanmalarını değerli buldukları ancak öğrencilerin canlı derslerde kamerayı açmak istememesi ve derse aktif olarak katılmamaları akademisyenlerin öğrencilerle iletişim kurabilmek için büyük çaba göstermelerine sebep olmuş ve bunun sonucunda da akademisyenler fiziksel olarak yorgun hissettiklerini belirtmişlerdir.

Iglesias-Pradas vd. (2021), yükseköğretimde AUE'in öğrencilerin akademik performanslarına etkisini durum çalışması ile incelemiştir. Çalışmada İspanya'da bulunan bir üniversitenin Telekomünikasyon Mühendisliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 eğitim-öğretim yıllarındaki notları karşılaştırılmıştır. Araştırmada öğrencilerin AUE sürecindeki akademik performanslarında artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bawa (2020), nicel bir araştırma yöntemi olan deneysel deseni kullanarak COVID-19 pandemisi nedeniyle uygulanan AUE'in üniversite öğrencilerinin performansı üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Amerika Birleşik Devletleri'nde öğrenim gören 397 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada

AUE'in öğrencilerin performansı üzerinde olumsuz bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada, öğrencilerin AUE'de derslere ve öğretim materyallerine daha fazla vakit ayırmalarından dolayı zorlandıkları ancak bu durumun öğrencilerin notlarını etkilemediği belirlenmiştir.

Shawaqfeh vd. (2020), eczacılık fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin COVID-19 pandemisi nedeniyle uygulanan uzaktan eğitime ilişkin algılarını kesitsel bir çalışmayla incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Suudi Arabistan'da bulunan bir üniversitenin eczacılık fakültesinde öğrenim gören 414 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin uzaktan eğitime karşı olumlu tutum sergiledikleri, üniversiteyi ve akademisyenleri uzaktan eğitime karşı hazırlıklı buldukları ve karantina sürecindeki uzaktan eğitim deneyimlerinden memnun kaldıkları tespit edilmiştir.

Shim ve Lee (2020), COVID-19 pandemisi nedeniyle uygulanan AUE sürecinde yükseköğretim öğrencilerinin deneyimleri nitel bir çalışma yaparak incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Güney Kore'de bulunan bir üniversitenin farklı bölümlerinde öğrenim gören 393 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin AUE sürecinde kişisel dizüstü bilgisayarlarını kullanarak derslere katıldıkları, öğretim ortamını rahat buldukları ve verimli zaman geçirdikleri ancak tek taraflı iletişim ve konsantrasyon sorunu gibi olumsuzları yaşadıkları tespit edilmiştir.

Bu bölümde sırasıyla; araştırma deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplaması, verilerin analizi ve araştırmanın geçerlik ve güvenirliği yer almaktadır.

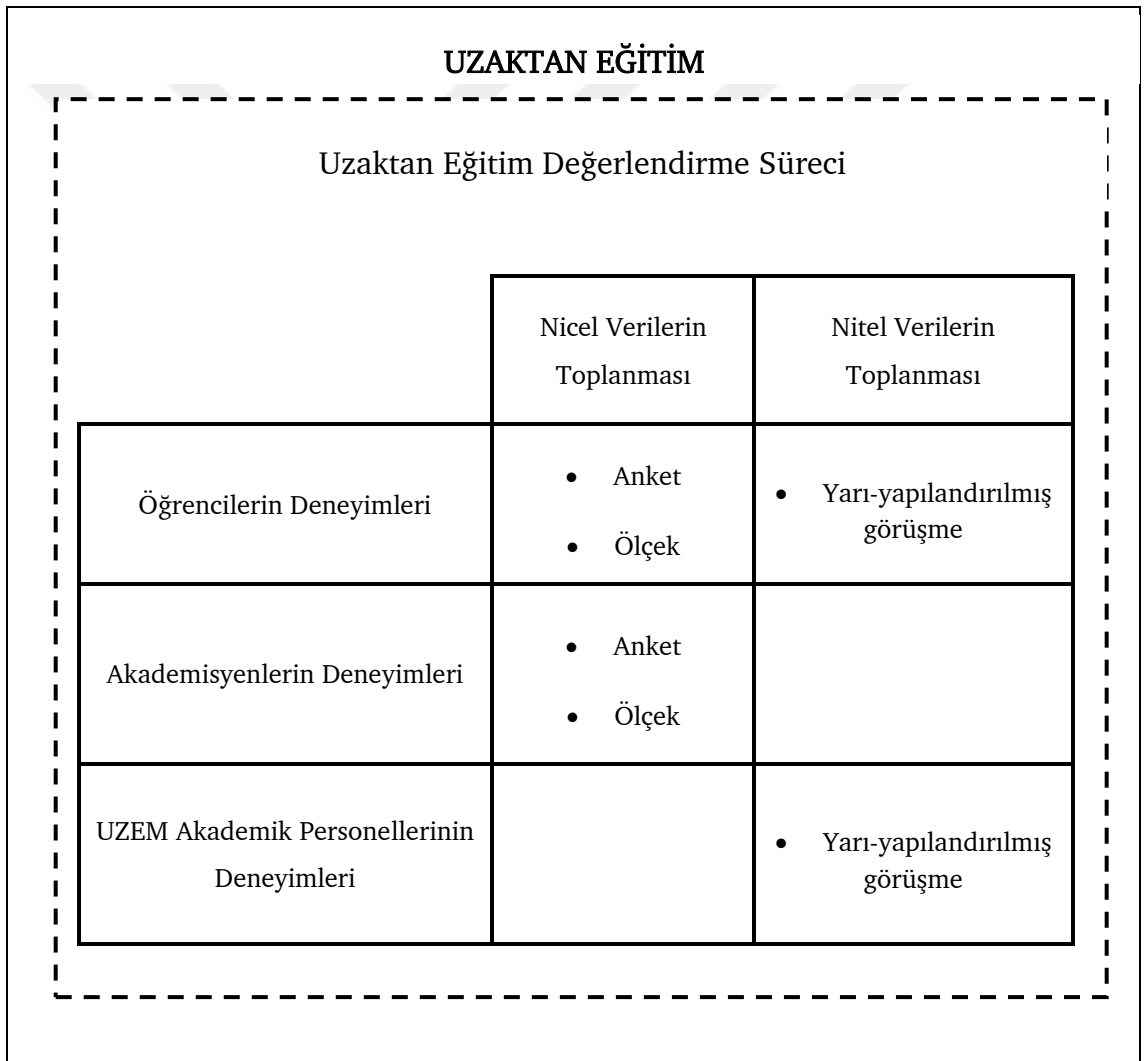
3.1 Araştırma Deseni

COVID-19 pandemisi sebebiyle Türkiye’de üniversitelerin 23 Mart 2020 tarihinde uzaktan eğitime geçmesinden yola çıkılarak yükseköğretimde acil uzaktan öğretim süreci deneyimlerini incelemeyi hedefleyen bu çalışmada durum çalışması kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2018) durum çalışmasını “‘nasıl’ ve ‘niçin’ sorularını temel alan, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine olanak veren araştırma yöntemi” olarak tanımlar. Durum çalışmaları doğası gereği daha çok nitel olsa da yalnızca nitel, yalnızca nicel veya her iki yaklaşımın birleşimi de olabilmektedir (Starman, 2013). Chmiliar’a (2010) göre durum çalışmalarında çoklu veri toplama araçları kullanılır ve bu sayede sistem ayrıntılı bir biçimde incelenmiş olur (Chmiliar, 2010 akt. Subaşı ve Okumuş, 2017). Creswell’e (2013) göre de durum çalışmalarında çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları kullanılmaktadır. Bu amaçla bu çalışmada hem nicel hem de nitel veriler toplanmıştır. Nitel veriler yarı yapılandırılmış görüşme, nicel veriler anket ve ölçek formlarından elde edilmiştir.

Dört tür durum çalışması deseni vardır (Yin, 2003 akt. Yıldırım & Şimşek, 2018). Bunlar:

1. Bütüncül tek durum deseni
2. İç içe geçmiş tek durum deseni
3. Bütüncül çoklu durum deseni
4. İç içe geçmiş çoklu durum desenidir.

Bu araştırmadaki durum çalışmasında Yıldız Teknik Üniversitesi'ndeki uzaktan eğitimin uygulama sürecinin değerlendirilmesi yapılacağından, “Tek Durum Deseni” kullanılmıştır. Uzaktan eğitimin uygulama süreci ile ilgili yaşantı ve deneyimlere sahip birden çok paydaş olduğu için de “İç İçe Geçmiş Tek Durum Deseni” kullanılmıştır (Yin, 2009 akt. Yıldırım & Şimşek, 2018). Şekil 3.1’de görüldüğü üzere bağlam olarak “Uzaktan Eğitim”, durum olarak “Uzaktan Eğitim Uygulama Süreci” alınarak, aynı bağlam ve durum hakkında birden fazla kaynaktan veri toplanmıştır.

Şekil 3.1 Araştırma deseni (Yin, Robert. 2003. Case Study Research Design and Methods Sage Publication 'dan uyarlandı)

3.2 Çalışma Grubu

Bu araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Kolay ulaşılabilir örnekleme yönteminde araştırmacı kendine yakın ve kolay erişebileceği bir durumu seçtiğinden bu yöntem araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Araştırmanın çalışma grubunu Yıldız Teknik Üniversitesi'nde eğitim gören öğrenciler, burada çalışan akademisyenler ve YTÜ Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde çalışan akademik personeller oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel verileri, anket ve ölçek formunu dolduran 871 öğrenci ve 38 akademisyenden oluşan çalışma grubundan elde edilmiştir. Nitel veriler ise bu formu doldurmuş olan 8 öğrenci ve YTÜ Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde çalışan 3 akademisyenden elde edilmiştir. Katılımcılara ait demografik bilgiler aşağıda tablolardaki gibidir.

Tablo 3.1 Anket ve ölçek formunu dolduran öğrencilerin demografik bilgileri

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	457	52.5
	Erkek	414	47.5
Yaş	25 ve altı	736	84.5
	26-30	71	8.2
	31-39	51	5.9
	40-49	8	.9
	50 ve üzeri	5	.6
Program Türü	Önlisans	4	.5
	Lisans	712	81.7

Tablo 3.1 Anket ve ölçek formunu dolduran öğrencilerin demografik bilgileri
(devamı)

	Yüksek Lisans	128	14.7
	Doktora	27	3.1
Akademik Birim	Fen Bilimleri Enstitüsü	95	10.9
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	43	4.9
	Eğitim Fakültesi	78	9.0
	Elektrik-Elektronik Fakültesi	110	12.6
	Fen-Edebiyat Fakültesi	103	11.8
	Gemi İnşaatı ve Denizcilik Fakültesi	36	4.1
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	30	3.4
	İnşaat Fakültesi	60	6.9
	Kimya-Metalürji Fakültesi	151	17.3
	Makine Fakültesi	107	12.3
	Mimarlık Fakültesi	43	4.9
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	11	1.3
	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	2	.2
	Yüksek Okullar	2	.2

Araştırmanın nicel verilerini oluşturan Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinin, cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri program türü ve akademik birim hususundaki demografik bilgiler Tablo 3.1'de gösterildiği gibidir. Buna göre, katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımının birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir (%52.5 kadın ve %47.5 erkek). Katılımcıların büyük çoğunluğu (%84.5) 25 ve altı yaş grubu öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrenim görülen program türüne göre katılımcıların büyük çoğunluğu (%81.7) lisans öğrencileridir. Öğrenim görülen

akademik birime göre katılımcıların çoğu (%17.3) Kimya-Metalürji Fakültesi öğrencileridir.

Tablo 3.2 Anket ve ölçek formunu dolduran akademisyenlerin demografik bilgileri

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	23	60.5
	Erkek	15	39.5
Yaş	25 ve altı	3	7.9
	26-30	1	2.6
	31-39	12	31.6
	40-49	11	28.9
	50 ve üzeri	11	28.9
Unvan	Öğretim Görevlisi	4	10.5
	Araştırma Görevlisi	10	26.3
	Doktor Öğretim Üyesi	9	23.7
	Doçent	11	28.9
	Profesör	4	10.5
Deneyim Süresi	1 yıldan az	1	2.6
	1-5	3	7.9
	6-10	5	13.2
	11-15	9	23.7
	16-20	5	13.2
	21 ve üzeri	15	39.5

Tablo 3.2 Anket ve ölçek formunu dolduran akademisyenlerin demografik bilgileri (devamı)

Akademik Birim	Eğitim Fakültesi	6	15.8
	Elektrik-Elektronik Fakültesi	3	7.9
	Fen-Edebiyat Fakültesi	6	15.8
	Gemi İnşaatı ve Denizcilik Fakültesi	2	5.3
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	4	10.5
	İnşaat Fakültesi	5	13.2
	Kimya-Metalürji Fakültesi	2	5.3
	Makine Fakültesi	3	7.9
	Mimarlık Fakültesi	3	7.9
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	2	5.3
	Rektörlüğe Bağlı Bölümler	1	2.6
	Yüksek Okullar	1	2.6

Araştırmanın nicel verilerini oluşturan Yıldız Teknik Üniversitesi akademisyenlerinin, cinsiyet, yaş, akademik unvanları, mesleklerinde geçirdiği süre ve bağlı oldukları akademik birim hususundaki demografik bilgiler Tablo 3.2’de gösterildiği gibidir. Buna göre, katılımcıların büyük çoğunluğu (60.5) kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların çoğu (%31.6) 31-39 yaş grubu akademisyenlerden oluşmaktadır. Akademik unvanların dağılımına bakıldığında oranların birbirine yakın olduğu görülmektedir (%28.9 doçent, %26.3 araştırma görevlisi ve %23.7 doktor öğretim üyesi). Katılımcıların çoğunluğunu (%39.5) 21 ve üzeri yıl mesleklerinde deneyim süresine sahip akademisyenler oluşturmaktadır. Bağlı oldukları akademik birime göre katılımcıların çoğunluğunu eşit orandaki (%15.8) Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi akademisyenleri oluşturmaktadır.

Tablo 3.3 Görüşmeye katılan UZEM akademik personellerinin demografik bilgileri

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	3	100
Yaş	26-30	1	33.3
	31-39	2	66.7
Unvan	Öğretim Görevlisi	2	66.7
	Araştırma Görevlisi	1	33.3
Deneyim Süresi	1-5	1	33.3
	6-10	1	33.3
	11-15	1	33.3

Araştırmanın nitel verilerini oluşturan Yıldız Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi akademik personellerinin cinsiyet, yaş, akademik unvanları ve mesleklerinde geçirdiği süre hususundaki demografik bilgiler Tablo 3.3'te gösterildiği gibidir. Buna göre, katılımcıların hepsi erkektir; büyük çoğunluğu (%66.7) 31-39 yaş grubundadır ve yine büyük çoğunluğu (%66.7) öğretim görevlisidir. Katılımcıların mesleklerinde geçirdiği deneyim süresi dağılımı ise birbirine eşittir (%33 1-5 yıl, %33 6-10 yıl ve %33 11-15 yıl).

Tablo 3.4 Görüşmeye katılan öğrencilerin demografik bilgileri

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	4	50.0
	Erkek	4	50.0
Yaş	25 ve altı	7	87.5
	31-39	1	12.5

Tablo 3.4 Görüşmeye katılan öğrencilerin demografik bilgileri (devamı)

Program Türü	Lisans	5	62.5
	Yüksek Lisans	2	25.0
	Doktora	1	12.5
Akademik Birim	Sosyal Bilimler Enstitüsü	1	12.5
	Eğitim Fakültesi	1	12.5
	Fen-Edebiyat Fakültesi	2	25.0
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	1	12.5
	Kimya-Metalürji Fakültesi	1	12.5
	Makine Fakültesi	1	12.5
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	1	12.5
	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	1	12.5

Araştırmanın nitel verilerini oluşturan Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinin, cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri program türü ve akademik birim hususundaki demografik bilgiler Tablo 3.4'te gösterildiği gibidir. Buna göre, katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımı birbirine eşittir (%50.0 kadın ve %50.0 erkek). Katılımcıların büyük çoğunluğu (87.5) 25 ve altı yaş grubu öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrenim görülen program türüne göre katılımcıların büyük çoğunluğu (%62.5) lisans öğrencileridir. Öğrenim görülen akademik birime göre katılımcıların çoğu (%25.0) Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencileridir.

3.3 Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veriler araştırmacı tarafından hazırlanan “COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Eğitim Deneyimleri Değerlendirme Anketi”, yarı yapılandırılmış görüşme formu ve Ay, Oruç ve Özdoğru (2021) tarafından uyarlanan “COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır.

Anket formu Google Form ile hazırlanmıştır, ölçek formu ise ölçek maddelerinin Google Form'a aktarılmasıyla oluşturulmuştur. Anket ve ölçek formları tek bir formda birleştirilmiş ve tek bir bağlantı linki üzerinden katılımcıların erişimine sunulmuştur. Formun ilk kısmında anket ikinci kısmında ise ölçek bulunmaktadır.

3.3.1 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Eğitim Deneyimleri Değerlendirme Anketi

Öğrencilerin ve akademisyenlerin COVID-19 pandemisi döneminde uzaktan eğitim deneyimlerini incelemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan anket için öncelikle ilgili literatür taraması yapılmış, maddeler oluşturulmuştur. Anket maddeleri, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi alanında görev yapan 1 profesör ve 2 araştırma görevlisi tarafından incelenmiş, alınan uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Öğrenciler için hazırlanan anket formunun ilk kısmında cinsiyet, yaş, öğrenim görülen program türü ve akademik birim gibi katılımcıların demografik bilgilerini doldurulacağı bölüm bulunmaktadır. Akademisyenler için hazırlanan anket formunun ilk kısmında ise cinsiyet, yaş, akademik unvan, meslekte geçirilen süre ve bağlı olunan akademik birim gibi katılımcıların demografik bilgilerini doldurulacağı bölüm bulunmaktadır. Hem öğrenci hem akademisyen anket formunda soru seti 5 kategori başlığı ve toplamda 10 sorudan oluşmaktadır. 5'li LİKERT tipi hazırlanan her iki ankette de katılımcılar her soru için, “Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Kesinlikle Katılıyorum” seçeneklerinden birini işaretleyecektir. Her iki anketin de kategori başlıkları aynıdır ve şu şekildedir:

1. Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları
2. Derslerin Tasarımı ve İçeriği
3. Öğretim Materyalleri
4. Ölçme ve Değerlendirme
5. Uzaktan Eğitim Ortamı

Öğrenci ve akademisyen anketinin kategori başlıkları aynıdır ancak sorular farklıdır. Her kategori için 2 adet soru bulunmaktadır ve bu sorular aracılığıyla yüz yüze eğitime kıyasla uzaktan eğitim ortamındaki öğretme ve öğrenme

uygulamaları, derslerin tasarımı ve içeriği, kullanılan öğretim materyalleri, derslerin notlandırılması amacıyla yapılan ölçme ve değerlendirme uygulamaları ve uzaktan eğitim ortamının kendisine dair veriler toplanmıştır.

3.3.2 COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği

Öğrencilerin ve akademisyenlerin COVID-19 pandemisi sürecinde yaşadıkları psikolojik kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla Feng vd. (2020) tarafından geliştirilen Ay, Oruç ve Özüdoğru (2021) tarafından “COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği” adıyla Türkçe uyarlaması yapılan ölçek gerekli izin alındıktan sonra kullanılmıştır (EK.F). Ölçeğin güvenirlik katsayısı yapılan hesaplamalar sonucunda 0.88 olarak bulunmuştur. Ölçek iki boyutludur. “Korku ve Kaygı” boyutuna ilişkin güvenirlik katsayısı 0.74, “Şüphe” boyutuna ilişkin güvenirlik katsayısı 0.87 olarak bulunmuştur. Araştırmada kullanılan bu ölçeğin güvenirliğini test edebilmek için araştırmacı tarafından Cronbach’s Alpha değeri hesaplanmıştır. Hesaplama sonucunda araştırmada kullanılan “COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği” güvenirlik katsayısı 0.89 olarak bulunmuştur. “Korku ve Kaygı” boyutuna ilişkin güvenirlik katsayısı 0.81, “Şüphe” boyutuna ilişkin güvenirlik katsayısı 0.85 olarak bulunmuştur. Cronbach’s Alpha katsayısı 0,80 ile 1,00 aralığında bulunan ölçeklerin “yüksek derecede güvenilir” olduğu tanımlanmaktadır (Kılıç, 2016). Dolayısıyla bu araştırmada kullanılan “COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği” güvenirlik katsayısı belirtilen aralıkta bulunduğundan yüksek derecede güvenilir olduğu söylenebilir.

“COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği” bireyin Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilişkili yaşadığı psikolojik sıkıntı düzeyine ilişkin toplam 12 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5’li LİKERT şeklinde derecelendirilmekte ve maddelerin yanıtları “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Emin Değilim”, “Kesinlikle Katılıyorum”, “Katılıyorum” şeklindedir. Ölçekten alınabilecek puanlar 12 ile 60 arasında değişmektedir. Ölçeğin tüm maddelerinden alınan toplam puan bireyin Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilişkili yaşadığı psikolojik sıkıntı düzeyini yansıtmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puan yüksek düzeyde COVID-19 ile ilişkili psikolojik sıkıntı yaşandığı anlamına gelmektedir (Ay, Oruç ve Özüdoğru, 2021).

Ay, Oruç ve Özüdoğru (2021) tarafından uygulanan “COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği” faktör analizi sonucunda, ölçeğe ait iki boyutun var olduğu tespit edilmiştir. Bu boyutlar ve madde dağılımları incelendiğinde:

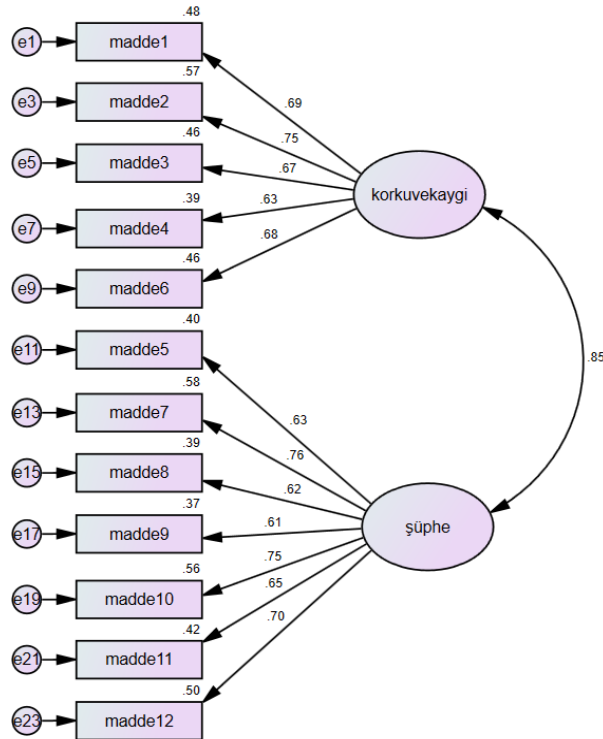
1. Korku ve Kaygı Boyutu: 1,2,3,4 ve 6. maddeler

2. Şüphe Boyutu: 5,7,8,9,10,11 ve 12. maddeler

olduğu görülmüştür. Ayrıca ölçekte ters madde bulunmamaktadır.

Ay, Oruç ve Özüdoğru (2021) tarafından açıklayıcı faktör analiziyle belirlenen faktör yapılarını doğrulamak için AMOS analiz programı aracılığıyla ölçeğe doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır ve birinci düzey çok faktörlü DFA modeli kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmasının sebebi, önceden geliştirilmiş bir ölçeğin doğruluğunun toplanan veri ile teyidi ancak bu analiz yoluyla yapılıyor olmasındandır (Gürbüz, 2019).

Bu çalışmadaki veriler doğrultusunda, kullanılan ölçeğe ilişkin doğrulayıcı faktör analizi bağlantı diyagramı Şekil 3.2’deki gibidir.

Şekil 3.2 COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi bağlantı diyagramı

Doğrulayıcı faktör analizinde test edilen modelin yeterliğinin belirlenmesi için çok sayıda uyum indeksi kullanılmaktadır. Hangi uyum indekslerinin kullanılması gerekliliği konusunda araştırmacılar arasında bir fikir birliği yoktur (Gürbüz, 2019). Gürbüz (2019), İyilik Uyum İndeksi (GFI) ve Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI) 'nin kullanılabileceğini ifade etmiştir ve doğrulayıcı faktör analizinde uyum indekslerinin kabul edilebilirlik düzeylerini $CFI > .90$ ve $GFI > .90$ olarak belirtmiştir. COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeği için yapılan DFA analizi sonucu uyum indeksleri $CFI = .910$ ve $GFI = .918$ olarak hesaplanmıştır. Buradan anlaşılabileceği üzere model uyum indeksleri istenilen sınırlar içerisinde.

3.3.3 Yarı Yapılandırılmış Görüşme

Ankete katılan öğrencilerden derinlemesine bilgi edinmek için 8 öğrenci ve farklı paydaşların COVID-19 pandemisi döneminde uzaktan eğitim deneyimlerini incelemek için 3 UZEM akademik personeli ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler; yapılandırılmış, yapılandırılmamış, yarı yapılandırılmış, etnografik ve odak grup görüşmesi olarak sınıflandırılabilir (Büyüköztürk vd., 2020). Yarı yapılandırılmış görüşmeler, önceden sorulması planlanan soruları içeren görüşme formunun hazırlandığı ancak görüşmenin gidişatına göre alternatif sorular sorulabildiği ya da katılımcının cevabının detaylandırılmasının istenebildiği bir görüşme türüdür (Bogdan ve Biklen, 2007). Bu sebeple, araştırmacı tarafından görüşme sürecine ilişkin literatür taraması yapıldıktan sonra görüşme soruları oluşturulmuş, öğrenciler ve UZEM akademik personelleri için iki ayrı yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Bu formlar Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi alanında görev yapan 1 profesör ve 2 araştırma görevlisi tarafından incelenmiş, alınan uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Öğrencilerin ve UZEM akademik personellerinin COVID-19 pandemisi döneminde uzaktan eğitim deneyimlerini detaylıca incelemek için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formlarının her ikisinde de 6 temel soru bulunmaktadır. Görüşmeler bu sorulara verilen cevaplar doğrultusunda şekillenmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğrencilerin cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri program türü ve akademik birim; UZEM akademik personellerinin cinsiyet, yaş, akademik unvanları ve mesleklerinde geçirdiği süreye ilişkin demografik bilgiler

elde edilmiştir. Görüşmeler; araştırmacının tanıtıldığı, görüşme amacının belirtildiği, katılımcı fikrinin araştırma için öneminin belirtildiği, gizlilik ile ilgili açıklamanın yapıldığı açılış bölümü ile başlamıştır. Daha sonrasında ise görüşme sorularına geçilmiştir.

3.4 Verilerin Toplanması

Araştırmanın yürütülebilmesi için ilk olarak Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nden E-93200882-302.14-BABBFCF3 sayılı izin belgesi alınmıştır (EK. E). Google Form aracılığıyla çevrimiçi ortamda hazırlanan anket ve ölçek formunun bağlantı linki üniversitenin ilgili birimince tüm öğrenci ve akademisyenlerin üniversite e-posta adreslerine gönderilmiştir. Ayrıca araştırmacı tarafından Telegram uygulamasında YTÜ öğrenci grupları bulunarak bu link paylaşılmış böylece daha fazla katılımcıya ulaşılmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşmeler için katılımcılar anket ve ölçek formunu dolduran öğrencilerden seçilmiştir. Formun sonunda “Konuya ilişkin en fazla 20 dakika sürecek bir görüşme yapma talebimiz olursa kabul eder misiniz?” sorusuna evet cevabını veren öğrenciler, formda belirtilen araştırmacının e-mail adresine mail göndererek araştırmacıya ulaşmışlardır. Öğrencilerle yapılan görüşmeler Zoom platformu aracılığıyla gerçekleşmiştir. Görüşmenin başlangıcında daha sonra veri analizi yapmada kolaylık sağlamasından ötürü ses kaydı alınacağı bilgisi verilmiş ve rızaları alınmıştır.

UZEM akademik personelleri ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler için birimin müdüründen sözel izin alınmıştır. Görüşme öncesinde Bilgilendirilmiş Olur Formu katılımcılara verilmiştir. Formu okuyup onayladıklarına dair imzaları alınmıştır (EK.G). Görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiştir ve görüşme başlangıcında daha sonra veri analizi yapmada kolaylık sağlamasından ötürü ses kaydı alınacağı bilgisi verilmiştir. 2 katılımcı rıza göstermiş ve ses kaydı alınmıştır. Rıza göstermeyen 1 katılımcı için ise görüşme kaydı araştırmacı tarafından alınan yazılı notlarla sağlanmıştır.

Veriler 2021 yılının Mart, Nisan, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında toplanmıştır.

3.5 Verilerin Analizi

Nicel verilerin toplandığı “COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Eğitim Deneyimleri Değerlendirme Anketi” için “IBM SPSS Statistics 22” programı kullanılmıştır. Anketten elde edilen verilerin ve katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları belirlenmiştir. Öğrencilerin öğretme ve öğrenme uygulamaları, derslerin notlandırılması amacıyla yapılan ölçme ve değerlendirme uygulamaları ve uzaktan eğitim ortamının kendisine dair görüşlerinin öğrenim gördükleri akademik birime ve program türüne istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek için Ki-Kare testi Post-Hoc analizi ve Bonferroni düzeltmesi ile yapılmıştır.

Nicel verilerin toplandığı “COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği” için “IBM SPSS Statistics 22” ve “AMOS” programları kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları belirlenmiştir. Ölçeğin faktör yapılarını doğrulamak için “AMOS” analiz programı ile ölçeğe doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır ve birinci düzey çok faktörlü DFA modeli kullanılmıştır. Katılımcıların ölçekteki maddelere verdikleri cevaplara ilişkin ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerleri hesaplanmıştır. Katılımcıların ölçekten aldıkları ortalama puanın cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için veriler Mann-Whitney U Testi ile analiz edilmiştir. Parametrik ve non-parametrik istatistik yöntemler arasından tercihte bulunabilmek için öğrencilerin ölçek verileri incelenerek normallik testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ölçek verileri normal dağılım göstermemektedir. Bu sebeple non-parametrik testlerden biri olan Kruskal-Wallis Testi öğrencilerin COVID-19 ile ilgili yaşadıkları psikolojik sıkıntı düzeyinin öğrenim gördükleri akademik birim ve program türü değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için kullanılmıştır. Ayrıca hangi gruplar arasında farklılaşma olduğunu belirlemek için Post-hoc Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır.

Nitel verilerin toplandığı öğrenci ve UZEM akademik personellerinin katılımcı olduğu yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen verilerin temelinde barındırdığı kavramların ve mesajların ortaya çıkarılması amacıyla içerik analizi

yapılmıştır (Cohen vd., 2013). Bu analiz türünün temelinde benzer verileri belirli kodlar ve temalar çerçevesinde bir araya toplamak ve anlamı bir biçimde düzenleyip yorumlamak vardır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Verilerin analizine ses kayıtlarının ve görüşme esnasından alınan notların çözümlenmesi ile başlanmıştır. Verilen cevaplar elle kodlanmış ve oluşturulan kodlar üzerinden temalar oluşturulmuş daha sonra elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler doğrudan alıntılanarak aktarılmıştır. Görüşme esnasında ses kayıtları ve notlar alma ve katılımcıların görüşlerinin müdahale edilmeden doğrudan aktarılması geçerliği ve güvenilirliği arttıran etmenlerdir (Büyüköztürk vd., 2020).

3.6 Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Araştırmada geçerlik ve güvenirlik ile ilgili alınan bazı önlemler araştırmanın yöntem bölümünde ilgili başlıklarda açıklanmıştır. Bunlar şu şekilde özetlenebilir:

- Araştırma boyunca literatürden yararlanılmıştır.
- Uzman görüşü alınması ile iç geçerlik sağlanır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Öte yandan uzman görüşü almak araştırmalarda alınan güvenirlik önlemlerinden biridir (Büyüköztürk vd., 2020). Bu araştırmada da araştırmacı tarafından hazırlanan anket ve görüşme formu için Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi alanında görev yapan 1 profesör ve 2 araştırma görevlisi tarafından uzman görüşü alınmış ve bu görüşler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.
- Görüşmelerin bir kayıt cihazı aracılığıyla kaydedilerek veri kaybının önlenmesi araştırmalarda alınan güvenirlik önlemlerinden biridir (Büyüköztürk vd., 2020). Bu araştırmada da görüşmeler kayıt altına alınmıştır.
- Amaçlı örnekleme yöntemi ile dış geçerlik sağlanır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu araştırmanın da çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir.
- Bir ölçeğin güvenirliği Cronbach's Alpha değeri hesaplanarak test edilir (Oral ve Çoban, 2020). Bu araştırmada da kullanılan ölçeğin güvenirliğini test edebilmek için Cronbach's Alpha değeri hesaplanmıştır.

- Gürbüz (2019), daha önce geçerliliği sağlanan ölçeklere doğrulatory faktör analizi yapılarak ölçeğin yapısal ve faktöriyel geçerliliği sağlandığını belirtmiştir. Bu araştırmada da kullanılan ölçeğin doğrulatory faktör analizi yapılarak ölçeğin geçerliliği sağlanmıştır.
- Durum çalışmalarında birden fazla veri toplama aracının kullanılması yapı geçerliliğini sağlama yollarından biridir (Yıldırım & şimsek, 2018). Bu araştırmada veriler hem anket hem ölçek hem de yarı-yapılandırılmış görüşmeler aracağılıyla toplanmıştır.

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen nitel ve nicel bulgular, çalışmanın alt problemlerine göre sınıflandırılmış ve ilgili başlıklarda sunulmuştur.

4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki

- a) Öğretme ve öğrenme uygulamaları
- b) Derslerin tasarımı ve içeriği
- c) Öğretim materyalleri
- d) Ölçme ve değerlendirme
- e) Uzaktan eğitim ortamı

hakkında görüşleri nelerdir?” şeklindedir.

Bu araştırma problemi kapsamında öğrencilere uygulanan anketten ve yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgular, nicel ve nitel bulgular olarak iki başlık halinde sunulmuştur.

4.1.1 Nicel Bulgular

4.1.1.1 Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları

Tablo 4.1 Öğretme ve öğrenme uygulamaları

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Ders öğretmeni ile istediğim zaman iletişim kurabildim.	Kesinlikle Katılmıyorum	55	6.3
	Katılmıyorum	151	17.3
	Kararsızım	166	19.1
	Katılıyorum	350	40.2

Tablo 4.1 Öğretme ve öğrenme uygulamaları (devamı)

	Kesinlikle Katılıyorum	149	17.1
	Toplam	871	100.0
Derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	118	13.5
	Katılmıyorum	271	31.1
	Kararsızım	176	20.2
	Katılıyorum	259	29.7
	Kesinlikle Katılıyorum	47	5.4
	Toplam	871	100.0

Tablo 4.1'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde dersin akademisyeni ile istenildiği zaman iletişim kurulabildiğine ilişkin maddeye öğrencilerin %40.2'si katılmaktadır.

Tablo 4.1'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığına ilişkin maddeye öğrencilerin %31.1'i katılmamakta, %29.7'si ise katılmaktadır. Her iki görüşün de oranının birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir.

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığı konusundaki öğrenci görüşlerinin, öğrencilerin öğrenim gördükleri akademik birime ve program türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek için Ki-kare testi Post-hoc analizi ve Bonferroni düzeltmesi ile yapılmıştır.

Ki-kare testi için akademik birimler;

- Fen Bilimleri
- Sosyal Bilimler
- Eğitim Fakültesi

- Fen-Edebiyat Fakültesi

başlıkları altında toplanmıştır.

Ki-kare testi için program türleri;

- Önlisans ve Lisans “Lisans”
- Yüksek Lisans ve Doktora “Lisansüstü”

olarak tek başlık altında toplanmıştır .

Ki-kare testi için 5’li LİKERT tipi olan anketin;

- Kesinlikle Katılmıyorum ve Katılmıyorum seçenekleri “Katılmıyorum”
- Kesinlikle Katılıyorum ve Katılıyorum seçenekleri “Katılıyorum”

başlıkları altında toplanmıştır.

Analiz sonuçları aşağıda tablolarda verilmiştir.

Tablo 4.2 Öğrencilerin öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkındaki görüşlerinin akademik birim ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları

	Değer	Sd	p
Pearson Chi-Square	16.326	6	.012
Likelihood Ratio	15.755	6	.015
Linear-by-Linear Association	.489	1	.485
N of Valid Cases	871		

Tablo 4.2’ye göre Pearson Ki-kare değeri incelendiğinde $X^2=16.326$ ve $p<.05$ olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin öğrenim gördükleri akademik birim ile derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığı konusundaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Başka bir ifadeyle, öğrencilerin derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığı konusundaki görüşlerinin öğrenim gördükleri akademik birime bağlı olarak farklılaştığı söylenebilir. Akademik birime bağlı olarak ortaya çıkan bu farkı yaratan grubu belirlemek için uygulanan Ki-kare Post-hoc analiz sonucu Tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3 Öğrencilerin öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkındaki görüşlerinin akademik birim ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları

			Akademik Birim				Toplam
			Fen Bilimleri	Sosyal Bilimler	Eğitim Fakültesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	
Farklı Öğrenme Yöntemleri	Katılmıyorum	Gözlenen	272 _a	30 _a	34 _a	53 _a	389
		Beklenen	268.9	39.3	34.8	46.0	389.0
		Akademik Birim %	45.2	34.1	43.6	51.5	44.7
	Kararsızım	Gözlenen	128 _a	11 _a	18 _a	19 _a	176
		Beklenen	121.6	17.8	15.8	20.8	176.0
		Akademik Birim %	21.3	12.5	23.1	18.4	20.2
	Katılıyorum	Gözlenen	202 _a	47 _b	26 _{a,b}	31 _a	306
		Beklenen	211.5	30.9	27.4	36.2	306.0
		Akademik Birim %	33.6	53.4	33.3	30.1	35.1
Toplam		Gözlenen	602	88	78	103	871
		Beklenen	602.0	88.0	78.0	103.0	871.0
		Akademik Birim %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Tablo 4.3'e göre harflerin farklı olduğu aralıklar arasında anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Buna göre derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığını düşünen Fen Bilimleri (202a) ile Sosyal Bilimler (47b) ve Eğitim Fakültesi (24a,b) arasında; Sosyal Bilimler (47b) ile Fen Bilimleri (202a), Eğitim Fakültesi (24a,b) ve Fen-Edebiyat Fakültesi (31a) öğrencileri arasında

farklılaşmanın anlamlı olduğu ve fark yaratan grubun Sosyal Bilimler (%53.4) öğrencileri olduğu söylenebilir.

Tablo 4.4 Öğrencilerin öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları

	Değer	Sd	p
Pearson Chi-Square	43.455	2	.000
Likelihood Ratio	43.376	2	.000
Linear-by-Linear Association	42.987	1	.000
N of Valid Cases	871		

Tablo 4.4'e göre Pearson Ki-kare değeri incelendiğinde $X^2=43.455$ ve $p<.05$ olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin öğrenim gördükleri program türü ile derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığı konusundaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Başka bir ifadeyle, öğrencilerin derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığı konusundaki görüşlerinin öğrenim gördükleri program türüne bağlı olarak farklılaştığı söylenebilir. Program türüne bağlı olarak ortaya çıkan bu farkı yaratan grubu belirlemek için uygulanan Ki-kare testi Post-hoc analiz sonucu Tablo 4.5'te verilmiştir.

Tablo 4.5 Öğrencilerin öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları

			Program Türü		Toplam
			Lisans	Lisansüstü	
Farklı Öğrenme Yöntemleri	Katılmıyorum	Gözlenen	352 _a	37 _b	389
		Beklenen	319.8	69.2	389.0
		Program Türü %	49.2	23.9	44.7

Tablo 4.5 Öğrencilerin öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları (devamı)

	Kararsızım	Gözlenen	146 _a	30 _a	176
		Beklenen	144.7	31.3	176.0
		Program Türü %	20.4	19.4	20.2
	Katılıyorum	Gözlenen	218 _a	88 _b	306
		Beklenen	251.5	54.5	306.0
		Program Türü %	30.4	56.8	35.1
Toplam		Gözlenen	716	155	871
		Beklenen	716.0	155.0	871.0
		Program Türü %	100.0	100.0	100.0

Tablo 4.5'e göre derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığını düşünmeyen Lisans (352a) ile Lisanüstü (37b) öğrencileri arasında farklılaşmanın anlamlı olduğu ve fark yaratan grubun Lisans (%49.2) öğrencileri olduğu söylenebilir. Derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığını düşünen Lisans (218a) ile Lisanüstü (88b) öğrencileri arasında farklılaşmanın anlamlı olduğu ve fark yaratan grubun Lisansüstü (%56.8) öğrencileri olduğu söylenebilir.

4.1.1.2 Derslerin Tasarımı ve İçeriği

Tablo 4.6 Derslerin tasarımı ve içeriği

Derslerde aktif katılım, içerikle ilgili çalışmalar yapma ve varolan çalışmaları yorumlama gibi öğrenme etkinlikleri yapıldı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	91	10.4
	Katılmıyorum	211	24.2
	Kararsızım	207	23.8
	Katılıyorum	286	32.8
	Kesinlikle Katılıyorum	76	8.7
	Toplam	871	100.0
Ders içerikleri uzaktan eğitim ortamına uygundu.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	105	12.1
	Katılmıyorum	185	21.2
	Kararsızım	177	20.3
	Katılıyorum	303	34.8
	Kesinlikle Katılıyorum	101	11.6
	Toplam	871	100.0

Tablo 4.6'ya göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerde uzaktan eğitim ortamına uygun çeşitli öğrenme etkinlikleri yapıldığına ilişkin maddeye öğrencilerin %32.8'i katılmaktadır.

Tablo 4.6'ya göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde ders içeriklerinin uzaktan eğitim ortamına uygun olduğuna ilişkin maddeye öğrencilerin %34.8'i katılmaktadır.

4.1.1.3 Öğretim Materyalleri

Tablo 4.7 Öğretim materyalleri

Derslerde kullanılan öğretim materyalleri içeriğinin anlaşılmasını kolaylaştırdı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	108	12.4
	Katılmıyorum	212	24.3
	Kararsızım	190	21.8
	Katılıyorum	285	32.7
	Kesinlikle Katılıyorum	76	8.7
	Toplam	871	100.0
Derslerde kullanılan öğretim materyallerine ders sonrasında erişebildim ve indirebildim.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	38	4.4
	Katılmıyorum	60	6.9
	Kararsızım	104	11.9
	Katılıyorum	394	45.2
	Kesinlikle Katılıyorum	275	31.6
	Toplam	871	100.0

Tablo 4.7'ye göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerde kullanılan öğretim materyallerinin anlaşılır olduğuna ilişkin maddeye öğrencilerin %32.7'si katılmaktadır.

Tablo 4.7'ye göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerde kullanılan öğretim materyallerine erişimin kolay olduğuna ilişkin maddeye öğrencilerin %45.2'si katılmaktadır.

4.1.1.4 Ölçme ve Değerlendirme

Tablo 4.8 Ölçme ve değerlendirme

Kopya girişimlerine karşı yeterli önlemler alındı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	187	21.5
	Katılmıyorum	162	18.6
	Kararsızım	183	21.0
	Katılıyorum	203	23.3
	Kesinlikle Katılıyorum	136	15.6
	Toplam	871	100.0
Değerlendirme işlemlerinde yazılı sınavların dışında alternatif değerlendirme yöntemleri kullanıldı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	85	9.8
	Katılmıyorum	121	13.9
	Kararsızım	118	13.5
	Katılıyorum	359	41.2
	Kesinlikle Katılıyorum	188	21.6
	Toplam	871	100.0

Tablo 4.8'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde sınavlarda kopya girişimlerine karşı alınan önlemlerin yeterli oluşuna ilişkin maddeye öğrencilerin %23.3'ü katılmakta, %21.5'i kesinlikle katılmamakta, %21'i ise kararsızdır. Üç görüşün de oranının birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir.

Tablo 4.8'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerin notlandırılmasında farklı değerlendirme yöntemlerinin kullanıldığına ilişkin maddeye öğrencilerin %41.2'si katılmaktadır.

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerin notlandırılmasında farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığı konusundaki öğrenci görüşlerinin,

öğrencilerin öğrenim gördükleri akademik birime ve program türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek için Ki-kare testi Post-hoc analizi ve Bonferroni düzeltmesi ile yapılmıştır.

Ki-kare testi için akademik birimler;

- Fen Bilimleri
- Sosyal Bilimler
- Eğitim Fakültesi
- Fen Edebiyat Fakültesi

başlıkları altında toplanmıştır.

Ki-kare testi için program türleri;

- Önlisans ve Lisans “Lisans”
- Yüksek Lisans ve Doktora “Lisansüstü”

olarak tek başlık altında toplanmıştır .

Ki-kare testi için 5’li LİKERT tipi olan anketin;

- Kesinlikle Katılmıyorum ve Katılmıyorum seçenekleri “Katılmıyorum”
- Kesinlikle Katılıyorum ve Katılıyorum seçenekleri “Katılıyorum”

başlıkları altında toplanmıştır. Analiz sonuçları aşağıda tablolarda verilmiştir.

Tablo 4.9 Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerinin akademik birim ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları

	Değer	Sd	p
Pearson Chi-Square	26.860	6	.000
Likelihood Ratio	27.947	6	.000
Linear-by-Linear Association	1.898	1	.168
N of Valid Cases	871		

Tablo 4.9’a göre Pearson Ki-kare değeri incelendiğinde $X^2=26.860$ ve $p<.05$ olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin öğrenim gördükleri akademik birim ile derslerde farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığı konusundaki görüşleri

arasında anlamlı bir ilişki vardır. Başka bir ifadeyle, öğrencilerin derslerde farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığı konusundaki görüşlerinin öğrenim gördükleri akademik birime bağlı olarak farklılaştığı söylenebilir. Akademik birime bağlı olarak ortaya çıkan bu farkı yaratan grubu belirlemek için uygulanan Ki-kare testi Post-hoc analiz sonucu Tablo 4.10'da verilmiştir.

Tablo 4.10 Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerinin akademik birim ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları

			Akademik Birim				Toplam
			Fen Bilimleri	Sosyal Bilimler	Eğitim Fakültesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	
Farklı Değerlendirme Yöntemleri	Katılmıyorum	Gözlenen	148 _{a,b}	11 _b	10 _b	37 _a	206
		Beklenen	142.4	20.8	18.4	24.4	206.0
		Akademik Birim %	24.6	12.5	12.8	35.9	23.7
	Kararsızım	Gözlenen	85 _a	11 _a	6 _a	16 _a	118
		Beklenen	81.6	11.9	10.6	14.0	118.0
		Akademik Birim %	14.1	12.5	7.7	15.5	13.5
	Katılıyorum	Gözlenen	369 _{a,b}	66 _{b,c}	62 _c	50 _a	547
		Beklenen	378.1	55.3	49.0	64.7	547.0
		Akademik Birim %	61.3	75.0	79.5	48.5	62.8
Toplam		Gözlenen	602	88	78	103	871
		Beklenen	602.0	88.0	78.0	103.0	871.0
		Akademik Birim %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Tablo 4.10'a göre harflerin farklı olduğu aralıklar arasında anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Buna göre derslerde farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığını düşünmeyen Fen-Edebiyat Fakültesi (37a) ile Fen Bilimleri (148a,b), Sosyal Bilimler (11b) ve Eğitim Fakültesi (10b) öğrencileri arasında farklılaşmanın anlamlı olduğu ve fark yaratan grubun Fen-Edebiyat Fakültesi (%35.9) öğrencileri olduğu söylenebilir. Derslerde farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığını düşünen Eğitim Fakültesi (62c) ile Fen Bilimleri (369a,b), Sosyal Bilimler (66b,c) ve Fen-Edebiyat Fakültesi (50a) öğrencileri arasında farklılaşmanın anlamlı olduğu ve fark yaratan grubun Eğitim Fakültesi (%79.5) öğrencileri olduğu söylenebilir.

Tablo 4.11 Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları

	Değer	Sd	p
Pearson Chi-Square	28.133	2	.000
Likelihood Ratio	30.963	2	.000
Linear-by-Linear Association	26.807	1	.000
N of Valid Cases	871		

Tablo 4.11'e göre Pearson Ki-kare değeri incelendiğinde $X^2=28.133$ ve $p<.05$ olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin öğrenim gördükleri program türü ile derslerde farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığı konusundaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Başka bir ifadeyle, öğrencilerin derslerde farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığı konusundaki görüşlerinin öğrenim gördükleri program türüne bağlı olarak farklılaştığı söylenebilir. Program türüne bağlı olarak ortaya çıkan bu farkı yaratan grubu belirlemek için uygulanan Ki-kare testi Post-hoc analiz sonucu Tablo 4.12'de verilmiştir.

Tablo 4.12 Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları

			Program Türü		Toplam
			Lisans	Lisansüstü	
Farklı Değerlendirme Yöntemleri	Katılmıyorum	Gözlenen	190 _a	16 _b	206
		Beklenen	169.3	36.7	206.0
		Program Türü %	26.5	10.3	23.7
	Kararsızım	Gözlenen	105 _a	13 _b	118
		Beklenen	97.0	21.0	118.0
		Program Türü %	14.7	8.4	13.5
	Katılıyorum	Gözlenen	421 _a	126 _b	547
		Beklenen	449.7	97.3	547.0
		Program Türü %	58.8	81.3	62.8
Toplam		Gözlenen	716	155	871
		Beklenen	716.0	155.0	871.0
		Program Türü %	100.0	100.0	100.0

Tablo 4.12'ye göre harflerin farklı olduğu aralıklar arasında anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Buna göre derslerde farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığını düşünmeyen Lisans (190a) ile Lisansüstü (16b) öğrencileri arasında farklılaşmanın anlamlı olduğu fark yaratan grubun Lisans (%26.5) öğrencileri olduğu söylenebilir. Derslerde farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığı konusunda kararsız olan Lisans (105a) ile Lisansüstü (13b) öğrencileri arasında

farklılaşmanın anlamlı olduğu ve fark yaratan grubun Lisans (%14.7) öğrencileri olduğu söylenebilir. Derslerde farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığını düşünen Lisans (421a) ile Lisanüstü (126b) öğrencileri arasında farklılaşmanın anlamlı olduğu ve fark yaratan grubun Lisansüstü (%81.3) öğrencileri olduğu söylenebilir.

4.1.1.5 Uzaktan Eğitim Ortamı

Tablo 4.13 Uzaktan eğitim ortamı

Uzaktan eğitim yaptığımız sistemde yaşanan teknik aksaklıklar kısa sürede giderildi.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	68	7.8
	Katılmıyorum	101	11.6
	Kararsızım	179	20.6
	Katılıyorum	368	42.3
	Kesinlikle Katılıyorum	155	17.8
	Toplam	871	100.0
Uzaktan eğitim ortamı arayüzü kullanışlıydı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	64	7.3
	Katılmıyorum	80	9.2
	Kararsızım	127	14.6
	Katılıyorum	393	45.1
	Kesinlikle Katılıyorum	207	23.8
	Toplam	871	100.0

Tablo 4.13'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerin yapıldığı uzaktan eğitim sisteminde yaşanan teknik aksaklıkların kısa sürede giderildiğine ilişkin maddeye öğrencilerin %42.3'ü katılmaktadır.

Tablo 4.13'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerin yapıldığı uzaktan eğitim sisteminin arayüzünün kullanışlı olduğuna ilişkin maddeye öğrencilerin %45.1'i katılmaktadır.

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde kullanılan uzaktan eğitim ortamı arayüzünün kullanışlılığı konusundaki öğrenci görüşlerinin, öğrencilerin öğrenim gördükleri akademik birime ve program türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek için Ki-kare testi Post-hoc analizi ve Bonferroni düzeltmesi ile yapılmıştır.

Ki-kare testi için akademik birimler;

- Fen Bilimleri
- Sosyal Bilimler
- Eğitim Fakültesi
- Fen Edebiyat Fakültesi

başlıkları altında toplanmıştır.

Ki-kare testi için program türleri;

- Önlisans ve Lisans “Lisans”
- Yüksek Lisans ve Doktora “Lisansüstü”

olarak tek başlık altında toplanmıştır .

Ki-kare testi için 5’li LİKERT tipi olan anketin;

- Kesinlikle Katılmıyorum ve Katılmıyorum seçenekleri “Katılmıyorum”
- Kesinlikle Katılıyorum ve Katılıyorum seçenekleri “Katılıyorum”

başlıkları altında toplanmıştır.

Analiz sonuçları aşağıda tablolarda verilmiştir.

Tablo 4.14 Öğrencilerin uzaktan eğitim ortamı hakkındaki görüşlerinin akademik birim ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları

	Değer	Sd	p
Pearson Chi-Square	8.231	6	.222
Likelihood Ratio	7.868	6	.248
Linear-by-Linear Association	.463	1	.496
N of Valid Cases	871		

Tablo 4.14'e göre Pearson Ki-kare değeri incelendiğinde $X^2=8.231$ ve $p>.05$ olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin öğrenim gördükleri akademik birim ile uzaktan eğitim ortamı arayüzünün kullanışlılığı konusundaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 4.15 Öğrencilerin uzaktan eğitim ortamı hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare analiz sonuçları

	Değer	Sd	p
Pearson Chi-Square	9.641	2	.008
Likelihood Ratio	10.245	2	.006
Linear-by-Linear Association	8.346	1	.004
N of Valid Cases	871		

Tablo 4.15'e göre Pearson Ki-kare değeri incelendiğinde $X^2=9.641$ ve $p<.05$ olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin öğrenim gördükleri program türü ile uzaktan eğitim ortamı arayüzünün kullanışlılığı konusundaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Başka bir ifadeyle, öğrencilerin uzaktan eğitim ortamı arayüzünün kullanışlılığı konusundaki görüşlerinin öğrenim gördükleri program türüne bağlı olarak farklılaştığı söylenebilir. Program türüne bağlı olarak ortaya çıkan bu farkı yaratan grubu belirlemek için uygulanan Ki-kare testi Post-hoc analiz sonucu Tablo 4.16'da verilmiştir.

Tablo 4.16 Öğrencilerin uzaktan eğitim ortamı hakkındaki görüşlerinin program türü ile arasındaki ilişkiye ait Ki-Kare Post-hoc analiz sonuçları

			Program Türü		Toplam
			Lisans	Lisansüstü	
Arayüz Kullanışlılığı	Katılmıyorum	Gözlenen	127 _a	17 _b	144
		Beklenen	118.4	25.6	144.0
		Program Türü %	17.7	11.0	16.5
	Kararsızım	Gözlenen	112 _a	15 _a	127
		Beklenen	104.4	22.6	127.0
		Program Türü %	15.6	9.7	14.6
	Katılıyorum	Gözlenen	477 _a	123 _b	600
		Beklenen	493.2	106.8	600.0
		Program Türü %	66.6	79.4	68.9
Toplam		Gözlenen	716	155	871
		Beklenen	716.0	155.0	871.0
		Program Türü %	100.0	100.0	100.0

Tablo 4.16'ya göre harflerin farklı olduğu aralıklar arasında anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Buna göre uzaktan eğitim ortamı arayüzünü kullanışlı bulmayan Lisans (127a) ile Lisansüstü (17b) öğrencileri arasında farklılaşmanın anlamlı olduğu ve fark yaratan grubun Lisans (%17.7) öğrencileri olduğu söylenebilir. Uzaktan eğitim ortamı arayüzünü kullanışlı bulan Lisans (477a) ile Lisansüstü (123b) öğrencileri arasında farklılaşmanın anlamlı olduğu ve fark yaratan grubun Lisansüstü (%79.4) öğrencileri olduğu söylenebilir.

4.1.2 Nitel Bulgular

4.1.2.1 Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkında öğrenci görüşleri ile ilgili alt probleme ulaşabilmek için “Uzaktan eğitim yoluyla aldığınız derslerde yüz yüze eğitimdekinden farklı olarak ne tür öğrenme uygulamaları gerçekleştirdiniz?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya verilen yanıtlardan oluşan temalar ve bu temalara ait kodlar Tablo 4.17’de verilmiştir.

Tablo 4.17 Öğretme ve öğrenme uygulamaları

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Öğrenme Süreci	Etkileşim	6
	Derse Katılım	4
	Motivasyon	2
Öğrenme Uygulamaları	Sunum	8
	Ödev	6
	Pdf + Word	5
	Proje	4
	Video	4
	Ekran Paylaşımı	2

Tablo 4.17’ye görüldüğü üzere COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki öğretme ve öğrenme uygulamaları; öğrenme süreci ve öğrenme uygulamaları temaları altında toplanmaktadır.

Öğrenme süreci temasını oluşturan kodlar; etkileşim, derse katılım ve motivasyon olarak belirlenmiştir. Öğrenciler arasındaki ve öğrencilerle akademisyenler arasındaki iletişim süreci etkileşim olarak kodlanmıştır. Öğrenciler, öğrenme

süreci ile ilgili olarak en çok sınıf arkadaşları ve dersin akademisyeni ile olan etkileşime (f=6) vurgu yapmışlardır.

Öğrencilerin öğrenme sürecine yönelik görüşleri incelendiğinde uzaktan eğitimde farklı fiziksel ortamlarda bulunmanın öğrencilerde iletişim ve dolayısıyla etkileşim konusunda zorluklar yaşattığı görülmüştür. Ayrıca bu durumun derse katılım konusunda motivasyonu azalttığı belirlenmiştir. Öğrenciler, öğrenme sürecine dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

Ö1: “Yüz yüze eğitimde en belirgin şey konuyla ilgili karşılıklı tartışma yapabilmemizdi. Sınıf arkadaşlarımızla iletişimimiz kuvvetliydi. Uzaktan eğitimde ise dersler daha çok akademisyenin monologları şeklindeydi.”

Ö2: “Sınıfta arkadaşlarımla bir arada olamamak derse katılıma isteğimi azalttı.”

Ö3: “... göz teması kuramadığımız için ve aynı ortamda olmadığımız için derse çok katılmak istemedik.”

Ö8: “... ancak hocamız soru sorarsa cevapladık. Evdeki konfor sanırım bizi derse pek motive edemedi.”

Öğrenme uygulamaları temasını oluşturan kodlar; sunum, ödev, proje, video, Pdf+Word ve ekran paylaşımı olarak belirlenmiştir. Öğrenciler, öğrenme etkinliği olarak en çok sunum (f=8) ve ödev (f=6) yaptıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin öğrenme uygulamalarına yönelik görüşleri incelendiğinde uzaktan eğitimde yüz yüze eğitime oranla daha çok ödev verildiği ve öğrencilerin de sunum yaptıkları belirlenmiştir. Öğrenciler, öğrenme uygulamalarına dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

Ö1: “... ödevler, projeler yaptık ve bunları sunum olarak hazırlayıp sınıfta sunduk ya da Word’de rapor yazma şeklinde teslim ettik.”

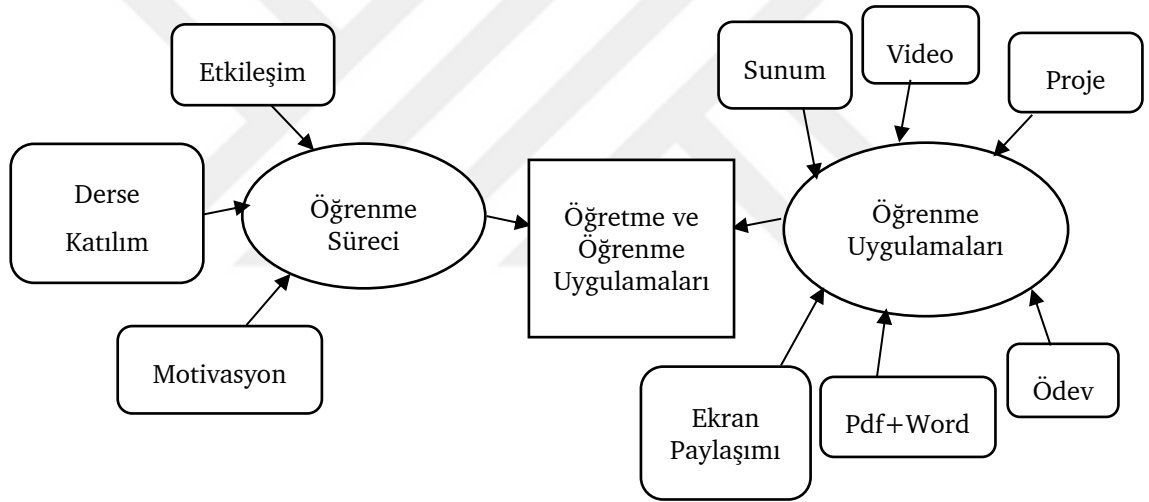
Ö2: “... ders anlatımları slaytlarla oldu. Bizler de slayt hazırladık ödev olarak. Genelde grup ödevi şeklindeydi ve biz de ekranımızı paylaşarak ödevlerimizi anlattık. Fizik, Kimya gibi derslerimizde hocalarımızın okulda çektiği deney videolarını izledik.”

Ö6: “Hocalarımız dersi sunumlarla anlattı ve ek kaynak olarak pdf dosyaları hazırlamışlardı.”

Ö7: “Bir derste video kaydı yaptık ödev olarak bir konuyu anlattığımız bir videoydu.”

Ö8: “Powerpoint sunumları, pdf kaynakları ve konu ile ilgili videoları izleyerek dersleri işledik.”

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki öğretme ve öğrenme uygulamaları hakkında öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların değerlendirilmesiyle oluşturulan tema haritası Şekil 4.1’de sunulmuştur.

Şekil 4.1 Öğretme ve öğrenme uygulamaları tema haritası

4.1.2.2 Derslerin Tasarımı ve İçeriği

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki derslerin tasarımı ve içeriği hakkında öğrenci görüşleri ile ilgili alt probleme ulaşabilmek için “Yüz yüze eğitim ile kıyasladığınızda uzaktan eğitim yoluyla aldığınız derslerin içeriği konusunda düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya verilen yanıtlardan oluşan temalar ve bu temalara ait kodlar Tablo 4.18’de verilmiştir.

Tablo 4.18 Derslerin tasarımı ve içeriği

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Derslerin Uzaktan Eğitime Entegrasyonu	Teknoloji Kullanımı	3
	Çalışma Grubu	3
	Dijital Ders Materyalleri	3
	Ders İçeriği Adaptasyonu	2

Tablo 4.18’de görüldüğü üzere COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki derslerin tasarımı ve içeriği, derslerin uzaktan eğitime entegrasyonu teması altında toplanmaktadır.

Derslerin uzaktan eğitime entegrasyonu temasını oluşturan kodlar; teknoloji kullanımı, ders içeriği adaptasyonu, çalışma grubu ve dijital ders materyalleri olarak belirlenmiştir.

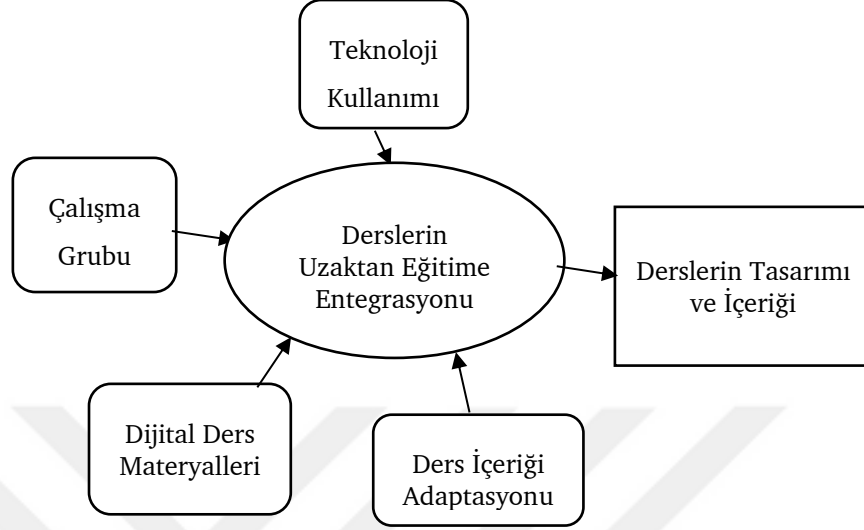
Öğrencilerin derslerin uzaktan eğitime entegrasyonuna yönelik görüşleri incelendiğinde uzaktan eğitimde derslerde yüz yüze eğitime oranla daha çok teknoloji kullanıldığı belirlenmiştir. Bu bağlamda akademisyenlerin dijital öğretim materyalleri oluşturmak ve düzenli olarak bu materyalleri öğrencilerle paylaşmak zorunda kaldıkları ve bu durumun öğrenciler açısından olumlu karşılandığı anlaşılmıştır. Öğrenciler, derslerin uzaktan eğitime entegrasyonuna dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

Ö1: “Yüz yüze eğitimdekine kıyasla akademisyenler daha fazla dijital kaynaklar kullandı... Ayrıca ders materyali olarak sunumlar hazırladılar ve çeşitli pdf’ler paylaştılar.”

Ö2: “... yüz yüzeden farklı olarak sınıf gruplara ayrıldı ve konular bu gruplara bölüştürüldü... Ayrıca Fizik ve Kimya derslerinde yüz yüze eğitimde laboratuvar da yapılması gereken deneyleri bizler okula gidemediğimiz için hocalarımız laboratuvar da yaptılar bize de çektikleri videoyu izlettiler.”

Ö8: “... ders interaktif biçimde yapıldı. Normalde hoca problemleri tahtada çözerken uzaktan eğitimde ekran paylaşımıyla bizlere de çözdürdü.”

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki derslerin tasarımı ve içeriği hakkında öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların değerlendirilmesiyle oluşturulan tema haritası Şekil 4.2’de sunulmuştur.

Şekil 4.2 Derslerin tasarımı ve içeriği tema haritası

4.1.2.3 Öğretim Materyalleri

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki öğretim materyalleri hakkında öğrenci görüşleri ile ilgili alt probleme ulaşabilmek için “Uzaktan eğitim yoluyla aldığınız derslerde kullanılan öğretim materyalleri hakkında düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya verilen yanıtlardan oluşan temalar ve bu temalara ait kodlar Tablo 4.19’da verilmiştir.

Tablo 4.19 Öğretim materyalleri

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Öğretim Materyalleri	Erişim Kolaylığı	7
	Kullanım Kolaylığı	6
	Materyal Çeşitliliği	3
	Maliyet Avantajı	1

Tablo 4.19’da görüldüğü üzere COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki öğretim materyalleri; öğretim materyalleri teması altında toplanmaktadır.

Öğretim materyalleri temasını oluşturan kodlar; erişim kolaylığı, kullanım kolaylığı, materyal çeşitliliği ve maliyet avantajı olarak belirlenmiştir. Öğrenciler, öğretim materyalleri ile ilgili en çok erişim kolaylığı (f=7) ve kullanım kolaylığına (f=6) vurgu yapmışlardır.

Öğrencilerin öğretim materyallerine yönelik görüşleri incelendiğinde uzaktan eğitimde bu materyallerin dijital olmasının hem erişim hem de kullanım açısından büyük kolaylık sağladığı anlaşılmıştır. İstenildiği zaman ve istenilen yerden bu materyallere ulaşmanın sağladığı konforun dışında çıktı almak ya da fiziksel kitap almak gibi maliyetlerin de ortadan kalkması öğrenciler açısından olumlu karşılanmıştır. Öğrenciler, öğretim materyallerine dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

Ö1: “...Uzaktan eğitime geçince tüm akademisyenler sunumlarını ve konuyla ilgili Pdfleri düzenli olarak paylaştı. Bir de bu durumun bütçemize de katkısı oldu.”

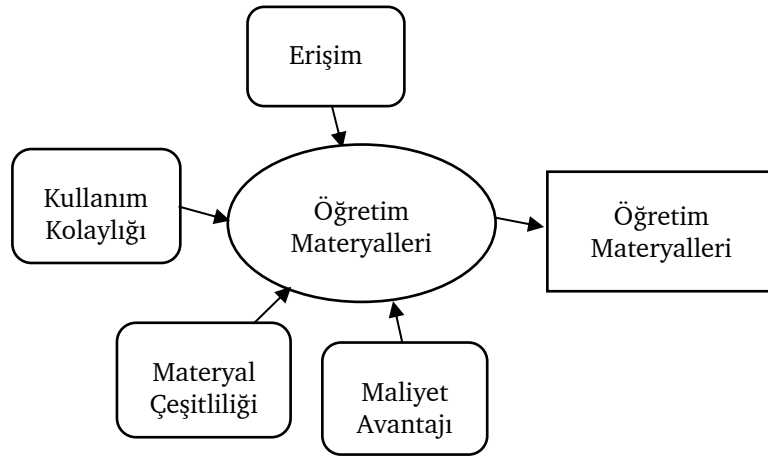
Ö2: “Hocalar hazırladıkları sunumları dijital ortamda paylaşıyordu. Bir sıkıntı olmadı kolayca ulaştık materyallere.”

Ö4: “Uzaktan eğitim çok avantajlı oldu bizim için kaynaklara erişim kolaylığı konusunda. Bir de teknolojik açıdan da Online ortam çok rahattı...”

Ö6: “Tüm hocalar sunumlarını sistemde paylaştılar ve hepsine rahatlıkla erişebildik.”

Ö7: “Yüz yüzeden farklı olarak ders materyallerine erişim çok rahattı. Sadece sunum olarak değil ayrıca birçok kitabın da Pdflerine erişme şansımız oldu hocalarımız sayesinde. Bu da maddi açıdan büyük rahatlık sağladı.”

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki öğretim materyalleri hakkında öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların değerlendirilmesiyle oluşturulan tema haritası Şekil 4.3’te sunulmuştur.

Şekil 4.3 Öğretim Materyalleri Tema Haritası

4.1.2.4 Ölçme ve Değerlendirme

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki ölçme ve değerlendirme hakkında öğrenci görüşleri ile ilgili alt probleme ulaşabilmek için “Uzaktan eğitim yoluyla aldığınız derslerin notlandırılması konusunda ne tür değerlendirme yöntemlerini tercih edersiniz?” ve “Uzaktan eğitim yoluyla aldığınız derslerin sınavlarında kopya girişimlerine karşı alınan önlemlere yönelik düşünceleriniz nelerdir?” sorularına cevap aranmıştır. Bu sorulara verilen yanıtlardan oluşan temalar ve bu temalara ait kodlar Tablo 4.20’de verilmiştir.

Tablo 4.20 Ölçme ve değerlendirme

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Notlandırma	Ödev-Proje	4
	Kararsız	2
	Klasik Sınav	1
	Klasik Sınav ve Ödev-Proje	1

Tablo 4.20 Ölçme ve değerlendirme (devamı)

Sınav Güvenliği	Süre kısaltımı	5
	Farklı Soru Tarzları	3
	Geçmiş Soruya Dönememe	2
	IP Adresi Denetimi	2

Tablo 4.20’de görüldüğü üzere COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki ölçme ve değerlendirme; notlandırma ve sınav güvenliği temaları altında toplanmaktadır.

Notlandırma temasını oluşturan kodlar; ödev-proje, kararsız, klasik sınav ve klasik sınav ve ödev-proje olarak belirlenmiştir. Öğrenciler, derslerin notlandırılması ile ilgili en çok ödev-proje (f=4) olmasını tercih etmişlerdir.

Öğrencilerin derslerin notlandırılmasına yönelik görüşleri incelendiğinde çoğunlukla sınav stresi yaşamak yerine ödev-proje ile değerlendirilmek istedikleri belirlenmiştir. Ancak ödev-projenin de çok vakit alması bazı öğrencileri bu noktada kararsız bırakmıştır. Öğrenciler, derslerin notlandırılmasına dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

Ö2: “Bence ödev şeklinde olması daha mantıklı. Çünkü sınavlarda kopya çekilebiliyor. Ama ödev verildiğinde mecburen araştırma yapmak gerekiyor...”

Ö3: “Test ya da kısa cevaplı sorular yerine araştırma projelerini tercih ederim.”

Ö4: “Sınavlara hazırlanmak daha kolay, ödev daha zahmetli ama ödevlerin de stresi olmuyor sınav daha stresli. Yani her ikisinin de avantajları ve dezavantajları var o yüzden kararsızım.”

Ö5: “Ben hem klasik sınav hem de proje olmasını tercih ederim.”

Ö7: “Klasik sınavları tercih ederim.”

Sınav güvenliği temasını oluşturan kodlar; süre kısaltımı, farklı soru tarzları, geçmiş soruya dönememe ve IP adresi denetimi olarak belirlenmiştir. Öğrenciler, sınav güvenliği ile ilgili en çok süre kısaltımına (f=5) vurgu yapmışlardır.

Öğrencilerin sınav güvenliğine yönelik görüşleri incelendiğinde yüz yüze eğitim yapılan dönemlere göre sınav sürelerinin oldukça kısa olduğu ve öğrencilerin bu durumdan memnuniyetsiz olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca akademisyenlerin kopya girişimlerine karşı önlem olarak bilgiye dayalı sorular yerine öğrencilerin yorumlarını gerektiren üst düzey düşünme becerilerinin ölçülmesine yönelik sorular hazırlamak durumunda kaldıkları anlaşılmıştır. Öğrenciler, sınav güvenliğine dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

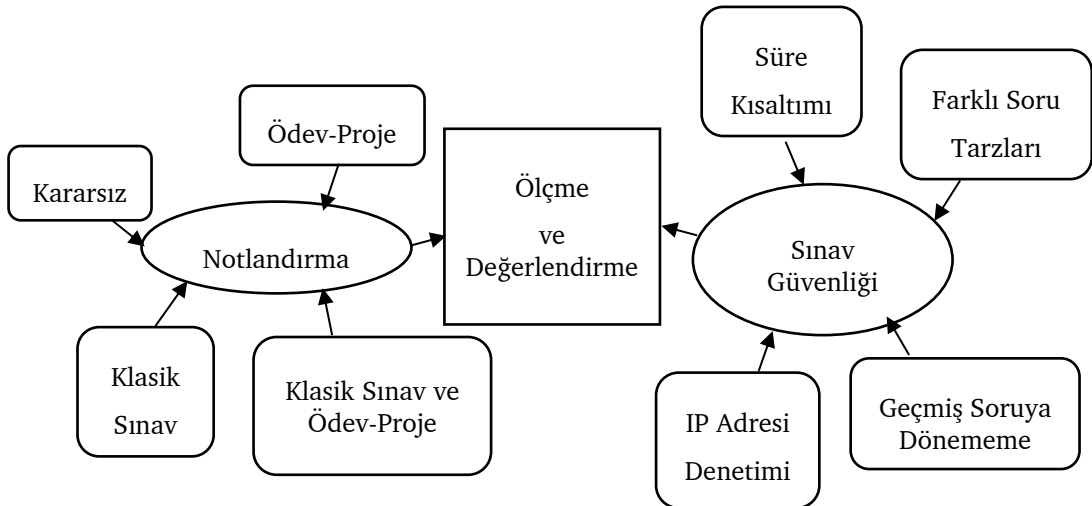
Ö1: “... soru tekniklerinin değiştiğini gördüm bu süreçte. Önceden bilgiye dayalı sorular olurken şimdi ise bilgiyi yorumlamamızı isteyen sorular oldu.”

Ö3: “Yüz yüze eğitim zamanlarına göre sınav süresi daha kısaydı.”

Ö4: “Sistem cevapladığımız soruya tekrar dönmemize izin vermiyordu.”

Ö7: “Genelde Online sınavlara girmeden önce sistemde bir uyarı bilgilendirme yazısı oluyor. Burada bahsedilen kopya önlemleri de IP adreslerinin kontrol edilmesiyle başka sayfalara girilip girilmediğine bakılması şeklinde.”

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki ölçme ve değerlendirme hakkında öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların değerlendirilmesiyle oluşturulan tema haritası Şekil 4.4’te sunulmuştur.

Şekil 4.4 Ölçme ve Değerlendirme Tema Haritası

4.1.2.5 Uzaktan Eğitim Ortamı

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki uzaktan eğitim ortamı hakkında öğrenci görüşleri ile ilgili alt probleme ulaşabilmek için “Yüz yüze eğitim ile kıyasladığınızda uzak eğitim ortamının artı ve eksi yönlerini nasıl değerlendirirsiniz?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya verilen yanıtlardan oluşan temalar ve bu temalara ait kodlar Tablo 4.21’de verilmiştir.

Tablo 4.21 Uzaktan eğitim ortamı

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Uzaktan Eğitim Ortamı	İletişim	6
	Zaman Tasarrufu	6
	Materyale Erişim Kolaylığı	5
	Asosyallik	5
	Mali Tasarruf	5
	Kopya Önlemleri	3

Tablo 4.21’de görüldüğü üzere COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki uzaktan eğitim ortamı; uzaktan eğitim ortamı teması altında toplanmaktadır.

Uzaktan eğitim ortamı temasını oluşturan kodlar; iletişim, zaman tasarrufu, materyale erişim kolaylığı, asosyallik, mali tasarruf ve kopya önlemleri olarak belirlenmiştir. Öğrenciler arası ve öğrencilerle öğretmenler arasındaki hareketliliğin birbirlerini etkilemesi ve birbirleriyle olan iletişim süreci etkileşim olarak kodlanmıştır. Öğrenciler, uzaktan eğitim ortamı ile ilgili en çok iletişim (f=6) ve zaman tasarrufuna (f=6) vurgu yapmışlardır.

Öğrencilerin uzaktan eğitim ortamına yönelik görüşleri incelendiğinde iletişim konusunda sıkıntılar yaşadıkları ve dijital ortamda sosyalleşemedikleri ancak ulaşım problemi ortadan kalktığından ötürü zamandan tasarruf ettikleri belirlenmiştir. Ayrıca barınma, ulaşım ve yemek sorunları da olmadığından uzaktan eğitimi maddi açıdan olumlu bulmuşlardır. Öğrenciler, uzaktan eğitim ortamına dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

Ö1: “...iletişim ortamının uzaktan eğitimde olmaması... Zaman konusunda çok büyük artıları var. Yani İstanbul gibi bir yerde yol çok ciddi bir problem... Ayrıca online eğitimde ders materyallerine erişmek daha kolay örgüne göre.”

Ö2: “Bence uzaktan eğitimde en büyük eksiklik eğitimden ziyade sosyalleşmek oluyor. İnsanlarla etkileşim içine giremiyoruz...”

Ö3: “Eksi yön olarak hocalarla iletişimim zayıfladı diyebilirim.”

Ö4: “... ders kaynaklarının bizimle paylaşılması da çok büyük avantaj... arkadaşlarımızla aramızdaki iletişimi zayıflattı bu da bizi asosyallığe itti.”

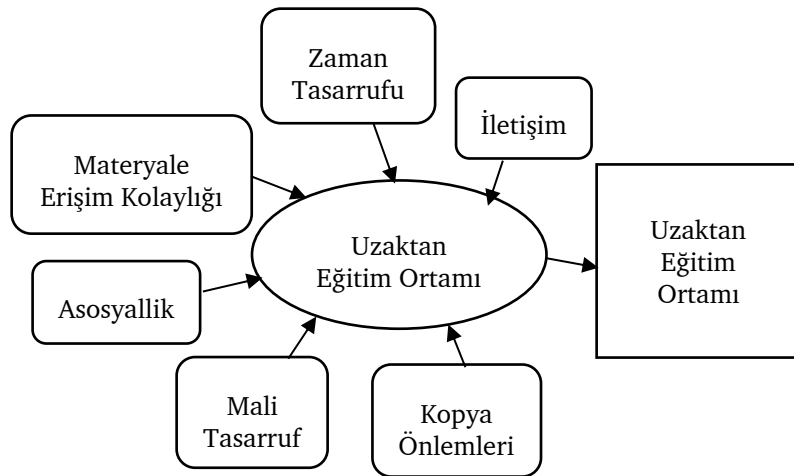
Ö5: “Sınavların Online yapılmasını da eksi bir yön... Her ne kadar bazı önlemler alınmış olsa da yine sınıf ortamında yapılan sınavlar kadar güvenli olamadı.”

Ö6: “Uzaktan eğitim maliyet açısından benim için çok büyük kazanç oldu.”

Ö7: “Derslerde kullanılan kaynaklar açısından uzaktan eğitim ortamını avantajlı ve kullanışlı buluyorum.”

Ö8: “Online ortamda arkadaşlarla iletişimimiz konusu ise eskisine oranla pek kuvvetli olamadı ama zaman yönetimi açısından.”

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki uzaktan eğitim ortamı hakkında öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların değerlendirilmesiyle oluşturulan tema haritası Şekil 4.5’te sunulmuştur.

Şekil 4.5 Uzaktan Eğitim Ortamı Tema Haritası

4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Yıldız Teknik Üniversitesi akademisyenlerinin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki

a) Öğretme ve öğrenme uygulamaları

b) Derslerin tasarımı ve içeriği

c) Öğretim materyalleri

d) Ölçme ve değerlendirme

e) Uzaktan eğitim ortamı

hakkında görüşleri nelerdir?” şeklindedir.

Bu araştırma problemi kapsamında akademisyenlere uygulanan anketten elde edilen nicel bulgular ilgili başlıklara ayrılarak sunulmuştur.

4.2.1 Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları

Tablo 4.22 Öğretme ve öğrenme uygulamaları

Derslerde eğitimde bireysel farklılıklar ilkesi gözetilerek farklı öğrenme yöntemleri uygulandı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	1	2.6
	Katılmıyorum	3	7.9
	Kararsızım	3	7.9
	Katılıyorum	25	65.8
	Kesinlikle Katılıyorum	6	15.8
	Toplam	38	100.0

Tablo 4.22 Öğretme ve öğrenme uygulamaları (devamı)

Akademisyenler ve öğrenciler arasında eş zamanlı ve eş zamanlı olmayan etkileşim imkanları sunuldu.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	2	5.3
	Katılmıyorum	2	5.3
	Kararsızım	2	5.3
	Katılıyorum	24	63.2
	Kesinlikle Katılıyorum	8	21.1
	Toplam	38	100.0

Tablo 4.22'ye göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerde farklı öğrenme yöntemleri uygulandığına ilişkin maddeye akademisyenlerin %65.8'i katılmaktadır.

Tablo 4.22'ye göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde öğrencilere eş zamanlı ve eş zamanlı olmayan etkileşim imkanları sunulduğuna ilişkin maddeye akademisyenlerin %63.2'si katılmaktadır.

4.2.2 Derslerin Tasarımı ve İçeriği

Tablo 4.23 Derslerin tasarımı ve içeriği

Dersler öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarına imkan verecek şekilde tasarlandı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	1	2.6
	Katılmıyorum	4	10.5
	Kararsızım	7	18.4
	Katılıyorum	24	63.2
	Kesinlikle Katılıyorum	2	5.3
	Toplam	38	100.0

Tablo 4.23 Derslerin tasarımı ve içeriği (devamı)

Ders içerikleri uzaktan eğitime uygun olacak şekilde yapılandırıldı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	2	5.3
	Katılmıyorum	0	0.0
	Kararsızım	7	18.4
	Katılıyorum	13	34.2
	Kesinlikle Katılıyorum	16	42.1
	Toplam	38	100.0

Tablo 4.23'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerin tasarımının uzaktan eğitim ortamına uygun şekilde yapıldığına ilişkin maddeye akademisyenlerin %63.2'si katılmaktadır.

Tablo 4.23'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde ders içeriklerinin uzaktan eğitim ortamına uygun şekilde yapılandırıldığına ilişkin maddeye akademisyenlerin %42.1'i kesinlikle katılmaktadır.

4.2.3 Öğretim Materyalleri

Tablo 4.24 Öğretim materyalleri

Derslerde kullanılan öğretim materyalleri çoklu ortam araçları kullanılarak tasarlandı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	2	5.3
	Katılmıyorum	2	5.3
	Kararsızım	10	26.3
	Katılıyorum	18	47.4
	Kesinlikle Katılıyorum	6	15.8
	Toplam	38	100.0

Tablo 4.24 Öğretim materyalleri (devamı)

Öğrenciler derslerde kullanılan öğretim materyallerine erişebildi ve materyalleri indirebildiler.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	1	2.6
	Katılmıyorum	1	2.6
	Kararsızım	1	2.6
	Katılıyorum	15	39.5
	Kesinlikle Katılıyorum	20	52.6
	Toplam	38	100.0

Tablo 4.24'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerde kullanılan öğretim materyallerinin çoklu ortam araçları kullanılarak hazırlandığına ilişkin maddeye akademisyenlerin %47.4'ü katılmaktadır.

Tablo 4.24'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerde kullanılan öğretim materyallerine erişimin kolay olduğuna ilişkin maddeye akademisyenlerin %52.6'sı kesinlikle katılmaktadır.

4.2.4 Ölçme ve Değerlendirme

Tablo 4.25 Ölçme ve değerlendirme

Uzaktan eğitim ortamı için uygun ölçme türleri ve yöntemleri seçildi.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	1	2.6
	Katılmıyorum	3	7.9
	Kararsızım	5	13.2
	Katılıyorum	19	50.0
	Kesinlikle Katılıyorum	10	26.3
	Toplam	38	100.0

Tablo 4.25 Ölçme ve değerlendirme (devamı)

Kopya girişimlerine karşı yeterli önlemler alındı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	7	18.4
	Katılmıyorum	8	21.1
	Kararsızım	7	18.4
	Katılıyorum	15	39.5
	Kesinlikle Katılıyorum	1	2.6
	Toplam	38	100.0

Tablo 4.25'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerin notlandırılmasında uzaktan eğitim ortamı için uygun ölçme türleri ve yöntemleri seçildiğine ilişkin maddeye akademisyenlerin %50'si katılmaktadır.

Tablo 4.25'e göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde sınavlarda kopya girişimlerine karşı alınan önlemlerin yeterli oluşuna ilişkin maddeye akademisyenlerin %39.5'i katılmaktadır.

4.2.5 Uzaktan Eğitim Ortamı

Tablo 4.26 Uzaktan eğitim ortamı

Uzaktan eğitim ortamı arayüzü kullanışlıydı.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	1	2.6
	Katılmıyorum	1	2.6
	Kararsızım	2	5.3
	Katılıyorum	25	65.8
	Kesinlikle Katılıyorum	9	23.7
	Toplam	38	100.0

Tablo 4.26 Uzaktan eğitim ortamı (devamı)

Uzaktan eğitim yaptığımız sistemde yaşanan teknik aksaklıklar kısa sürede giderildi.		Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kesinlikle Katılmıyorum	1	2.6
	Katılmıyorum	1	2.6
	Kararsızım	1	2.6
	Katılıyorum	26	68.4
	Kesinlikle Katılıyorum	9	23.7
	Toplam	38	100.0

Tablo 4.26'ya göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerin yapıldığı uzaktan eğitim sisteminin arayüzünün kullanışlı olduğuna ilişkin maddeye akademisyenlerin %65.8'i katılmaktadır.

Tablo 4.26'ya göre COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde derslerin yapıldığı uzaktan eğitim sisteminde yaşanan teknik aksaklıkların kısa sürede giderildiğine ilişkin maddeye akademisyenlerin %68.4'ü katılmaktadır.

4.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Yıldız Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinde görev alan akademik personellerin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki sunulan hizmetler, teknik altyapı ve karşılaşılan problemler hakkında görüşleri nelerdir?” şeklindedir.

Bu araştırma problemi kapsamında UZEM akademik personelleri ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen nitel bulgular ilgili başlıklara ayrılarak sunulmuştur.

4.3.1 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Sunulan Hizmetler

UZEM akademik personellerinin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde sundukları hizmetler hakkında görüşleri ile ilgili alt probleme ulaşabilmek için “Uzaktan eğitim faaliyetleri ile ilgili verdiğiniz hizmetlerin yeterliliği ve bu

hizmetleri geliştirme konusunda düşünceleriniz nelerdir?”, “Diğer üniversitelerin uzaktan eğitim hizmetleri ile kendinizi kıyasladığınızda artı ve eksi yanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?” ve “Akademisyenler ve öğrenciler için sağladığınız destek hizmetlerinin yeterliliği konusunda düşünceleriniz nelerdir?” sorularına cevap aranmıştır. Bu sorulara verilen yanıtlardan oluşan temalar ve bu temalara ait kodlar Tablo 4.27’de verilmiştir.

Tablo 4.27 COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde sunulan hizmetler

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Hizmet Yeterliliği	Canlı Ders	3
	Teknik Altyapı	2
	Teknik Destek	2
	Erişilebilirlik	2
	İletişim	2
	Planlama	1
Hizmetlerin Geliştirilmesi	LMS Yazılımı	3
	Personel Sayısı	3
	Stüdyo	2
	Veri Depolama	2
	ULAKNET İnternet Altyapısı	1
Artı Yönler	Teknik Altyapı	2
	Canlı Ders	2
	Teknik Destek	1
	Online Sertifika Programları	1

Tablo 4.27 COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde sunulan hizmetler
(devamı)

Eksi Yönler	Personel Sayısı	3
	Stüdyo	1
	Veri Depolama	1
Destek Hizmetleri	Hızlı Yanıt	2
	Kaynak Kılavuz	2
	E-Mail	2
	Telefon	2

Tablo 4.27’de görüldüğü üzere COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde sunulan hizmetler; hizmet yeterliliği, hizmetlerin geliştirilmesi, artı yönler, eksi yönler ve destek hizmetleri temaları altında toplanmaktadır.

Hizmet yeterliliği temasını oluşturan kodlar; canlı ders, teknik altyapı, erişilebilirlik, teknik destek, iletişim, planlama olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, hizmet yeterliliği ile ilgili en çok canlı derse (f=3) vurgu yapmışlardır.

UZEM akademik personelinin sundukları hizmetlerin yeterliliğine yönelik görüşleri incelendiğinde acil uzaktan öğretim sürecinin başında itibaren senkron eğitim verilmesinin sundukları en önemli hizmet olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca bu süreci sürdürecektir gerekli teknik altyapıya sahip oldukları belirlenmiştir. Katılımcılar, hizmet yeterliliğine dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

K1: “LMS yazılımımız Zoom altyapısıyla entegre. O yüzden canlı dersler yapılabilir... Dersler tamamlandıktan sonra derslerin kayıtlarını yine asenkron şekilde öğrencilere sunuyoruz.”

K2: “Derslerimiz senkron şekilde veriliyor.”

K3: “Uzaktan eğitimde Türkiye’de ilk altıdayız kullanım yoğunluğu açısından. Sağlıklı veri çıkışı açısından da birinciyiz, ODTÜ ise ikinciydi mesela. Bu da teknik altyapı açısından ne kadar güçlü olduğumuzun bir göstergesi.”

K1: “Teknik destek açısından oldukça iyiyiz. Telefon ve mail üzerinden çoğunlukla iletişim kuruyoruz ve mümkün olduğunca kısa sürede çözüme ulaştırmaya çalışıyoruz.”

K2: “Biz eğitim-öğretim faaliyetlerinde üniversitemizin eğitim-öğretim rektör yardımcılığına bağlıyız. Dolayısıyla diğer birimlerle iletişimimiz için eğitim-öğretim rektör yardımcılığı bizden sorumlu.”

K2: “UZEM birimi olarak hedefimiz ne? Bizimkisi hem erişilebilir hem tutarlı olmak... Sistemimiz hem erişilebilir olmalı hem tutarlı olmalı...”

Hizmetlerin geliştirilmesi temasını oluşturan kodlar; LMS yazılımı, personel sayısı, stüdyo, veri depolama ve ULAKNET İnternet altyapısı olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, hizmetlerin geliştirilmesi ile ilgili en çok LMS yazılımı (f=3) ve personel sayısına (f=3) vurgu yapmışlardır.

UZEM akademik personelinin sundukları hizmetlerin geliştirilmesine yönelik görüşleri incelendiğinde kullandıkları LMS yazılımını kendileri geliştirmede bir firmadan satın alındığı ve bu durumun bazı teknik sorunlarda müdahale edememeleri gibi durumlara yol açtığı anlaşılmıştır. Öte yandan hizmetlerin geliştirilmesi noktasında kendilerinin ve akademisyenlerin içerik geliştirmelerini sağlayacak bir stüdyonun olmadığı ve olması durumunda yeterli personele sahip olmadıkları anlaşılmıştır. Katılımcılar, hizmetlerin geliştirilmesine dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

K1: “Kullandığımız LMS yazılımını bir firmadan satın aldık. Bu durumun bazı handikapları oldu. Örneğin, bazı teknik problemlerde bizim yetkimizin olmadığı müdahaleler gerekti.”

K2: “Kullandığımız LMS yazılımının genel manada herhangi bir sorunu yok ama tartışma formu olması, notifikasyonların geliştirilmesi, öğrenci ve hocayı yönlendirici birtakım senaryoların oluşturulması, belki motivasyon arttırmaya yönelik mesela oyunlaştırma gibi şeyler eklenmesi gibi geliştirmeler yapılabilir.”

K2: “Birimimizde personel sayısı az, öyle olunca da kişisel özveri ortaya çıkıyor... Personel sayısının artması demek bizim uzaktan eğitim hizmetlerimizin hem geliştirilmesi hem de kapsamının genişletilmesi demek.”

K3: “Mali olarak biraz daha fazla kaynak ayrılarak personel sayımız arttırılırsa mesela stüdyo kurarak içerikler geliştirilebiliriz.”

K1: “Verdiğimiz hizmetleri geliştirme açısından daha fazla bütçe ayrılabilir. Stüdyo belki ayarlanabilir, stüdyo malzemeleri alınabilir.”

K2: “İlk dönem için içeriklerimiz depolandı 30 TB olarak. Daha da attırılabilir ama kaynak ayrılması lazım.”

K2: “Devlet kurumu olduğumuz için biz ULAKNET’ten o da Türk Telekom’dan İnternet altyapısını GB seviyesinde hizmet alıyor.”

Artı yönler temasını oluşturan kodlar; teknik altyapı, canlı ders, teknik destek ve Online sertifika programları olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, artı yönlerle dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

K1: “... Bizim LMS yazılımımız Zoom altyapısıyla entegre olduğu için canlı dersler bu sürecinden başından beri yapılabiliriyor.”

K1: “Birimimiz teknik destek konusunda oldukça başarılı.”

K2: “Üniversitemizde TÖMER’in düzenlemiş olduğu sertifika programları var. Onlara da altyapı desteği veriyoruz.”

K3: “Diğer üniversitelerden teknik altyapı bakımından başarımızın en büyük göstergesi kullanım yoğunluğu bakımından ilk altı üniversite içerisinde olmamız ve sağlıklı veri çıkışı bakımından ise birinci olmamızdır.”

Eksi yönler temasını oluşturan kodlar; personel sayısı, stüdyo ve veri depolama olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, hizmet yeterliliği ile ilgili en çok personel sayısına (f=3) vurgu yapmışlardır.

UZEM akademik personelinin sundukları hizmetlerin eksi yönlerine yönelik görüşleri incelendiğinde personel sayılarının az olduğu ve acil uzaktan öğretim sürecinde mevcut personelin kişisel özverileri ile süreci yürüttükleri anlaşılmıştır. Katılımcılar, eksi yönlerle dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

K1: “Stüdyomuzun olmayışı maalesef eksi bir yönümüz.”

K2: “Eksi yön olarak personel sayımızı söyleyebilirim.”

K2: “Canlı derslerin yanısıra dersleri kaçıran ya da tekrar izlemek isteyen öğrencilerimiz için derslerin kaydını sistemimizde tutuyoruz... daha fazla depolama alanına ihtiyacımız var...”

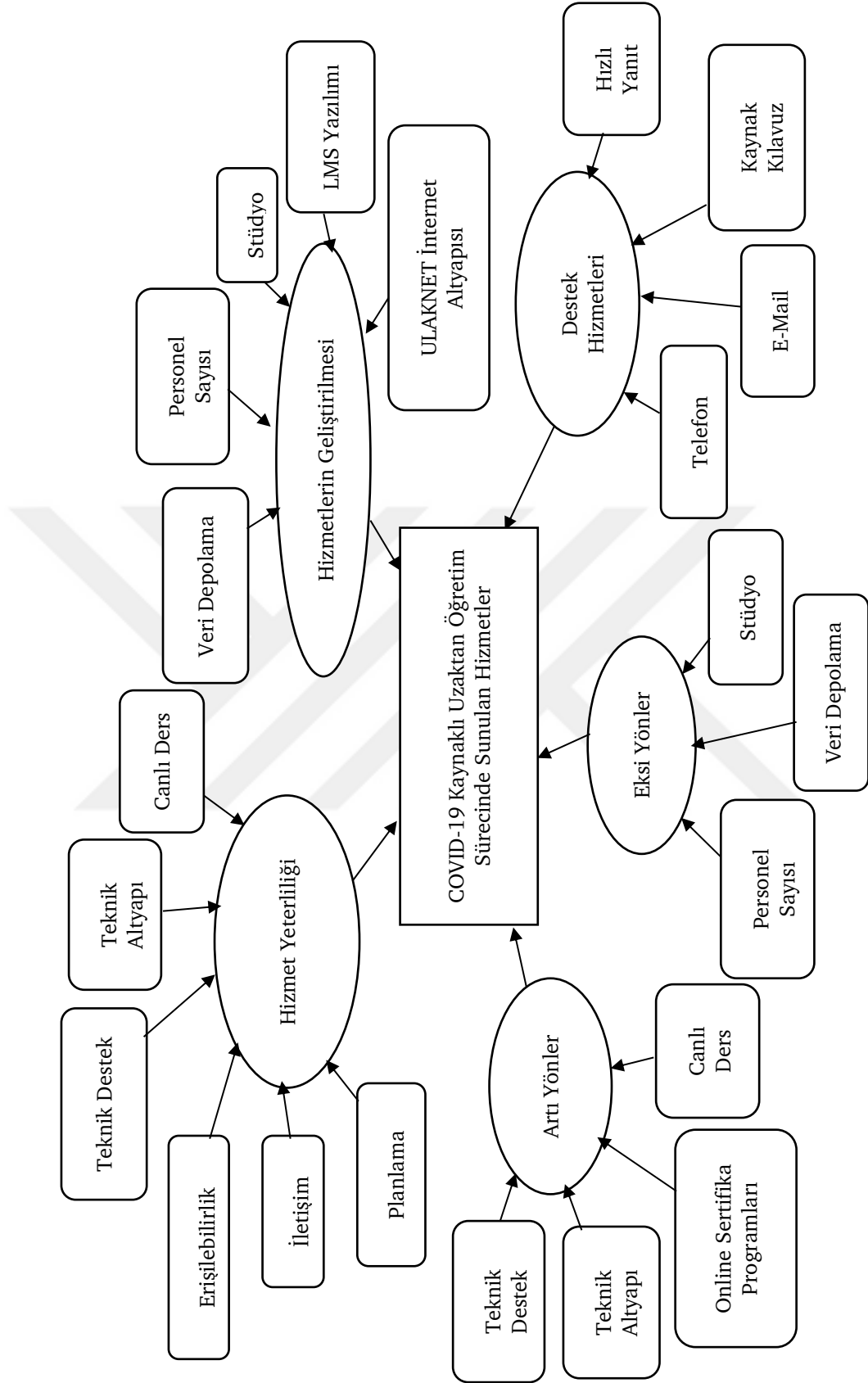
Destek hizmetleri temasını oluşturan kodlar; hızlı yanıt, kaynak kılavuz, e-mail ve telefon olarak belirlenmiştir.

UZEM akademik personelinin sundukları destek hizmetlerine yönelik görüşleri incelendiğinde LMS yazılımının kullanımına dair görsellerle zenginleştirilmiş detaylı bir kaynak kılavuz ve videolar hazırlamalarına rağmen akademisyenler ve öğrencilerin telefon ve e-mail aracılığıyla sorular sordukları ve bunlara kişisel özverileriyle hızlı yanıt verdikleri belirlenmiştir. Katılımcılar, destek hizmetlerine dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

K2: “Hocalar ve öğrenciler için görsellerle destekli kılavuzlar hazırladık ve kısa kısa videolar koyduk sisteme.”

K3: “... Maillerin %99.9’una hızlıca dönüş sağladık. Hem öğrencilerin hem akademisyenlerin telefonlarına da cevap veriyoruz.”

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde sunulan hizmetler hakkında UZEM akademik personelleri ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların değerlendirilmesiyle oluşturulan tema haritası Şekil 4.6’da sunulmuştur.

Şekil 4.6 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Sunulan Hizmetler
Tema Haritası

4.3.2 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Teknik Altyapı

UZEM akademik personellerinin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde sahip oldukları teknik altyapı hakkında görüşleri ile ilgili alt probleme ulaşabilmek için "Yaşanabilecek her türlü teknik aksaklıklara karşı sahip olduğunuz teknik altyapıyı nasıl değerlendiriyorsunuz?" sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya verilen yanıtlardan oluşan temalar ve bu temalara ait kodlar Tablo 4.28’de verilmiştir.

Tablo 4.28 COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde teknik altyapı

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Teknik Altyapı	LMS Yazılımı	2
	ULAKNET İnternet Altyapısı	2
	Veri Depolama	1

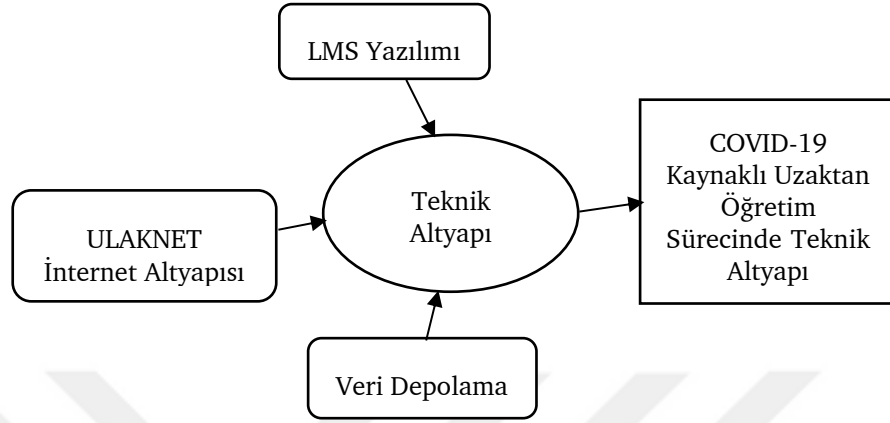
Tablo 4.28’de görüldüğü üzere COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde teknik altyapı; teknik altyapı teması altında toplanmaktadır.

Teknik altyapı temasını oluşturan kodlar; LMS yazılımı, ULAKNET İnternet altyapısı ve veri depolama olarak belirlenmiştir.

UZEM akademik personelinin teknik altyapıya yönelik görüşleri incelendiğinde acil uzaktan öğretim sürecini yürütecek yeterli teknik altyapıya sahip oldukları belirlenmiştir. İnternet altyapısı için ise tüm devlet üniversitelerinde olduğu gibi ULAKNET’i kullandıklarından burada yaşanan sorunlara doğal olarak müdahale edemedikleri ancak yedek hat projesi ile bu soruna çözüm için adım attıkları anlaşılmıştır. Katılımcılar, teknik altyapıya dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

K2: “Teknik sorunlara karşı LMS yazılımı ile ilgili kısımda LMS’i satın aldığımız firma ile iş birliği içerisindeyiz... İnternet altyapımız için de ULAKNET kaynaklı olası sorunlara karşı yedek hat projemiz var. Canlı derslerin kayıtları ve ders materyalleri gibi içerikler için daha fazla depolama alanına ihtiyacımız var.”

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde teknik altyapı hakkında UZEM akademik personelleri ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların değerlendirilmesiyle oluşturulan tema haritası Şekil 4.7’de sunulmuştur.

Şekil 4.7 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Teknik Altyapı Tema Haritası

4.3.3 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Karşılaşılan Problemler

UZEM akademik personellerinin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde karşılaştıkları problemler hakkında görüşleri ile ilgili alt probleme ulaşabilmek için "Akademisyenler ve öğrencilerden en çok ne tür şikayetler alıyorsunuz?" ve "Gelen şikayetlerin çözümüne yönelik önerileriniz nelerdir?" sorularına cevap aranmıştır. Bu sorulara verilen yanıtlardan oluşan temalar ve bu temalara ait kodlar Tablo 4.29’da verilmiştir.

Tablo 4.29 COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde karşılaşılan problemler

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Şikayetler	Sınav Zamanı Teknik Sorunlar	3
	Sınav İtirazı	1
Şikayetlerin Çözümü	LMS Sınav Modülünün İyileştirilmesi	2
	Fakülte Düzeyinde UZEM Birimi Kurulması	1

Tablo 4.29’da görüldüğü üzere COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde karşılaşılan problemler; şikayetler ve şikayetlerin çözümü temaları altında toplanmaktadır.

Şikayetler temasını oluşturan kodlar; sınav zamanı teknik sorunlar ve sınav itirazı olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, şikayetler ile ilgili en çok sınav zamanı yaşanan teknik sorunlara (f=3) vurgu yapmışlardır.

UZEM akademik personelinin aldıkları şikayetlere yönelik görüşleri incelendiğinde kullandıkları LMS yazılımının sınav modülünün yeterli olmadığı anlaşılmıştır. Katılımcılar, şikayetlere dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

K1: “Akademisyenler ve öğrencilerden en çok bu kullandığımız LMS sistemindeki sınav modüllerinde yaşanan teknik sorunlar konusunda şikâyet alıyoruz.”

K2: “Öğrenci sınavına itiraz ediyor ve bizi yani birimimizi arıyor... bu konuda bizim yetkimizin olmadığını ve hocasıyla görüşmesi gerektiğini belirtiyoruz.”

K3: “Öğrenciler sınav anında İnternetlerindeki anlık kesintilerden veya sınav dosyasını sisteme yükleyememekten şikâyet ediyor genelde.”

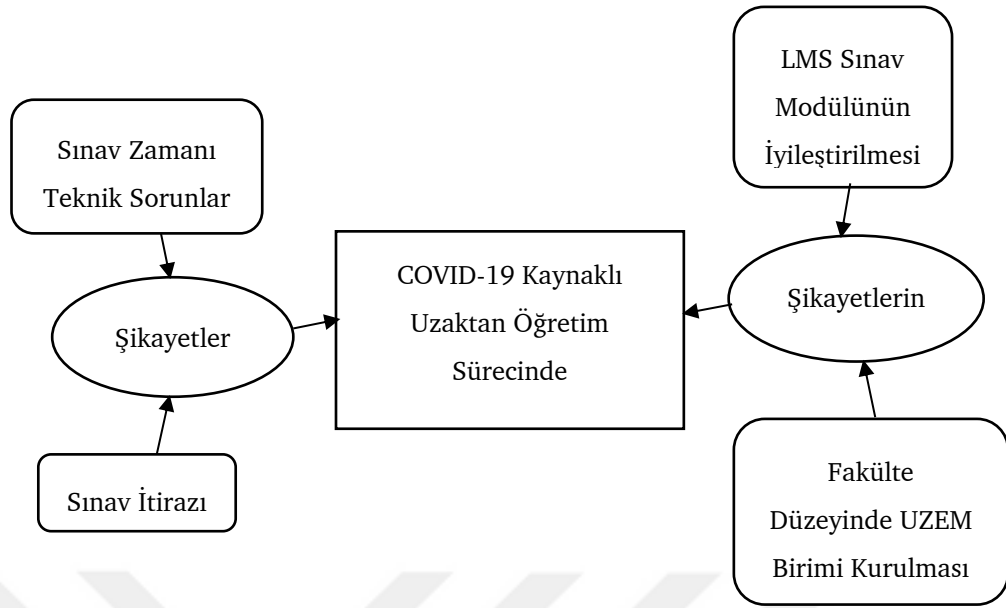
Şikayetlerin çözümü temasını oluşturan kodlar; LMS sınav modülünün iyileştirilmesi ve fakülte düzeyinde UZEM birimi kurulması olarak belirlenmiştir.

UZEM akademik personelinin aldıkları şikayetlerin çözümüne yönelik görüşleri incelendiğinde kullandıkları LMS yazılımının sınav modülünün iyileştirilmesi gerektiği anlaşılmıştır. Katılımcılar, şikayetlerin çözümüne dair görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

K1: “Aslında sınav modülümüz yeterli temel işlemler bakımından ama tabiki geliştirilebilir.”

K2: “Özellikle sınav itirazları ve bunun gibi başka konularda bölümlerin organizasyon farkı işleyişi etkileyebiliyor. Hızlı aksiyon almak için en etkili ve nokta atışı çözüm fakülte düzeyinde uzaktan eğitim birimleri kurmak olacaktır.”

COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecinde karşılaşılan problemler hakkında UZEM akademik personelleri ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların değerlendirilmesiyle oluşturulan tema haritası Şekil 4.8’de sunulmuştur.

Şekil 4.8 COVID-19 Kaynaklı Uzaktan Öğretim Sürecinde Karşılaşılan Problemler Tema Haritası

4.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “YTÜ öğrencileri ve akademisyenlerinin COVID-19 kaynaklı psikolojik kaygıları ne düzeydedir?” şeklindedir. Bu araştırma problemi kapsamında öğrencilere ve akademisyenlere uygulanan ölçekten elde edilen nicel bulgular, öğrenciler ve akademisyenler olarak iki başlığa ayrılarak sunulmuştur. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizi "IBM SPSS Statistics 22" programı kullanılarak yapılmıştır.

4.4.1 Öğrenciler

Araştırmada kullanılan "COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği" 871 öğrenciye uygulanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilere uygulanan ölçek ve alt boyutlarından elde edilen betimsel istatistikler Tablo 4.30’da gösterilmiştir.

Tablo 4.30 Öğrencilere uygulanan COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeği betimsel istatistikleri

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
Korku ve Kaygı Alt Boyutu	871	5	25	19.28	4.51
Şüphe Alt Boyutu	871	7	35	22.13	6.59
Ölçek Toplam	871	12	60	41.41	10.32

Tablo 4.30 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin ölçekten minimum 12 puan, maksimum 60 puan ve ortalama 41.41 ± 10.32 puan aldıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçeğin korku ve kaygı alt boyutundan minimum 5 puan, maksimum 25 puan ve ortalama 19.28 ± 4.51 puan; şüphe alt boyutundan ise minimum 7, maksimum 35 ve ortalama 22.13 ± 6.59 puan aldıkları görülmektedir.

Ölçeğin cinsiyet değişkenine göre normal dağılıp dağılmadığını anlamak için normallik testi yapılmıştır.

Tablo 4.31 Cinsiyet değişkenine ilişkin normallik dağılımı testi sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	Kolmogorov-Smirnova ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği	Kadın	.051	457	.006	.982	457	.000
	Erkek	.068	414	.000	.983	414	.000

Tablo 4.31’de görüldüğü üzere ölçek verileri cinsiyet değişkenine göre normal dağılım göstermemektedir ($p < .05$).

Öğrencilerin ölçekten aldıkları ortalama puanın cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için veriler Mann-Whitney U Testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 4.32 Öğrencilere uygulanan COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeği puanları cinsiyet değişkeni için yapılan Mann-Whitney U Testi

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	U	Z	p
Kadın	457	468.87	79578.500	-4.053	.000
Erkek	414	399.72			

Tablo 4.32’de görüldüğü üzere cinsiyete göre COVID-19 ile ilişkili psikolojik sıkıntı düzeyi istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($U=79578.500$, $p<.05$). Buna göre kadın öğrencilerin ortalaması ($X=468.87$) erkek öğrencilerin ortalamasından ($X=399.72$) daha yüksek çıkmıştır.

Ölçeğin akademik birim değişkenine göre normal dağılıp dağılmadığını anlamak için normallik testi yapılmıştır.

Tablo 4.33 Akademik birim değişkenine ilişkin normallik dağılımı testi sonuçları

Ölçek	Akademik Birim	Kolmogorov-Smirnova ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği	Fen Bilimleri	.061	602	.000	.984	602	.000
	Sosyal Bilimler	.138	88	.000	.958	88	.006
	Eğitim Fakültesi	.087	78	.200*	.979	78	.223
	Fen-Edebiyat Fakültesi	.093	103	.030	.954	103	.001

Tablo 4.33’te görüldüğü üzere, birçok grubun normallik sağlama açısından problemli olduğundan ($p<.05$), non-parametrik test yapılmıştır. Yıldız Teknik

Üniversitesi öğrencilerinin Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilişkili yaşadığı psikolojik sıkıntı düzeyinin öğrencilerin öğrenim gördükleri akademik birim değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için non-parametrik testlerden biri olan Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

Tablo 4.34 Öğrencilerin öğrenim gördükleri akademik birime göre COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeğinin toplam puanlarının Kruskal-Wallis sonuçları

Akademik Birim	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p
Fen Bilimleri Enstitüsü	602	422.16	3	7.392	.060
Sosyal Bilimler Enstitüsü	88	455.57			
Eğitim Fakültesi	78	448.77			
Fen-Edebiyat Fakültesi	103	490.48			

Tablo 4.34'teki analiz sonuçları çalışmaya katılan öğrencilerin Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilişkili yaşadığı psikolojik sıkıntı düzeylerinin öğrenim gördükleri akademik birime göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir ($X^2(sd=3, n=871)=7.392, p>.05$).

Ölçeğin program türü değişkenine göre normal dağılıp dağılmadığını anlamak için normallik testi yapılmıştır.

Tablo 4.35 Program türü değişkenine ilişkin normallik dağılımı testi sonuçları

Ölçek	Program Türü	Kolmogorov-Smirnova ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği	Önlisans	.261	4	.	.866	4	.282
	Lisans	.050	712	.000	.983	712	.000
	Yüksek Lisans	.097	128	.005	.978	128	.035
	Doktora	.155	27	.093	.903	27	.016

Tablo 4.35'te görüldüğü üzere, birçok grubun normallik sağlama açısından problemlili olduğundan ($p < .05$), non-parametrik test yapılmıştır. Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinin Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilişkili yaşadığı psikolojik sıkıntı düzeyinin öğrencilerin öğrenim gördükleri program türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için non-parametrik testlerden biri olan Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

Tablo 4.36 Öğrencilerin öğrenim gördükleri program türüne göre COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeğinin toplam puanlarının Kruskal-Wallis sonuçları

Program Türü	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p
Önlisans	4	329.88	3	5.880	.118
Lisans	712	429.22			
Yüksek Lisans	128	457.30			
Doktora	27	529.48			

Tablo 4.36'daki analiz sonuçları, çalışmaya katılan öğrencilerin Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilişkili yaşadığı psikolojik sıkıntı düzeylerinin, öğrenim gördükleri program türüne göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir ($X^2(sd=3, n=871)=5.880, p > .05$).

4.4.2 Akademisyenler

Araştırmada kullanılan "COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği" 38 akademisyene uygulanmıştır. Çalışmaya katılan akademisyenlere uygulanan ölçek ve alt boyutlarından elde edilen betimsel istatistikler Tablo 4.37'de gösterilmiştir.

Tablo 4.37 Akademisyenlere uygulanan COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeği
betimsel istatistikleri

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
Korku ve Kaygı Alt Boyutu	38	8	25	21.68	3.67
Şüphe Alt Boyutu	38	8	35	24.05	6.45
Ölçek Toplam	38	21	60	45.74	9.55

Tablo 4.37 incelendiğinde, araştırmaya katılan akademisyenlerin ölçekten minimum 21 puan, maksimum 60 puan ve ortalama 45.74 ± 9.55 puan aldıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan akademisyenlerin ölçeğin korku ve kaygı alt boyutundan minimum 8 puan, maksimum 25 puan ve ortalama 21.68 ± 3.67 puan; şüphe alt boyutundan ise minimum 8, maksimum 35 ve ortalama 24.05 ± 6.45 puan aldıkları görülmektedir.

Ölçeğin cinsiyet değişkenine göre normal dağılıp dağılmadığını anlamak için Shapiro-Wilk testi ve çarpıklık – basıklık değerleri ile incelenmiştir.

Tablo 4.38 Cinsiyet değişkenine ilişkin Shapiro-Wilk normallik testi ve çarpıklık – basıklık değerleri

Ölçek	Cinsiyet	Shapiro-Wilk			Çarpıklık	Basıklık
		Statistic	df	Sig.		
COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği	Kadın	.876	23	.008	-1.166	.754
	Erkek	.895	15	.080	-.497	-1.229

Tablo 4.38’de görüldüğü üzere Shapiro-Wilk testine göre kadın akademisyenlerden elde edilen verilerin normal dağılım göstermediği ($p < .05$),

ancak erkek akademisyenlerden elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği ($p>.05$) belirlenmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında ise verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Çünkü çarpıklık ve basıklık değerleri -1.5 ile +1.5 aralığında olduğunda verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013).

Akademisyenlerin ölçekten aldıkları ortalama puanın cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için veriler Bağımsız Örneklem t-Testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 4.39 Akademisyenlere uygulanan COVID-19 psikolojik sıkıntı ölçeği puanları cinsiyet değişkeni için yapılan bağımsız örneklem t-testi

Ölçek	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği	Kadın	23	43.91	9.572	-1.480	36	.148
	Erkek	15	48.53	9.141			

Tablo 4.39’da görüldüğü üzere cinsiyete göre COVID-19 ile ilişkili psikolojik sıkıntı düzeyi istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır ($p>.05$).

Bu araştırmanın amacı, yükseköğretimde COVID-19 pandemisi nedeniyle uygulanan acil uzaktan öğretim süreci deneyimlerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda, Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencileri, akademisyenleri ve UZEM birimi akademik personellerinin deneyimleri incelenmiştir.

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde ulaşılan sonuçlar literatür çerçevesinde tartışılarak yükseköğretimde COVID-19 pandemisi nedeniyle yaşanan acil uzaktan sürecine ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

5.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın birinci alt problemi “Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki

- a) Öğretme ve öğrenme uygulamaları
- b) Derslerin tasarımı ve içeriği
- c) Öğretim materyalleri
- d) Ölçme ve değerlendirme
- e) Uzaktan eğitim ortamı

hakkında görüşleri nelerdir?” şeklindedir.

5.1.1 Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları

Uzaktan eğitimde başarılı bir öğrenme deneyimi yaşamak için etkileşim ve iletişim gerekli bir bileşendir (Hirumi, 2002; Moore, 1989 akt. Aksoy, Bozkurt & Kurşun, 2021). Araştırma bulgularına göre, çoğu öğrencinin akademisyenlerle istedikleri zaman iletişim kurabildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulguya paralel olarak Genç, Engin ve Yardım'ın (2020) çalışmasında, öğrenciler akademisyenlerin iletişime açık olduklarını ve öğrenciyi destekleyici tavır sergilediklerini bildirmiştir. Benzer şekilde Deniz vd.'nin (2022) diş hekimliği fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin COVID-19 nedeniyle uygulanan AUE'e yönelik memnuniyetlerini değerlendirdiği

çalışmasında, öğrenciler akademisyenlerle iletişimde sorun yaşamadıklarını belirtmiştir. Zhao'ya (2003) göre, uzaktan eğitimde öğretmen-öğrenen etkileşimi arttıkça öğrencilerin başarılı olma şansı artmaktadır. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, öğrenciler acil uzaktan öğretim sürecinde öğrenci-öğrenci ve öğrenci-akademisyen arasındaki etkileşimin zayıf olduğunu düşünmektedir. Bu bulgular ışığında, öğrencilerin akademisyenler ile yalnızca kendi çabaları doğrultusunda iletişim kurabildikleri ancak yeterli etkileşimin sağlanamadığı anlaşılmaktadır. Literatürde benzer şekilde, öğrencilerin uzaktan eğitimde iletişimi ve etkileşimi yetersiz buldukları görülmektedir (Shim & Lee, 2020; Aksoy, Bozkurt & Kurşun, 2021). Bu bulgular ışığında, uzaktan eğitimde iletişimin ve etkileşimin güçlü veya zayıf olmasının akademisyenlerin kişisel çabalarına bağlı olduğu söylenebilir.

Hem yüz yüze hem de uzaktan eğitimde öğrenmeyi doğrudan etkileyen faktörlerden biri, öğrenmenin nasıl gerçekleştiği ile ilgili olan öğrenme yöntemidir (Koç, 2021). Özellikle de yaşanan COVID-19 pandemisi nedeniyle hızla geçilen AUE'de öğrencilerin fiziksel ve zihinsel olarak sağlıklı bir şekilde derslere katılımlarını teşvik edecek, öğrenci-akademisyen ve öğrenci-öğrenci etkileşimini arttıracak ve dolayısıyla da öğrenciyi öğrenmeye karşı güdüleyecek aktif öğrenmeye dayalı öğrenme yöntemlerinin kullanılması mühim olabilir. Bu süreçte üniversitelerin öğrenme yöntemlerini çeşitlendirmeleri önerilmiştir (Seyhan, 2021). Tulbure (2011) çalışmasında, farklı öğrenme stilleri ile oluşturulan öğrenme ortamlarında öğrencilerin akademik başarılarının olumlu yönde etkilendiğini ifade etmiştir. Uzaktan eğitimde çoklu ortam araçları aracılığıyla teknolojik olarak desteklenen içerikler sayesinde farklı öğrenme stillerinde öğrenme ortamları oluşturulabilir (Zan & Zan, 2020). Bu çalışmada, derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığını düşünen ve düşünmeyen öğrencilerin oranının birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bu görüşleri öğrenim gördükleri akademik birime göre incelendiğinde daha çok Sosyal Bilimler öğrencilerinin; program türüne incelendiğinde daha çok Lisansüstü öğrencilerinin derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldığını düşündüğü bulgularına ulaşılmıştır. Bu sonuç, Fen Bilimlerinde uzaktan eğitime entegre edilemeyen uygulama ve laboratuvar derslerinin olması; Lisansüstü ve Tez Dönemi

öğrencilerinin de diğer kademelerdeki öğrencilerden daha uzun eğitim-öğretim hayatı olması sebebiyle derslerde farklı öğretim yöntemlerinin kullanıldığını anlayabilme konusunda farkındalıklarının daha yüksek olabileceği düşüncesi ile açıklanabilir.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, yüz yüze eğitimden farklı olarak uzaktan eğitimde en çok sunum ve ödev gibi öğrenme uygulamaları yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulguya paralel olarak Acar Çiftçi'nin (2020) çalışmasında, dersi yürüten akademisyenin yanı sıra öğrencilerin de sunum hazırladıkları ve derslerde bu sunumları sundukları belirtilmiştir.

5.1.2 Derslerin Tasarımı ve İçeriği

Uzaktan eğitimde öğrencilere dersin konusuyla ilgili farklı öğrenme etkinlikleri sunmak, öğrencilere ilgi alanları oluşturabileceği gibi doğru seçilmiş etkinlikler sayesinde öğrenci ile ders bütünleşebilir (Zan & Zan, 2020). Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin çoğu derslerde uzaktan eğitim ortamına uygun çeşitli öğrenme etkinlikleri yapıldığını bildirmiştir. Bu bulguya paralel olarak Zan ve Zan'ın (2020) Türkiye'de edebiyat fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin acil uzaktan öğretim sürecine ilişkin sorunlarına çözüm üretmek ve öğrencilerin görüşlerini incelemek üzere yaptıkları çalışmada, öğrencilere çeşitli öğrenme etkinlikleri sunulduğu görülmüştür.

Uzaktan eğitimde ders tasarımları yapılırken öğrenmeyi geliştirebilmek adına öğrencilerin hissetme durumunu ifade eden “sosyal varlığı” sağlamak için grup çalışmaları gibi faaliyetler artırılabilir (Yıldırım, 2020). Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, derslerin uzaktan eğitime entegrasyonu için akademisyenlerin çoklu ortam teknolojilerinden yararlanarak dijital ders materyalleri oluşturdukları ve öğrencileri çalışma gruplarına ayırarak derslere aktif katılımlarını sağlamaya çalıştıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bulguya paralel olarak Acar Çiftçi'nin (2020) çalışmasında da öğrenciler grup çalışmaları yaptıklarını belirtmiştir.

Bu araştırmada, öğrencilerin çoğu ders içeriklerinin uzaktan eğitim ortamına uygun olduğunu düşünmektedir. Bu bulgunun aksine Akdemir ve Kılıç'ın (2020) çalışmasında, öğrenciler her dersin uzaktan eğitime uygun olmadığını belirtmiştir.

Bu sonucun nedeni, bazı derslerin uzaktan eğitime entegrasyonunun başarılı bir şekilde gerçekleştirilememiş olması olabilir.

5.1.3 Öğretim Materyalleri

Uzaktan eğitim ve AUE, dijital öğretim materyallerine çevrim içi veya çevrim dışı şekilde herhangi bir mekân ve zaman kısıtlaması olmadan erişmeye ve düzenlemeye imkân veren bir yapıya sahiptir (Telli & Altun, 2020). Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin çoğu derslerde kullanılan öğretim materyallerine erişimin kolay olduğunu düşünmektedir. Literatürde bu bulguya paralel olarak, öğrencilerin uzaktan eğitimde öğretim materyallerine kolaylıkla ulaşabildiklerini ifade ettikleri birçok çalışma vardır (Le & Truong, 2021; Çüçen & Solak, 2022; Deniz vd., 2022).

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, uzaktan eğitim sayesinde akademisyenlerin derslerde kullanılan öğretim materyallerini düzenli bir şekilde sisteme yükledikleri belirlenmiştir. Ayrıca görüşmelerde, yüz yüze eğitim yapıldığı dönemlerde bazı akademisyenlerin dijital öğretim materyali kullanmadıkları ve bu yüzden de öğrencilerin not tutmak zorunda oldukları, kullananların ise materyali çok geç paylaştıkları bulgularına ulaşılmıştır. Bu bulgular ışığında, AUE'in akademisyenlerde zorunlu bir dijital değişim/dönüşüm süreci başlattığı söylenebilir.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bir başka sonuç ise uzaktan eğitimde kullanılan öğretim materyallerinin kullanımının oldukça kolay olduğudur. Serçemeli ve Kurnaz'ın (2020) muhasebe dersi alan öğrencilerin COVID-19 pandemisi döneminde uygulanan uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini incelediği çalışmasında da öğrenciler öğretim materyallerini kullanmada sorun yaşamadıklarını dile getirmişlerdir. Sınıf ortamında tahtada yazanları ya da projeksiyondan yansıyan sunumu görmek bazen zor olabilir. Öğrencilerin kendi ekranlarından rahatça öğretim materyallerini görmesi uzaktan eğitim sisteminin sağladığı kolaylıklardan biri olduğu söylenebilir.

Bir öğretim materyali tasarlanırken basit, sade ve anlaşılır olmasına dikkat edilmelidir (Ünlü, 2021). Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin çoğu derslerde kullanılan öğretim materyallerinin anlaşılır olduğunu düşünmektedir. Başer,

Ağadayı ve Karagöz'ün (2020) tıp fakültesi öğrencilerinin COVID-19 pandemisi döneminde uygulanan uzaktan eğitim ile ilgili davranışlarını ve sorunlarını incelediği çalışmasında, öğrenciler derslerde kullanılan öğretim materyallerinin daha anlaşılır hale getirilmesini önermiştir.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, uzaktan eğitimde kullanılan öğretim materyallerinin yüz yüze eğitimdekine göre daha fazla çeşitlilik gösterdiği belirlenmiştir. Bu bulguya paralel olarak Aksoy, Bozkurt ve Kurşun'un (2021) çalışmasında, öğrenciler uzaktan eğitimde sunulan öğrenme kaynaklarının yüz yüze eğitime kıyasla daha fazla çeşitlilik içerdiğini ifade etmiştir.

5.1.4 Ölçme ve Değerlendirme

Uzaktan eğitim ortamına uygun ölçme türleri ve yöntemleri seçmek kadar güvenli bir şekilde uygulamak da önemlidir çünkü yüz yüze eğitime kıyasla uzaktan eğitimde ölçme-değerlendirme süreçlerine olan akademik güvensizlik daha fazladır (Bozkurt & Uçar, 2018). Araştırma bulgularına göre, sınavlarda kopya girişimlerine karşı alınan önlemlerin yeterli olduğunu düşünen ve düşünmeyen öğrencilerin oranı birbirine oldukça yakındır. Yakar'ın (2021) çalışmasında, öğrenciler sınav güvenliğinin yeterince sağlanamadığını ve sınavlarda kopya çekildiğini belirtmiştir. Bu bulgular ışığında, öğrencilerin düşüncelerindeki bu farklılık üniversitelerin kopya girişimlerine karşı aldığı önlemlerin ve akademisyenlerin de sınav güvenliğini sağlamak adına aldıkları önlemlerin yeterliliğiyle alakalı olabilir.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde sınav güvenliğini sağlamak için; sınav sürelerinin kısaltıldığı, sadece bilgiye dayalı olmayan ve bilginin yanı sıra öğrencinin yorumunu gerektiren farklı soru tarzları kullanıldığı, cevaplanan soruya geri dönememe ve IP adres denetimi gibi önlemlerin alındığı tespit edilmiştir. Bu bulgulara paralel olarak Atılğan vd.'nin (2020) Türkiye genelindeki tıp fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerle yaptıkları çalışmada, sınav sürelerinin kısa olduğu ve cevaplanan soruya geri dönülemediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Benzer şekilde Aksu Dünya, Şahin ve Ayberk'in (2021) çalışmasında, kopya girişimlerine karşı önlem olarak sınav sürelerinin kısaltıldığı ifade edilmiştir.

COVID-19 nedeniyle uygulanan acil uzaktan öğretim sürecinde uzaktan eğitim ile ilgili çalışma yapan birçok araştırmacı, uzaktan eğitimde alternatif değerlendirme yöntemlerinin kullanılması gerektiğini bildirmiştir (Ak vd., 2020; Bozkurt, 2020b; Can, 2020; Zan & Zan, 2020). Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin çoğu derslerin notlandırılmasında farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığını düşünmektedir. Öğrencilerin bu görüşleri öğrenim gördükleri akademik birime göre incelendiğinde daha çok Eğitim Fakültesi öğrencilerinin; program türüne göre incelendiğinde daha çok Lisansüstü öğrencilerinin derslerin notlandırılmasında farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığını düşündüğü ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, Eğitim Fakültelerinde "Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme" dersi olması; Lisansüstü ve Tez Dönemi öğrencilerinin de diğer kademelerdeki öğrencilerden daha uzun eğitim-öğretim hayatı olması sebebiyle derslerin notlandırılmasında farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığını anlayabilme konusunda farkındalıklarının daha yüksek olabileceği düşüncesi ile açıklanabilir. Ayrıca derslerin notlandırılmasında farklı değerlendirme yöntemleri kullanıldığı bulgusuna paralel olarak Aksu Dünya, Şahin ve Ayberk'in (2021) çalışmasında, öğrenciler sınav, proje ve ödev gibi farklı değerlendirme yöntemlerinin kullanıldığını bildirmiştir.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, öğrencilerin derslerin notlandırılmasında en çok ödev-projeyi tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Bu bulguya paralel olarak Akdemir ve Kılıç'ın (2020) çalışmasında, öğrenciler derslerin değerlendirilmesinde sınav yerine ödevi tercih ettiklerini belirtmiştir.

5.1.5 Uzaktan Eğitim Ortamı

Araştırma bulgularına göre, çoğu öğrenci derslerin yapıldığı uzaktan eğitim sisteminde yaşanan teknik aksaklıkların kısa sürede giderildiğini düşünmektedir. Akdemir ve Kılıç'ın (2020) çalışmasında da öğrenciler uzaktan öğretim sürecinde pek fazla teknik sorun yaşamadıklarını belirtmiştir.

Bu çalışmada, çoğu öğrenci derslerin yapıldığı uzaktan eğitim sisteminin arayüzünü kullanışlı bulmuştur. Öğrencilerin bu görüşleri öğrenim gördükleri akademik birime göre incelendiğinde anlamlı bir ilişki bulunamamıştır, ancak program türü ile arasında anlamlı bir ilişki vardır ve daha çok Lisansüstü

düzeyinde öğrenim gören öğrenciler derslerin yapıldığı uzaktan eğitim sisteminin arayüzünü kullanışlı bulmuştur. Çoklar ve Dinç'in (2021) eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin uzaktan eğitim tercihlerini etkileyen faktörleri belirlediği çalışmasında da öğrenciler uzaktan eğitim sisteminin arayüzünün kullanımını kolay bulmuştur.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, uzaktan eğitim ortamının en önemli artı yönünün zaman tasarrufu ve en önemli eksi yönünün iletişim sorunu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yine artı yön olarak materyale erişim kolaylığı ve maliyet ve eksi yön olarak da asosyallik öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucu elde edilen bulgulardır. Bu bulgulara paralel olarak Zan ve Zan'ın (2020) çalışmasında, öğrenciler uzaktan eğitimi yolda zaman kaybetmeme ve bu sayede zamandan tasarruf etme ve maliyeti düşürdüğü gerekçesiyle olumlu bulmuştur. Benzer şekilde Genç, Engin ve Yardım'ın (2020) çalışmasında da öğrenciler ulaşım için harcanan zaman ve paranın ortadan kalkması nedeniyle uzaktan eğitimin ekonomik olduğunu ve ders kaynaklarına erişimi kolaylaştırdığını düşünmektedir. Aksoğan'ın (2020) çalışmasında da yükseköğretimde uygulanan uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerin sosyalleşmesinin olumsuz yönde etkilendiğini bildirilmiştir. Benzer şekilde Akdemir ve Kılıç'ın (2020) çalışmasında, öğrenciler pandemi nedeniyle yüz yüze eğitim yapılamadığından iletişim sorunları yaşadıklarını belirtmiştir.

5.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın ikinci alt problemi “Yıldız Teknik Üniversitesi akademisyenlerinin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki

- a) Öğretme ve öğrenme uygulamaları
- b) Derslerin tasarımı ve içeriği
- c) Öğretim materyalleri
- d) Ölçme ve değerlendirme
- e) Uzaktan eğitim ortamı

hakkında görüşleri nelerdir?” şeklindedir.

5.2.1 Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları

Araştırma bulgularına göre, akademisyenlerin çoğu derslerinde öğrencilere eş zamanlı ve eş zamanlı olmayan etkileşim imkanları sunmuştur. Bu bulguya paralel olarak Akıncan ve Çakır'ın (2021) çalışmasında, akademisyenlerin öğrencilerle sürekli etkileşim halinde olabilmek için farklı iletişim araçları kullandığı bildirilmiştir.

Uzaktan eğitimde öğrencilerin içeriğe hakim olması için farklı öğrenme yöntemleri sunulur ve bu yöntemler öğrenme gereksinimlerine dayandırılır (Uysal & Kuzu, 2011). Sayan (2020) çalışmasında, uzaktan eğitimde farklı öğretim yaklaşımlarının kullanılmasını önermiştir. Bu çalışmada da akademisyenlerin çoğu derslerinde farklı öğrenme yöntemleri kullandığını ifade etmiştir. Bu bulgunun aksine Saruç ve Aslantürk (2021) sosyal hizmet alanında görev yapan akademisyenlerin COVID-19 pandemisi nedeniyle uygulanan uzaktan eğitime dair görüşlerini incelediği çalışmasında, uzaktan eğitimin sosyal hizmet eğitiminde çokça kullanılan role-play gibi bir sınıf içi öğretim yöntemini uygulamaya olanak sağlamadığını belirtmiştir. Bu bulgular ışığında, bazı sınıf içi öğretim yöntemlerinin uzaktan eğitime entegrasyonunun sağlanamadığı söylenebilir.

5.2.2 Derslerin Tasarımı ve İçeriği

AUE'de en sık yapılan hatalardan biri daha önce yüz yüze yapılan derslerin uzaktan eğitim ortamında taklit edilmesidir (Bozkurt, 2020b). Çağıltay'ın (2001) da ifade ettiği gibi uzaktan eğitim doğası gereği yüz yüze eğitimden farklıdır. Bu çalışmada, akademisyenlerin çoğu derslerin tasarımını uzaktan eğitim ortamına uygun olacak şekilde yaptığını belirtmiştir. Bu bulguya paralel olarak Akıncan ve Çakır'ın (2021) çalışmasında, akademisyenler ders tasarımını yaparken uzaktan eğitim ortamına göre planlamalar yaptığını bildirmiştir.

Araştırma bulgularına göre, akademisyenlerin çoğu ders içeriklerini uzaktan eğitim ortamına uygun şekilde yapılandırıldığını belirtmiştir. Bu bulgunun aksine Albayrak, Berber ve Uludağ'ın (2022) hemşirelik fakültesinde görev alan akademisyenlerle yapmış olduğu çalışmada, hemşirelik eğitiminde verilen teorik ve uygulamalı derslerin uzaktan eğitim ortamına uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Sayan'ın (2020) çalışmasında, akademisyenler

uzaktan eğitimde laboratuvar ve grup çalışmaları gibi etkinliklerin yapılamadığını belirtmiştir. Bu bulgular ışığında, laboratuvar ve uygulamalı derslerin uzaktan eğitim sistemine uygun şekilde yapılandırılmasının zor olduğu söylenilebilir.

5.2.3 Öğretim Materyalleri

Uzaktan eğitimde etkileşimli öğretim materyalleri kullanmak öğrenci başarısına olumlu katkı sağlamaktadır (Yaşlıca, 2020). Araştırmada, akademisyenlerin çoğu derslerinde kullandıkları öğretim materyallerini çoklu ortam araçlarını kullanarak hazırladığını belirtmiştir. Bu bulguya paralel olarak Akıncan ve Çakır (2021) çalışmasında, akademisyenlerin çoklu ortam araçları kullanarak sunu ve video gibi öğretim materyalleri hazırladığını bildirilmiştir.

Araştırma bulgularına göre, akademisyenlerin çoğu derslerinde kullandıkları öğretim materyallerine öğrencilerin kolay erişilebildiğini belirtmiştir. Saruç ve Aslantürk'ün (2021) çalışmasında da akademisyenler uzaktan öğretim sürecinde öğretim materyallerine erişimin arttığını ve kolaylaştığını ifade etmiştir.

5.2.4 Ölçme ve Değerlendirme

Uzaktan eğitim ile dijital ortama taşınan öğrenme süreci öğrencilere farklı ölçme-değerlendirme imkanları da sunmaktadır (Çağıltay & Göktaş, 2013). Araştırmada, akademisyenlerin çoğu derslerin notlandırılmasında uzaktan eğitim ortamı için uygun ölçme türleri ve yöntemleri seçtiğini belirtmiştir. Bu bulguya paralel olarak Albayrak, Berber ve Uludağ'ın (2022) çalışmasında, akademisyenlerin eş zamanlı ve eş zamanlı olmayan sınav, ödev ve sunum gibi uzaktan eğitim ortamına uygun ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullandığı belirlenmiştir. Benzer şekilde Chierichetti ve Backer'in (2021) çalışmasında, acil uzaktan öğretim sürecinde akademisyenlerin klasik sınavlar yerine çoktan seçmeli ve ödev gibi farklı değerlendirme yöntemlerini kullandıkları görülmüştür.

Araştırma bulgularına göre, akademisyenlerin çoğu sınavlarda kopya girişimlerine karşı alınan önlemleri yeterli bulmuştur. Literatürde bu bulgunun aksine, akademisyenler sınav güvenliği ile alakalı kaygılarının olduğunu belirtmiştir (Aladsani, 2022; Çardak & Güler, 2022). Bu sonucun nedeni, üniversitelerin sınav güvenliği ile ilgili aldıkları önlemlerin farklılık göstermesinden kaynaklanmış olabilir.

5.2.5 Uzaktan Eğitim Ortamı

Araştırma bulgularına göre, akademisyenlerin çoğu derslerin yapıldığı uzaktan eğitim sisteminin arayüzünü kullanışlı bulmaktadır. Bu bulguya paralel olarak Akıncan ve Çakır'ın (2021) çalışmasında, akademisyenler genel olarak uzaktan eğitim ortamını kullanışlı bulmuştur.

Araştırmada, akademisyenlerin çoğu derslerin yapıldığı uzaktan eğitim sisteminde yaşanan teknik aksaklıkların kısa sürede giderildiği belirtmiştir. Bu bulgunun aksine Altınpulluk (2021) çalışmasında, akademisyenlerin teknik problemlere karşı sunulan destek hizmetlerini yetersiz bulduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Sayan'ın (2020) çalışmasında da akademisyenler daha çok teknik desteğe ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Bu duruma bazı üniversitelerin uzaktan eğitim için yeterli teknik altyapıya sahip olmaması ve mevcut altyapıyı geliştirmek ve iyileştirmek için yeterli mâli kaynak ayırmaması yol açmış olabilir. Öyle ki Karadağ vd.'nin (2021) çalışmasında, üniversitelerin uzaktan eğitim kapasitelerinin insan kaynakları, teknik altyapıları, içerik üretimi, sınav alt yapıları ve bütçeleri bakımından düşük ve yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

5.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Yıldız Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinde (UZEM) görev alan akademik personellerin COVID-19 kaynaklı uzaktan öğretim sürecindeki

- a) Sunulan hizmetler
- b) Teknik altyapı
- c) Karşılaşılan problemler

hakkında görüşleri nelerdir?” şeklindedir.

5.3.1 Sunulan Hizmetler

UZEM akademik personelleri ile yapılan görüşmelerde, acil uzaktan öğretim sürecinde verdikleri en önemli hizmetin canlı dersler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. UZEM birimi bu süreçte birçok sanal sınıf uygulamasını incelemiş ve bunlardan üç tanesini kısa sürede kendi uzaktan eğitim sistemine entegre etmiştir.

Hizmetlerin geliştirilmesi noktasında UZEM akademik personelleri ile yapılan görüşmelerde, mevcut LMS yazılımında tartışma formu oluşturulması, notifikasyonların geliştirilmesi ve motivasyonu arttırmak için oyunlaştırma uygulamaları eklemek gibi birtakım iyileştirmelerin yapılabileceği sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca görüşmelerde, stüdyo kurulması ve içerikler geliştirilmesi gibi faaliyetlerle hizmetlerin geliştirilebileceği ancak bunun için de UZEM biriminde görev yapan personel sayısının artırılması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Karadağ vd. (2021) de yaptıkları çalışmada, Türkiye'deki üniversitelerin öğrenci sayıları itibarıyla büyük üniversiteler olduğu ve bu yüzden uzaktan eğitime destek olan birimlerdeki personel sayısının artırılması gerektiğini ifade etmiştir.

UZEM akademik personelleri ile yapılan görüşmelerde, Yıldız Teknik Üniversitesi'nde gerçekleşen AUE'in diğer üniversitelerle kıyaslandığında artı yönlerinin sürecin en başından beri yapılan canlı dersler ve güçlü teknik altyapı olduğu, eksi yönlerinin ise UZEM birimindeki düşük personel sayısı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Karadağ vd. (2021) yaptıkları çalışmada, Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitim araçlarını geliştirmek için sahip oldukları donanım altyapılarını yetersiz bulmuştur. Bu bulgular ışığında, üniversitelerin teknik altyapılarının yeterliliğinin birbirinden farklı olabildiği ve bu farklılığın üniversitelerin mevcut altyapılarını geliştirmek ve iyileştirmek için ayırdıkları bütçeye bağlı olduğu söylenebilir.

UZEM biriminin öğrencilere ve akademisyenlere sağladığı destek hizmetleri konusunda UZEM akademik personelleri ile yapılan görüşmelerde, sorunlara e-mail ve telefonlar aracılığıyla hızlı yanıt verdikleri ve görsellere destekli yardımcı kılavuzlar hazırladıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bulgulara paralel olarak Araç ve Akçadağ'ın (2022) UZEM birimi yöneticileriyle yaptıkları çalışmada, öğrenci ve akademisyenlerin sorunları için sunulan destek hizmetlerinin anlık destek ve kılavuzlar aracılığıyla sağlandığı bildirilmiştir.

5.3.2 Teknik Altyapı

UZEM akademik personelleri ile yapılan görüşmelerde, teknik altyapı ile ilgili olarak mevcut LMS yazılımının bir firmadan satın alındığı ve UZEM biriminin sadece ihtiyaçları tespit edip firmaya ilettiği, İnternet altyapısının ise TÜBİTAK

tarafından tüm üniversitelere ULAKNET ile sağlandığı belirlenmiştir. Bu bulguya paralel olarak Araç ve Akçadağ'ın (2022) çalışmasında, sistemlerin kurulumunda firmalardan destek alındığı ve İnternet altyapısı gibi sorunlarda yetkilerinin aşıldığı ve müdahale edemedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

5.3.3 Karşılaşılan Problemler

UZEM akademik personelleri ile yapılan görüşmelerde, öğrencilerden ve akademisyenlerden en çok sınav dönemlerinde yaşanan teknik sorunlar ile ilgili şikayetler alındığı tespit edilmiştir. Bu bulguya paralel olarak Eren vd.'nin (2021) hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin COVID-19 pandemisi sürecinde uygulanan uzaktan eğitime ilişkin tutum ve memnuniyet düzeylerini incelediği çalışmasında, öğrenciler sınav dosyalarını uzaktan eğitim sistemine yüklerken sorun yaşadıklarını ifade etmiştir.

Şikayetlerin çözümü için LMS sınav modülünde iyileştirmeler yapılması gerektiği UZEM akademik personelleri ile yapılan görüşmeler neticesinde ortaya çıkmıştır.

5.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın dördüncü alt problemi “YTÜ öğrencileri ve akademisyenlerinin COVID-19 kaynaklı psikolojik kaygıları ne düzeydedir?” şeklindedir.

COVID-19 pandemisi bireyleri psikolojik, ekonomik, sosyolojik olarak birçok yönden olumsuz etkilemiştir. Bu çalışmada da COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği'nden alınabilecek en yüksek puan düşünüldüğünde, öğrencilerin ve akademisyenlerin yüksek düzeyde COVID-19 ile ilişkili psikolojik sıkıntı yaşadığı söylenilebilir. Rodríguez-Hidalgo vd. (2020) yaptıkları çalışmada, üniversite öğrencilerinin COVID-19'a ilişkin yüksek düzeyde kaygı yaşadıklarını bildirmiştir. Akyıldız ve Durna (2021) yaptıkları çalışmada, akademisyenlerin COVID-19'a ilişkin yaşadıkları kaygıyı orta düzey bulsa da sağlık alanında görev yapan akademisyenlerin yüksek düzeyde kaygı yaşadıklarını bildirmiştir.

Araştırmada öğrencilerin COVID-19 ile ilişkili yaşadığı psikolojik sıkıntı düzeyinin cinsiyete göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, kadın öğrencilerin COVID-19 ile ilişkili yaşadığı psikolojik sıkıntı düzeyi erkek öğrencilerden daha fazladır. Benzer şekilde Ceviz vd. (2020) de COVID-19

pandemisi döneminde üniversite öğrencilerinin kaygı düzeylerini incelemiş ve kadın öğrencilerin kaygı düzeylerini daha yüksek bulmuştur. Literatür incelendiğinde ise sadece öğrencilerde değil genel olarak kadınlarda COVID-19'a ilişkin kaygının erkeklere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir (Metin vd., 2022). Öte yandan araştırmada, akademisyenlerin COVID-19 ile ilişkili yaşadığı psikolojik sıkıntı düzeyinin cinsiyete göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Bu durum örneklem sayısının düşük olmasından kaynaklanmış olabilir.

Araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri akademik birim ve program türünün COVID-19 ile ilişkili yaşadıkları psikolojik sıkıntı düzeylerini etkilemediği gözlemlenmiştir.

5.5 Öneriler

Acil uzaktan öğretim sürecinde gerçekleşen öğretim faaliyetleri, kısıtlı bir zaman diliminde hazırlık yapılarak eğitmen, öğrenen ve içeriğin bir araya getirilmesi ile yalnızca sekteye uğrayan eğitim-öğretim faaliyetlerinin devamını sağlamayı amaçlamaktadır. Ancak literatür incelendiğinde, COVID-19 pandemisi sürecinde öğrenme kayıplarının olduğu görülmektedir (Engzell, Frey & Verhagen, 2021). Gelecekte olası salgın, savaş ve afet gibi benzer olağanüstü durumlarda öğrenme kayıpları yaşanmaması ve bu tür kriz durumlarına hazırlıklı olmak adına planlı ve sürdürülebilir bir uzaktan eğitim sisteminin var olması önemli olabilir. Yükseköğretimde planlı ve sürdürülebilir bir uzaktan eğitim sistemi oluşturulmasında acil uzaktan öğretim süreci deneyimlerini incelemek önemli katkılar sağlayabilir ve bu süreçteki deneyimlerin bir rehber niteliğinde olduğu düşünülebilir. Bu amaçla bu araştırmada, Yıldız Teknik Üniversitesi'nde gerçekleşen acil uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerin, akademisyenlerin ve UZEM akademik personellerinin deneyimleri incelenmiştir. Yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda ileride yapılabilecek araştırmalara şu öneriler sunulabilir:

- Bu araştırmada sadece bir üniversitenin öğrencileri, akademisyenleri ve UZEM akademik personellerinin acil uzaktan öğretim süreci deneyimleri incelenmiştir. Türkiye'nin farklı bölgelerinde bulunan üniversiteleri inceleyen daha geniş bir örneklem ile farklı bulgulara erişilebilir.

- Bu araştırmanın çalışma grubunu bir üniversitenin öğrencileri, akademisyenleri ve UZEM akademik personelleri oluşturmaktadır. Üniversitenin bir diğer paydaşı olan idari personellerin de acil uzaktan öğretim süreci deneyimleri incelenerek farklı bulgulara erişilebilir.

- Acar Çiftçi, Y. (2022). Yüksek Öğretimde Acil Eşzamanlı Çevrimiçi Öğretime İlişkin Öğrenci Deneyimleri. *Journal of Qualitative Research in Education*, (30).
- Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*. 1(1), 92-97.
- Ak, M., Şahin, L., Çiçekler, A. N., & Ertürk, M. A. (2020). Kovid-19 Küresel Salgın Sürecinde İstanbul Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulamalarına Genel Bir Bakış. *İstanbul University Journal of Sociology*, 40(2), 889-930.
- Akdemir, A. B., & Kılıç, A. (2020). Yükseköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitim uygulamalarına bakışının belirlenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 685-712.
- Aksoğan, M. (2020). Opinions of Students About Distance Education in the Pandemi Process. *NATURENGS*, 1-9.
- Aksoy, D. A., Bozkurt, A. & Kurşun, E. (2021). Yükseköğretim öğrencilerinin Koronavirüs (Covid19) pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik algıları. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 5(3), 285-308.
- Aksu Dünya, B., Aybek, E. C., & Şahin, M. D. (2021). Yükseköğretimde Uzaktan Ölçme ve Değerlendirme Deneyimleri: Üç Devlet Üniversitesinden Bir Örnek [Distance Assessment Experiences in Higher Education: An Example from Three Public Universities in Turkey]. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 232-244.
- Akyıldız, D., & Durna, S. (2021). Determining the research status and coronavirus anxiety scores of academics during the flexible working arrangements initiated after the COVID-19 pandemic. *Journal of Taibah University Medical Sciences*, 16(3), 336-343.
- Aladsani, H. K. (2022). A narrative approach to university instructors' stories about promoting student engagement during COVID-19 emergency remote

teaching in Saudi Arabia. *Journal of Research on Technology in Education*, 54(S1), S165–S181. <https://doi.org/10.1080/15391523.2021.1922958>

Albayrak, Ö., Berber, K., & Uludağ, E. Pandemi Sürecinde Hemşirelik Esasları Uygulama Derslerinin Uzaktan Eğitim ile Yürütülmesi Konusunda Akademisyenlerin Deneyimleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(1), 220-228.

Allen, I. E., & Seaman, J. (2017). *Digital learning compass: Distance education enrolment report 2017*. Babson Park, MA: Babson Survey Research Group, e-Literate and WCET. Erişim adresi: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED580868.pdf>

Altınpulluk, H. (2021). Türkiye’deki öğretim üyelerinin Covid-19 küresel salgın sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(1), 53-89.

Altunçekiç, A. (2021). Uzaktan Eğitim: Öğrenci, Öğretmen, Teknoloji, Kurum ve Pedagoji. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 417-443.

Anderson, T. & Dron, J. (2011). Three generations of distance education pedagogy. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 80–97.

Araç, M., & Akçadağ, T. (2022). İstanbul’daki Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Eğitim Yönetimi Süreçlerinin Değerlendirilmesi. *Electronic Journal of Social Sciences*, 21(82).

Atılgan, B., Tarı, O. E., Özdemir, B.N., Aktar, İ., Güneş, M., Baran, E. B., Genç, B., Köksal, M. K. & Sayek, İ. (2020). Tıp Fakültesi öğrencilerinin gözünden acil uzaktan öğretim sürecinin değerlendirilmesi. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 29(6), 396-406. <https://doi.org/10.17942/sted.837551>

Ay, T., Oruç, D., & Özdoğru, A. A. (2021). Adaptation and evaluation of COVID-19 related Psychological Distress Scale Turkish form. *Death Studies*, 1-9.

- Aydemir, M. (2018). *Uzaktan eğitim program, ders ve materyal tasarımı*. Ankara: Eğitim Yayınevi.
- Bates, A. T. (2005). Technology, e-learning and distance education. Erişim adresi: <https://www.taylorfrancis.com/>
- Balaban, M. E. (2012). *Dünyada ve Türkiye’de uzaktan eğitim ve bir proje önerisi*. Ankara: Işık Üniversitesi.
- Başer, D. A., Ağadayı, E., & Karagöz, N. (2020). Bir tıp fakültesi öğrencilerinin pandemide uzaktan eğitim ile ilgili davranışları ve sorunları pandemi sürecinde tıp eğitimi. *The Journal of Turkish Family Physician*, 11(4), 149-158.
- Bawa, P. (2020). Learning in the age of SARS-COV-2: A quantitative study of learners’ performance in the age of emergency remote teaching. *Computers and Education Open*, 1, 100016. <https://doi.org/10.1016/j.caeo.2020.100016>
- Bogdan, R. C. & Biklen, S.K. (2007). *Qualitative research for education* (Fifth edition). Boston: Pearson education.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Dünü, Bugünü ve Yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Bozkurt, A. (2020a). Koronavirüs (Covid-19) pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: Bir metafor analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1-23.
- Bozkurt, A. (2020b). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi*, 6(3), 112-142
- Bozkurt, A., Jung, I., Xiao, J., Vladimirsch, V., Schuwer, R., Egorov, G., Lambert, S., Al-Freih, M., Pete, J., Olcott, Jr., D., Rodes, V., Aranciaga, I., Bali, M., Alvarez, A. J., Roberts, J., Pazurek, A., Raffaghelli, J. E., Panagiotou, N., de Coëtlogon, P., Shahadu, S., Brown, M., Asino, T. I., Tumwesige, J., Ramírez Reyes, T., Barrios Ipenza, E., Ossiannilsson, E., Bond, M., Belhamel, K., Irvine, V., Sharma, R. C., Adam, T., Janssen, B., Sklyarova, T., Olcott, N., Ambrosino,

- A., Lazou, C., Mocquet, B., Mano, M., & Paskevicius, M. (2020c). A global outlook to the interruption of education due to COVID-19 pandemic: Navigating in a time of uncertainty and crisis. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), 1-126.
- Bozkurt, A., & Uçar, H. (2018). E-Öğrenme ve e-sınavlar: Çevrimiçi ölçme değerlendirme süreçlerinde kimlik doğrulama yöntemlerine ilişkin öğrenen görüşlerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 745-755.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Cahyadi, A., & Widyastuti, S. (2022). COVID-19, emergency remote teaching evaluation: the case of Indonesia. *Education and Information Technologies*, 27(2), 2165-2179.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J., & Zheng, J. (2020). The psychological impact of the COVID-19 epidemic on college students in China. *Psychiatry Research*, <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.112934>.
- Ceviz, N. , Tektaş, N. , Basmacı, G. & Tektaş, M. (2020). Covid 19 Pandemi Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerini Etkileyen Değişkenlerin Analizi. *International Journal of Scholars in Education*, 3 (2) , 312-329.
- Ceyhan, S., & Uzuntarla, Y. (2020). Akademik personelin COVID-19’a yönelik bilgi, tutum ve davranışlarının belirlenmesi. *Turkish Studies*, 15(6), 259-276.
- Chaves, M. G. F. (2021). Remote learning readiness and challenges: perceptions and experiences among tertiary state university management students. *Recoletos Multidisciplinary Research Journal*, 9(1), 79-89.

- Chierichetti, M., & Backer, P. (2021). Exploring faculty perspectives during emergency remote teaching in engineering at a large public university. *Education Sciences*, 11(8), 419.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2013). *Research methods in education* (7. baskı baskı). New York: Routledge.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşım Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*, (3. Baskıdan Çeviri). Çeviri Editörleri: M. Bütün ve SB Demir). Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Çağıltay, K., & Göktaş, Y. (2013). *Öğretim teknolojilerinin temelleri: teoriler, araştırmalar, eğilimler*. Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Çakır, R., & Akıncan, E. (2021). Uzaktan Eğitim Sürecinde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Performanslarını Arttırmaya Yönelik Görüş ve Öneriler. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 7(2), 134-165.
- Çardak, U., & Güler, Ç. (2022). Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Öğretmen Yetiştirme Bağlamında Akademisyen Uygulama, Görüş ve Önerileri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(Özel Sayı), 323-353.
- Çoklar, A. N., & Dinç, Y. (2021). Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3), 289-312.
- Çüçen, A., & Solak, A. (2022). Mimarlık Eğitiminde Uzaktan Eğitim Sürecinin Değerlendirilmesi: MAKÜ-MMF Mimarlık Bölümü Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 13(1), 105-113.
- Daniel, S. J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, 49(1), 91-96. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09464-3>
- Demir, E. (2014). Uzaktan Eğitime Genel Bir Bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (39).
- Demirtaş, H. (2021). *Yükseköğretimde Uzaktan Öğretim*. Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>

- Deniz, Y., Genç, Ç. Ç., Genç, C., Tosun, İ., & Değirmenci, A. (2022). Diş Hekimliği Fakültesi'nde uygulanan zorunlu uzaktan eğitime yönelik öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi: Anket çalışması. *Selcuk Dental Journal*, 9(1), 173-181.
- Durak, G., Çankaya, S., & İzmirli, S. (2020). COVID-19 Pandemi Döneminde Türkiye'deki Üniversitelerin Uzaktan Eğitim Sistemlerinin İncelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 787-810. <https://doi.org/10.17522/balikesirnef.743080>
- Eken, Ö , Tosun, N , Tuzcu Eken, D . (2020). COVID-19 salgını ile acil ve zorunlu uzaktan eğitime geçiş: Genel bir değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 113-128.
- Engzell, P., Frey, A., & Verhagen, M. D. (2021). Learning loss due to school closures during the COVID-19 pandemic. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 118(17). <https://doi.org/10.1073/pnas.2022376118>
- Eren, D. Ç., Korkmaz, M., Yıldırım, Ö. Ö., & Avcı, İ. A. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitime karşı tutum ve memnuniyet düzeyleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 24(2), 246-254. <https://doi.org/10.17049/ataunihem.862820>
- Genç, S. Z., Engin, G., & YARDIM, T. (2020). Pandemi (Covid-19) Sürecindeki Uzaktan Eğitim Uygulamalarına İlişkin Lisansüstü Öğrenci Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (41), 134-158.
- Grigoriadou, M., & Papanikolaou, K. (2000). Learning environments on the Web: The pedagogical role of the educational material. *Themes in Education*, 1(2), 145-161.
- Gülbahar, Y. (2020). *E-Öğrenme*. (6. Baskı). Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Gürbüz, S. (2019). *AMOS ile Yapısal Eşitlik Modellemesi*. (2. Baskı). Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>

- Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). *The Difference Between Emergency Remote Teaching and Online Learning*. Erişim adresi: <https://vtechworks.lib.vt.edu/bitstream/handle/10919/104648/facdev-article.pdf?sequence=1>
- Holmberg, B. (1995). *Theory and practice of distance education* (2. bs.). London: Routledge.
- Hotar, N., Özcan, M. A., Baran, B., Yacı, Ş. N., & Karagöz, E. (2021). Acil Uzaktan Eğitimden Ne Öğrendik? Öğrenci ve Öğretim Elemanı Görüşlerinin Karşılaştırılması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(2), 673-690.
- Iglesias-Pradas, S., Hernández-García, Á., Chaparro-Peláez, J., & Prieto, J. L. (2021). Emergency remote teaching and students' academic performance in higher education during the COVID-19 pandemic: A case study. *Computers in Human Behavior*, 119, 106713.
- İşman, A. (2022). *Uzaktan Eğitim*. (5. Baskı). Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Karadağ, E., Çiftçi, Ş. K., Gök, R., Su, A., Ergin-Kocatürk, H. & Çiftçi, Ş. S. (2021). Covid19 pandemisi sürecince üniversitelerin uzaktan eğitim kapasiteleri. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 8-22.
- Karataş, S., Kılıç Çakmak, E. (2020). *Açık ve Uzaktan Öğrenme*. Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Kılıç, S. (2016). Cronbach'ın alfa güvenirlik katsayısı. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 47-48.
- Kocatürk Kapucu, N., & Uşun, S. (2020). Üniversitelerde ortak zorunlu derslerin öğretiminde uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 8-27.
- Koç, E. S. (2021). Nasıl bir uzaktan eğitim? 1 yılın sonunda yapılan çalışmaların değerlendirilmesi. *International Anatolia Academic Online Journal Social Sciences Journal*, 7(2), 13-26.

- Le, H. T., & Truong, C. T. T. (2021). Tertiary students' perspectives on online learning during emergency remote teaching in the context of Covid-19: A case study. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 533, 203-210.
- Metin, A., Erbiçer, E. S., Şen, S., & Çetinkaya, A. (2022). Gender and COVID-19 related fear and anxiety: A meta-analysis. *Journal of Affective Disorders*.
- Moore, M. G. & Kearsley, G. (2012). *Distance education: A systems view of online learning*. (3th Ed.). Belmont, CA: Wadsworth.
- Moorhouse, B. L., & Kohnke, L. (2021). Thriving or surviving emergency remote teaching necessitated by COVID-19: University teachers' perspectives. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 30(3), 279-287.
- Nakiboğlu, A., & Işık, S. (2022). Kovid-19 Salgını Nedeniyle Örgün Eğitimden Uzaktan Eğitime Geçilmesine Yönelik Üniversite Öğrencilerinin Görüşleri. *Journal of Economics and Research*, 3(1), 20-37.
- Newby, T. J. , Stepich, D. A. , Lehman, J. D. & Russell, J. D. (2006). *Educational Technology for Teaching and Learning*. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Odabaşı, H. F., Akkoyunlu, B., & İşman, A. (2020). *Eğitim Teknolojileri Okumaları 2020*. Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Oral, B. & Çoban, A. (2020). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Patton, M. Q. (2018). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*, (3. Baskıdan Çeviri). Çeviri Editörleri: M. Bütün ve SB Demir). Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Rodríguez-Hidalgo, A. J., Pantaleón, Y., Dios, I., & Falla, D. (2020). Fear of COVID-19, stress, and anxiety in university undergraduate students: a predictive model for depression. *Frontiers in Psychology*, 3041.
- Rumble, G. (1986). *The planning and management of distance education*. London: Croom Helm.

- Saltürk, A., & Güngör, C. (2020). Üniversite öğrencilerinin gözünden covid-19 pandemisinde uzaktan eğitime geçiş deneyimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (36), 137-174.
- Saruç, S., & Aslantürk, H. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde Türkiye’de sosyal hizmet eğitiminin sosyal hizmet akademisyenleri perspektifinden değerlendirilmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32(2), 421-438.
- Sayan, H. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 11(42), 100-122.
- Sekreter, M. S., İpekçi-Çetin, E. & Kaya-Samut, P. (2021) Covid-19 Pandemisi ile Başlayan Acil Uzaktan Eğitim Sürecinin Öğretim Elemanları Perspektifinden Değerlendirilmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 11(3), 444-455.
- Selvi, K. (2012). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. (3. Baskı). Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Serçemeli, M., & Kurnaz, E. (2020). Covid-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 40-53.
- Seyhan, A. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitim deneyimleri ve görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 65-93.
- Sezgin, S. (2021). Acil uzaktan eğitim sürecinin analizi: Öne çıkan kavramlar, sorunlar ve çıkarılan dersler. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 273-296.
- Shawaqfeh, M. S., Al Bekairy, A. M., Al-Azayzih, A., Alkatheri, A. A., Qandil, A. M., Obaidat, A. A., ... & Muflih, S. M. (2020). Pharmacy students perceptions of their distance online learning experience during the COVID-19 pandemic: a Cross-Sectional Survey Study. *Journal of medical education and curricular development*, 7, 2382120520963039.

- Shim, T. E., & Lee, S. Y. (2020). College students' experience of emergency remote teaching due to COVID-19. *Children and youth services review*, 119, 105578.
- Simonson, M., Smaldino, S., & Zvacek, S. (2015). *Teaching and learning at a distance: Foundations of distance education*. (6th Ed.). IAP–Information Age Publishing.
- Starman, A. B. (2013). The case study as a type of qualitative research. *Journal of Contemporary Educational Studies*, 1, 28-43.
- Subaşı, M., & Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Şahin, Z., Abbak, Y., Aslaner, İ. T., & Yerlikaya, C. A. Covid-19 Pandemisi Sürecinde Lisansüstü Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 55(55), 131-154.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston, Pearson.
- Taylor, M. R., Agho, K. E., Stevens, G. J., & Raphael, B. (2008). Factors influencing psychological distress during a disease epidemic: data from Australia's first outbreak of equine influenza. *BMC public health*, 8(1), 1-13.
- Tekinarslan, E., & Gürer, M. D. (2021). *Açık ve Uzaktan Öğrenme*. (4. Baskı). Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- T.C.Sağlık Bakanlığı. (2020a). COVID-19 Nedir?. Erişim adresi: <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html>
- T.C.Sağlık Bakanlığı. (2020b). COVID-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Genel Bilgiler, Epidemiyoloji ve Tanı. Erişim adresi: <https://covid19.saglik.gov.tr/Eklenti/39551/0/covid-19rehberigenelbilgilerepidemiyolojivetanipdf.pdf>
- Telli, S. G., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve Çevrimiçi (Online) Eğitimin Önlenemeyen Yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34. <https://doi.org/10.32329/uad.711110>

- Tulbure, C. (2011). Do different learning styles require differentiated teaching strategies?. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 11, 155-159.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri. (2022). Türkçe Sözlük. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr>
- UNESCO. (2016). *Closing the gap: Opportunities for distance education to benefit adult learners in higher education*. Erişim adresi: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED573634.pdf>
- UNESCO. (2020a). Global Education Coalition. Erişim adresi: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/globalcoalition>
- UNESCO. (2020b). Education: From disruption to recovery. Erişim adresi: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>
- Uysal, Ö., & Kuzu, A. (2011). Çevrimiçi Eğitimde Kalite Standartları: Amerika Örnekleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 1(1), 49-74.
- Ünlü, M. (2021). *Örneklerle Matematik Eğitiminde Materyal Tasarımı ve Kullanımı*. Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Verduin, J. R., & Clark, T. A. (1991). *Distance education: The foundations of effective practice*. San Francisco: Jossey-Bass.
- WHO. (2020). WHO announces COVID-19 outbreak a pandemic. Erişim adresi: <https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/news/news/2020/3/who-announces-covid-19-outbreak-a-pandemic>
- Xiao, C. (2020). A novel approach of consultation on 2019 novel coronavirus (COVID-19)-related psychological and mental problems: structured letter therapy. *Psychiatry Investigation*, 17(2), 175.
- Yakar, L. (2021). The effect of emergency remote teaching on the university students' end-of-term achievement. *Journal of Educational Technology and Online Learning*, 4(3), 373-390.

- Yaşlıca, E. (2020). Sanal sınıf ortamında etkileşimli öğretim materyalinin başarıya ve tutuma etkisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 39-56.
- Yavuz, M., Kayalı, B., Balat, Ş., & Karaman, S. (2020). Salgın Sürecinde Türkiye'deki Yükseköğretim Kurumlarının Acil Uzaktan Öğretim Uygulamalarının İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 129-154.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Erişim adresi: <https://www.turcademy.com/tr>
- Yıldırım, K. (2020). İstisnai bir uzaktan eğitim öğretim deneyiminin öğrettikleri. *Alanyazın*, 1(1), 7-15.
- Yin, R. K. (2003). *Case Study Research: Design and Methods*. Erişim adresi: https://books.google.com.tr/books?id=BWea_9ZGQMwC&pg=PA1&hl=tr&source=gbs_to_r&cad=4#v=onepage&q&f=false
- Yükseköğretim Kurumu (YÖK). (2015). Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar. Erişim adresi: https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Uzaktan_ogretim/yuksekogretim_kurumlarinda_uzaktan_ogretime_iliskin_usul_ve_esaslar.pdf
- Yükseköğretim Kurumu (YÖK). (2020a). Üniversitelerde Uygulanacak Uzaktan Eğitime İlişkin Açıklama. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/universitelerde-uygulanacak-uzaktan-egitime-iliskin-aciklama.aspx>
- Yükseköğretim Kurumu (YÖK). (2020b). YÖK'ten Coronavirüs (COVID-19) Hastalığına İlişkin Üniversitelerde Alınacak Tedbirler. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/coronavirus-hastaligina-iliskin-universitelerde-alinacak-tedbirler.aspx>
- Yükseköğretim Kurumu (YÖK). (2020c). Koronavirüs (COVID-19) Bilgilendirme Notu: 1. Erişim adresi: https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/coronavirus_bilgilendirme_1.aspx

- Yükseköğretim Kurumu (YÖK). (2020d). YÖK'ten Üniversitelerdeki Sınavların Yüz Yüze Gerçekleştirilmeyeceğine İlişkin Karar. Erişim adresi: <https://covid19.yok.gov.tr/Sayfalar/HaberDuyuru/yok-ten-sinavlara-iliskin-karar.aspx.aspx>
- Yükseköğretim Kurumu (YÖK). (2020e). YÖK, Üniversitelerde Dijital Ortamda Gerçekleştirilebilecek Sınavların Temel İlkelerini Açıkladı. Erişim adresi: <https://covid19.yok.gov.tr/Sayfalar/HaberDuyuru/universitelerde-dijital-sinavlarin-temel-ilkeleri.aspx>
- Yükseköğretim Kurumu (YÖK). (2020f). YÖK “Küresel Salgında Yeni Normalleşme Süreci” Rehberini Yayımladı. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/kuresel-salginda-yeni-normallesme-sureci-kilavuzu.aspx>
- Yükseköğretim Kurumu (YÖK). (2020g). Yükseköğretim Kurumlarımızdaki 2020-2021 Eğitim ve Öğretim Dönemine Yönelik Açıklama. Erişim adresi: <https://covid19.yok.gov.tr/Documents/alinan-kararlar/28-yuksekogretim-kurumlari-2020-2021-egitim-ve-ogretim-donemine-yonelik-aciklama.pdf>
- Yükseköğretim Kurumu (YÖK). (2020h). YÖK Sanal Laboratuvar Projesi Tanıtıldı. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/yok-sanal-laboratuvar-projesi-tanitildi.aspx>
- Yükseköğretim Kurumu (YÖK). (2020i). YÖK'ten Üniversitelerdeki Uzaktan Eğitime Yönelik Değerlendirme. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/uzaktan-egitime-yonelik-degerlendirme.aspx>
- Zagkos, C., Kyridis, A., Kamarianos, I., Dragouni, K. E., Katsanou, A., Kouroumichaki, E., ... & Stergianopoulos, E. (2022). Emergency Remote Teaching and Learning in Greek Universities During the COVID-19 Pandemic: The Attitudes of University Students. *European Journal of Interactive Multimedia and Education*, 3(1), e02207.

Zan, N., & Zan, B. U. (2020). Koronavirüsle Acil Durumda Eğitim: Türkiye'nin Farklı Bölgelerinden Uzaktan Eğitim Sistemine Dahil Olan Edebiyat Fakültesi Öğrencilerine Genel Bakış. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).

Zhao, F. (2003). Enhancing the quality of online higher education through measurement. *Quality Assurance in Education*, 11(4), 214–221.

A

COVID-19 KAYNAKLI UZAKTAN EĞİTİM DENEYİMLERİ DEĞERLENDİRME ANKETİ (ÖĞRENCİLER)

Covid-19 Kaynaklı Uzaktan Eğitim Deneyimleri Değerlendirme Anketi

Değerli Katılımcı;

Bu çalışmanın amacı, Covid-19 pandemisi sebebiyle 23 Mart 2020’de başlayan uzaktan öğretim sürecinde yaşadığınız deneyimlerin incelenerek değerlendirilmesidir. Bu kapsamda verdiğiniz bilgiler, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde yürütülen yüksek lisans tezi kapsamında kullanılacaktır. Verdiğiniz tüm bilgiler, yürütülen akademik çalışma dışında başka hiçbir amaçla kullanılmayacak ve kimseyle paylaşılmayacaktır.

Katılımınız ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Esra TANRIBUYURDU

BÖTE Yüksek Lisans Öğrencisi

Yıldız Teknik Üniversitesi

Demografik Bilgiler

1. Cinsiyetiniz:
2. Yaşınız:
3. Öğrenim gördüğünüz program türü (Önlisans/Lisans/Lisansüstü):
4. Öğrenim gördüğünüz programın adı:
5. Sınıfınız:

	Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Derslerde farklı öğrenme yöntemleri kullanıldı.					
2	Ders öğretmeni ile istediğim zaman iletişim kurabildim.					

	Derslerin Tasarımı ve İçeriği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
3	Derslerde aktif katılım, içerikle ilgili çalışmalar yapma ve varolan çalışmaları yorumlama gibi öğrenme etkinlikleri yapıldı.					
4	Ders içerikleri uzaktan eğitim ortamına uygundu.					

	Öğretim Materyalleri	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
5	Derslerde kullanılan öğretim materyalleri içeriğin anlaşılmasını kolaylaştırdı.					

6	Derslerde kullanılan öğretim materyallerine ders sonrasında erişebildim ve indirebildim.					
---	--	--	--	--	--	--

Ölçme ve Değerlendirme		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
7	Değerlendirme işlemlerinde yazılı sınavların dışında alternatif değerlendirme yöntemleri kullanıldı.					
8	Kopya girişimlerine karşı yeterli önlemler alındı.					

Uzaktan Eğitim Ortamı		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
9	Uzaktan eğitim ortamı arayüzü kullanışlıydı.					
10	Uzaktan eğitim yaptığımız sistemde yaşanan teknik aksaklıklar kısa sürede giderildi.					

- Konuya ilişkin en fazla 20 dakika sürecek bir görüşme yapma talebimiz olursa kabul eder misiniz?

COVID-19 KAYNAKLI UZAKTAN EĞİTİM DENEYİMLERİ DEĞERLENDİRME ANKETİ (AKADEMİSYENLER)

Covid-19 Kaynaklı Uzaktan Eğitim Deneyimleri Değerlendirme Anketi

Değerli Katılımcı;

Bu çalışmanın amacı, Covid-19 pandemisi sebebiyle 23 Mart 2020’de başlayan uzaktan öğretim sürecinde yaşadığınız deneyimlerin incelenerek değerlendirilmesidir. Bu kapsamda verdiğiniz bilgiler, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde yürütülen yüksek lisans tezi kapsamında kullanılacaktır. Verdiğiniz tüm bilgiler, yürütülen akademik çalışma dışında başka hiçbir amaçla kullanılmayacak ve kimseyle paylaşılmayacaktır.

Katılımınız ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Esra TANRIBUYURDU

BÖTE Yüksek Lisans Öğrencisi

Yıldız Teknik Üniversitesi

Demografik Bilgiler

6. Cinsiyetiniz:
7. Yaşınız:
8. Ünvanınız:
9. Mesleki Tecrübeniz (Yıl):
10. Çalıştığınız Fakülte/Enstitü:
11. Lisans Yaptığınız Bölüm:
12. Yüksek Lisans Yaptığınız Bölüm:
13. Doktora Yaptığınız Bölüm:

	Öğretme ve Öğrenme Uygulamaları	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Derslerde eğitimde bireysel farklılıklar ilkesi gözetilerek farklı öğrenme yöntemleri uygulandı.					
2	Akademisyenler ve öğrenciler arasında eş zamanlı ve eş zamanlı olmayan etkileşim imkanları sunuldu.					

	Derslerin Tasarımı ve İçeriği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
3	Dersler öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarına imkan verecek şekilde tasarlandı.					
4	Ders içerikleri uzaktan eğitime uygun olacak şekilde yapılandırıldı.					

	Öğretim Materyalleri	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
5	Derslerde kullanılan öğretim materyalleri çoklu ortam araçları kullanılarak tasarlandı.					
6	Öğrenciler derslerde kullanılan öğretim materyallerine erişebildi ve materyalleri indirebildiler.					

	Ölçme ve Değerlendirme	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
7	Uzaktan eğitim ortamı için uygun ölçme türleri ve yöntemleri seçildi.					
8	Kopya girişimlerine karşı yeterli önlemler alındı.					

	Uzaktan Eğitim Ortamı	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
9	Uzaktan eğitim ortamı arayüzü kullanışlıydı.					
10	Uzaktan eğitim yaptığımız sistemde yaşanan teknik aksaklıklar kısa sürede giderildi.					

- Konuya ilişkin en fazla 20 dakika sürecek bir görüşme yapma talebimiz olursa kabul eder misiniz?

GÖRÜŞME FORMU (ÖĞRENCİLER)

Cinsiyetiniz:

Yaşınız:

Öğrenim gördüğünüz program türü (Önlisans/Lisans/Lisansüstü):

Öğrenim gördüğünüz programın adı:

Sınıfınız:

1. Yüz yüze eğitim ile kıyasladığınızda uzaktan eğitim yoluyla aldığınız derslerin içeriği konusunda düşünceleriniz nelerdir?
2. Uzaktan eğitim yoluyla aldığınız derslerde yüz yüze eğitimdekinden farklı olarak ne tür öğrenme uygulamaları gerçekleştirdiniz?
3. Uzaktan eğitim yoluyla aldığınız derslerde kullanılan öğretim materyalleri hakkında düşünceleriniz nelerdir?
4. Uzaktan eğitim yoluyla aldığınız derslerin notlandırılması konusunda ne tür değerlendirme yöntemlerini tercih edersiniz?
5. Uzaktan eğitim yoluyla aldığınız derslerin sınavlarında kopya girişimlerine karşı alınan önlemlere yönelik düşünceleriniz nelerdir?
6. Yüz yüze eğitim ile kıyasladığınızda uzak eğitim ortamının artı ve eksi yönlerini nasıl değerlendirirsiniz?

GÖRÜŞME FORMU (UZEM AKADEMİK PERSONELLERİ)

Cinsiyetiniz:

Yaşınız:

Ünvanınız:

Göreviniz:

Çalışma Süreniz:

Lisans Yaptığınız Bölüm:

Yüksek Lisans/Doktora Yaptığınız Bölüm:

1. Uzaktan eğitim faaliyetleri ile ilgili verdiğiniz hizmetlerin yeterliliği ve bu hizmetleri geliştirme konusunda düşünceleriniz nelerdir?
2. Diğer üniversitelerin uzaktan eğitim hizmetleri ile kendinizi kıyasladığınızda artı ve eksi yanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Akademisyenler ve öğrenciler için sağladığınız destek hizmetlerinin yeterliliği konusunda düşünceleriniz nelerdir?
4. Yaşanabilecek her türlü teknik aksaklıklara karşı sahip olduğunuz teknik altyapıyı nasıl değerlendiriyorsunuz?
5. Akademisyenler ve öğrencilerden en çok ne tür şikayetler alıyorsunuz?
6. Gelen şikayetlerin çözümüne yönelik önerileriniz nelerdir?

D

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ETİK İZİN FORMU

Evrak Tarih ve Sayısı :07.03.2021 - E.2103070008 Yazının Ekidir

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Akademik Etik Kurul

Toplantı Tarihi: 04.03.2021

Toplantı No:2021/02

AKADEMİK ETİK KURUL TOPLANTI KARARI

Yürütücülüğünü Üniversitemiz Eğitim Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Serhat Bahadır KERT'in danışmanlığında yüksek lisans öğrencisi Esra TANRIBUYURDU'nun yapacağı “Yükseköğretimde Acil Uzaktan Öğretim Süreci Deneyimleri: Bir Durum Çalışması Örneği” adlı çalışma ve bu çalışmada kullanılacak veri toplama araçları ve yöntemlerine ilişkin bilgilerde etiğe aykırı herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Akademik Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Belkız BİLGİN ERAN
Başkan

Prof. Dr. Erhan ALTAN
Üye

Prof. Dr. Kenan AYDIN
Üye

Prof. Dr. Muhammet ARICI
Üye

Prof. Dr. Nihan ÇETİN DEMİREL
Üye

E

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ İZİN BELGESİ

T.C.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-93200882-302.14-2103220144
Konu : İzin Yazısı Talebi

Tarih: 22.03.2021

İLGİLİ MAKAMA,

İlgi: 10.03.2021 Tarih ve E.2103100272 Sayılı Yazısı

Enstitümüz Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi 18569005 no'lu Esra TANRIBUYURDU, Doç.Dr. Serhat Bahadır KERT'in danışmanlığında yürüttüğü "Yükseköğretim de Acil Uzaktan Öğretim Süreci Deneyimleri: Bir Durum Çalışması Örneği" konulu tez çalışması kapsamında üniversitemizin akademisyenleri, idari personel ve öğrencileri ile anket çalışması yapmak istemekte olup Enstitümüzce uygun görülmüştür.

Gereğini ve bilgilerinizi arz ederim.

Doç. Dr. Zeynep IŞIK
Enstitü Müdürü

DAĞITIM :

Bilgi

BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
İLGİLİ MAKAMA,
Sayın Serhat Bahadır KERT

Bu belge, güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır.

F

ÖLÇEK KULLANIM İZNİ

"COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği" hk;

24 Oca 2021 19:44 ☆ ↩ ⋮

Merhaba Tuğba Hanım,

Ben Esra TANRIBUYURDU. Yıldız Teknik Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Yüksek Lisans öğrencisiyim. Danışmanım Doç.Dr. Serhat Bahadır KERT hocam ile yürüttüğümüz tez çalışmamda "COVID-19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği"nizi kullanmak için izninizi talep ediyoruz. Bu kıymetli çalışmanızı tezimde kullanmama izin vererseniz çok sevinirim.

İyi çalışmalar.
Esra

 24 Oca 2021 20:31 ☆ ↩ ⋮

Merhabalar,
Ölçeğin pdf+word formatını ve makaleyi ekte gönderiyorum. Memnuniyet duyarız kullanmanızdan. Başarılar diliyorum çalışmalarınızda.

Kolaylıklar,

BİLGİLENDİRİLMİŞ OLUR FORMU

16.07.2021

BİLGİLENDİRİLMİŞ OLUR FORMU

1. Aşağıda imzası olan ben "Yükseköğretimde Acil Uzaktan Öğretim Süreci Deneyimleri: Bir Durum Çalışması Örneği " başlıklı çalışmaya katılmayı kabul ediyorum.
2. Bu çalışmayı yürüten Esra Tanrıbuyurdu çalışmanın yapısı, amacı ve muhtemel süresi, hakkında ayrıntılı sözlü ve yazılı bilgi verdi.
3. Araştırmacı Esra Tanrıbuyurdu'ya çalışmasıyla ilgili her soruyu sorma fırsatını buldum. Cevapları ve bana verilen bilgiyi anladım.
4. Araştırmacı Esra Tanrıbuyurdu'ya bilgilerin ayrıntılarını açıklamama ve benimle ilgili sırları koruması şartıyla benimle bu çalışmayı yapmasına izin veriyorum.
5. Çalışma boyunca tüm kurallara uyacağıma, araştırmacı Esra Tanrıbuyurdu ile tam bir uyum içinde çalışacağıma ve konuyla ilgili herhangi bir sorun çıktığında hemen onu arayacağımı kabul ediyorum.
6. Bu çalışma sonuçlarının kullanılmasını kısıtlamayacağımı ve yayın, rapor ve benzeri bilimsel dokümanlarda kullanabileceğimi kabul ediyorum.
7. Bu çalışmadan istediğim zaman çıkabileceğimi anladım.

OKUDUM VE ONAYLADIM.

Katılımcının Adı ve Soyadı

Araştırmacının Adı ve Soyadı

16.07.20

BİLGİLENDİRİLMİŞ OLUR FORMU

1. Aşağıda imzası olan ben "Yükseköğretimde Acil Uzaktan Öğretim Süreci Deneyimleri: Bir Durum Çalışması Örneği " başlıklı çalışmaya katılmayı kabul ediyorum.
2. Bu çalışmayı yürüten Esra Tanrıbuyurdu çalışmanın yapısı, amacı ve muhtemel süresi, hakkında ayrıntılı sözlü ve yazılı bilgi verdi.
3. Araştırmacı Esra Tanrıbuyurdu'ya çalışmasıyla ilgili her soruyu sorma fırsatını buldum. Cevapları ve bana verilen bilgiyi anladım.
4. Araştırmacı Esra Tanrıbuyurdu'ya bilgilerin ayrıntılarını açıklamama ve benimle ilgili sırları koruması şartıyla benimle bu çalışmayı yapmasına izin veriyorum.
5. Çalışma boyunca tüm kurallara uyacağıma, araştırmacı Esra Tanrıbuyurdu ile tam bir uyum içinde çalışacağıma ve konuyla ilgili herhangi bir sorun çıktığında hemen onu arayacağımı kabul ediyorum.
6. Bu çalışma sonuçlarının kullanılmasını kısıtlamayacağımı ve yayın, rapor ve benzeri bilimsel dokümanlarda kullanabileceğini kabul ediyorum.
7. Bu çalışmadan istediğim zaman çıkabileceğimi anladım.

OKUDUM VE ONAYLADIM.

Katılımcının Adı ve Soyadı

[Redacted]

Araştırmacının Adı ve Soyadı

[Redacted]

16.07.2024

BİLGİLENDİRİLMİŞ OLUR FORMU

1. Aşağıda imzası olan ben "Yükseköğretimde Acil Uzaktan Öğretim Süreci Deneyimleri: Bir Durum Çalışması Örneği " başlıklı çalışmaya katılmayı kabul ediyorum.
2. Bu çalışmayı yürüten Esra Tanrıbuyurdu çalışmanın yapısı, amacı ve muhtemel süresi hakkında ayrıntılı sözlü ve yazılı bilgi verdi.
3. Araştırmacı Esra Tanrıbuyurdu'ya çalışmasıyla ilgili her soruyu sorma fırsatını buldum. Cevapları ve bana verilen bilgiyi anladım.
4. Araştırmacı Esra Tanrıbuyurdu'ya bilgilerin ayrıntılarını açıklamama ve benimle ilgili sırları koruması şartıyla benimle bu çalışmayı yapmasına izin veriyorum.
5. Çalışma boyunca tüm kurallara uyacağıma, araştırmacı Esra Tanrıbuyurdu ile tam bir uyum içinde çalışacağıma ve konuyla ilgili herhangi bir sorun çıktığında hemen onu arayacağımı kabul ediyorum.
6. Bu çalışma sonuçlarının kullanılmasını kısıtlamayacağımı ve yayın, rapor ve benzeri bilimsel dokümanlarda kullanabileceğini kabul ediyorum.
7. Bu çalışmadan istediğim zaman çıkabileceğimi anladım.

OKUDUM VE ONAYLADIM.

Katılımcının Adı ve Soyadı

[Redacted]

Araştırmacının Adı ve Soyadı

[Redacted]

TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR

Konferans Bildirileri

1. Tanrıbuyurdu, E. & Kert, S. B. (2021, Eylül). *COVID-19 Pandemisi Sürecinde Yükseköğretimde Uzaktan Eğitim Deneyimleri: Yıldız Teknik Üniversitesi Örneği*. 7. Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Kongresi-ISPEC (s. 982-983), Muş.

